

سهردهشت نوسمان بو هنده کا بیوویه کراسی نوسمانی

ښیل

هژمار (۴۹) گولان ۲۰۱۰

کوفاره کا هدیغنه یا رهونهنبیری ګشته به ل ټامیدی دهند که قیمت

نارین ځای ټه مید

د ګډنټ پټر
کرنګیم د ډډه
دارستانانو
و هلاته ژو پټر
دارستانان د پاریزنه.

سلوا گولی ل ئه ڦینه کی د گهريت...
دا هه ببه سته کی د ناڻ په رتووکا خو دا زیده بکهت

ئىكەتىيا نقيسىهاران و تورەقانان و پىشنىيازەك

خالد دېرىھىشى

دەمەگىن درىزە ئەم گەلەك كەس بىت خوب نقيسىهار دزانىن و دوارىت جودا جودا دا كاردىكەين، قى مزارى فەدىكولىن و هەر دەم دېرىزىن بوجى مە زى ئىكەتى، يان سەندىكىا، يان هەر ناقەكى لى بدانىن نەبىت، گەلەك ژ مە ھەنە نقيسىهارن، لى نە تورەقان، ئانکو نە ئەدىن و ديسان نە رۇزنامەقانن ژى، مينا كومەكا نقيسىهاران مە ھەنە دوارىت چاندىن، ئابور، جقاڭناسى، سىاسەت و ئاقاھىان و ....ھەتى، و ئەف نقيسىهارە ل ج سازىيەت رۇزنامەقانى كارناكەن، ھەلبەت نقيسىهارىت دقان واراندا كاردىكەن و ل سازىيەت راگەھاندىنى، يان رۇزنامەقانى نەبن، ل سەندىكىا رۇزنامەقانان ناهىنە و درگرتىن، چونكە ئەو كەس نە رۇزنامەقانى و هەر وەسا ل ئىكەتىيا نقيسىهاران ژى هەر ب وى رەنگى چونكە وى كەسى ج دەقىت تورەي نىن.

ل قىرە نقيسىهارىن مە بىت بىشى رەنگى ج بىكەن و بەرى خوب دەنە كىرى گەلو؟
بىگومان ل ھەمى و دلاتىن دونيايىن قان ھەردوو رەنگىن نقيسىهاران، ئانکو تورەقان و نقيسىهاران، كومەلە، يان ئىكەتى، و سەندىكايىت خوب بىت جودا ھەنە، ب تىنلى كوردستانى نەبىت، و ئەم د وى باوهرىي دايىنە ئەگەر ئەم قى پرسىيارى ل ئىكەتىيا نقيسىهارىن كورد بىكەين و بېرىنى بوجى وە ئەف ناقە بو خوب اوان كىرى و سۇر ژى بو ھەمبىزىكىدا خوب دانايىنە، كۆ بتىنى نقيسىهارىن وېژەيى، ئانکو بىت دەقىت تورەيى و فەكولىن و رەخنەيىت ئەدەبى دنقىسەن دناف رېزىن واندا دەھىنە و درگرتىن و دشىن بىبىنە ئەندام د ئىكەتىيا ناقىرى داو ھەر نقيسىهارەكى دەقى چارچوقەيى دا نەبىت ژى دەھىتە بى بەرھەركەن، ئەم دوى باوهرىي دايىنە وان ژى ج بەرسقىن رازىكەر قىيىابن.

ھەلبەت روپ تورەقان و ئىكەتىيا وان يا ھېۋاچ جارا ناهىتە ۋەشارتن د ھشىياركىدا جقاڭى كوردستانى داو گەھاندىنا پەياما پېروزا ئازادىيى و چاندىنا ھزرا نەتهوى ل دەف كەسى كورد و ئەم شاگىدىن وان تورەقانايىنە بىت كۆ شەف و رۇزىيەت خو دىرىنە ئىك بۇ خزمەتكىدا گەل و وەلتى خو و ۋەزاندىن پەيضا رەسەندا كوردى و بلا ئەف ئاكىرىدا مە بۇ كەسى نەبىتە دلگارنى و ب ھەلکەفتا نىزىك بونا كونگرى ئىكەتىيا نقيسىهاران پىشنىياز دكەين كۆ دكۈنگەريي داي ئەف مزارە بەھىتە ھەشكافتىن و دان وستاندىن ل سەر بەھىتە كەن و ئەف ئىكەتىيە ناقى خوبىيى رەسەن و دروست بو خول سەر خو دانىت كۆ ئەۋۇزى بېبىتە (ئىكەتىيا تورەقانىن كورد، يان كوردستانى)، ديسان ل قىرە ژى داخازى ژ ھەمى نقيسىهارىن ھېۋا دكەين كۆ بزاقيت خو خورت بىكەن و بلا ئەف پىنگاھە ژى ل دھوكا مە دەست پى بىكەت و جقىنەك ژ لايى نقيسىهارىت نەتورەقان بەھىتە پىك ئىيىان و نقيسىهارىت دەفەرىت دىتر و دەرقەيى كوردستانى ژى بەھىنە داخازكەن بۇ قى جقىنى و تىدا لېزنا بەرھەفكار بۇ كونگرى دامەزراندىنى بەھىتە پىك ئىيىان و داخاز ژ حکومەتا كوردستانى بەھىتە كەن بۇ پاشتەقانىكىدا قى ئىكەتىيى، يان هەر ناقەكى ل سەر دەھىتە دانان و ئەم دوى باوهرىي دايىنە كۆ دى ئەف كونگەرە بى سەرگەفتى بىت و حکومەتا كوردستانى ژى دى ب ھېز پاشتەقانىنى لى كەت.

سیلا夫

هڙمار
49
گولان ٢٠١٠

کوچارهکا هه یقانه یا اووهشنهنبری گشتی یه ل ٿامیدین ده ردگه ټیفیت

ناهه نگه کا
جه ماوری
ل کانی
ماسی هاته
سازکرن

خودانی نیمتیازی
محه مه د محسن

سروپیکار
خالد دیردشی
xaliddereshi@yahoo.com

فه کولینه کا جو گرافی
وجیولوجی
وشینواری سر
شکه فتا شانه ده ر

دارا سترانا کوردى بهره ف نه ماڻي یا د چیت

شانوکارا
خودان شیان
په روین
محه مه د ل
گوشها سنیله
دبیته میخان

دهسته کا نپیکاران
عه بدوللا مشه حقی
د. ئاشتی عه بدوللا چم
محه مه د عه بدوللا ٿامیدی
یوسف محه مه د سه عید

د هر ہیانا ھونه ری
محه مه د مه لا حه ملدی
mehemed_sersink@yahoo.com

نوتو، دلوغان عتمه
تیپلیدان، کوما کاری
چاپخانا خانی - دهونک

سیلا夫 ل سر تؤرا نینته رنیتی: www.amedye.com

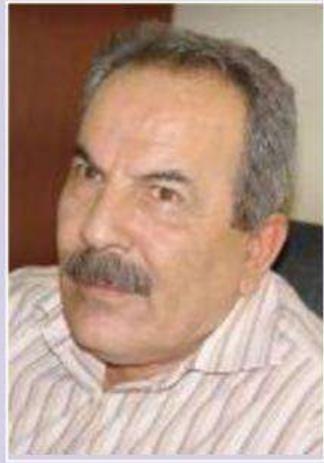
نەدریس :
نامیدین - کانیا مالا
مربایلا سروپیکاری:
Mobile: 4642107
E-mail:
guvara_sulav@yahoo.com
guvara_sulav@hotmail.com
Tel: 0627633369

- همر بابه تن دگه هیته سیلا夫، بهیته به لافکرن، یان نه، بو خودانی ناهیته زفراندن.
- ژلی ئهو گوتارت نافن سیلا夫 ل سمر ئهم به پرسیار نینین ل نافه رُوكا ج گوتار و بابه نیت دهیته به لافکرن.

سہرداد نویں بھارت کا بھروسہ تھا۔

ژب خوونا ئوسمان بن ئەفانى به لکو داک
مەرەمین خۇ بىن وەرگىتنى دەستەلەتى
ڇ ئىمام عەلى وەرگىن. و ھەرەشى ل
سەر سەروكى كوردستانى بىكەن كۆ
درانىن هەر ئەوه بىن رېزد و خەمغۇر
ژب يەجە ئىئانان ئارمانچ و ھېقىيەن كەلى
كۆردى. راگەهاندىن شۆفيتىزم يەكەم بۇ بو
بەلافرىتا هەندەك نەپىسىتا كۆ گۈنن ئەفە
نەپىسىتىن سەرەدەشت ئۆسمانى بۇون و
سەرەا وان ھاتىئە كوشتنلى ئەف نەپىسىتە
ل كىرى بۇون و بەرى نوڭە ژىلى كوردستان
دەيار بۇون و بەرى ئەھاتىئە دېتىن كۆ جەھى شىكىنە.
پۈست نەھاتىئە دېتىن كۆ جەھى شىكىنە.
ئەقەھەمى وەك پلانەكى بۇو ھاتىئە
كەن و سېناريوۋىك ھاتە دروست كەن
ل سەر سەرەكرايدىتىا پارتى و تايىھەت
سەرەوكى كوردستانى بە ھارىكارىا
نەھەز دوڑمەنن كەلى مە تايىھەت هەندەك
ھېزىن نافخويا كوردستانى بە مەنازا
لاواز كەن و كريت كرنا ناۋى پارتى
و سەرەوكاتىا وى.لى بىلا بۇ وان ھەميا
دەيارىبىت كۆ دەريا بە دەقىقى سەرى پېس
نایيەت و پارتى و سەرەوكاتىا خۇ دەليلقىن
بەرتەنگىر و تەخۇشتە دېتىنە وب زەلەلى
لى دەربازىبۇويه ودى كاغەزدا درەھىنە
و نەھەز رۇون و ئاشكەرایت و رووپىن
وان رەشىن و بۇ ھەميا دەيار بىن كۆ
سەرەوك بارزانى ڇ قان كارو مەسەلا
ھەمان مەزىتتە .

لی نه بمو که سه کی سه روکنی وی و هلاتی
گونه هبار کری، یان بر پرسیار کری هه که
و هلاتیه که ل ئامریکا بهینه کوشتن، ئایا
دی بیترنه باراک ثوبامای تو به پرسیاری،
یان داخاز دی ژیهیته کرن کو شیانین
خوب مه زیخت ژ بو ئاشکارکرنا وی
تاوانی، یا دروست ئه وبو کو داخاز کربانه
ژ سه روکنی هرینه کو دوپهچونا قنی
تاوانی بکه تهن بیریکنن یاسایی و دوورپیچ
بکن و گونوهبارا بدنه قانونی.
مه سعوو بارازانی و هک ئم هه می
دانسین و مه دیتی ژیانا خو هه می بريه ب
ساخله تین مروقاپاهیتی و دلوقانی و گیانی
لیبورینی کو خودان رهوشنه ک پاک
و زدالله کارین فشارتی و تیورکرنا
خه لکه کی ئهول سه ر ناراوهستیت و
قېبول ژی ناكه تهن که سه ک کارهکی و دسا
بکه تهن، هه تا کو مه گله ک جارا ئەف گیانی
لیبورینی ژی دیتی د گله ک درفه تا دا
کو هندەکا ھول دایه ناث و سومعه تا
وان تېک بدهن.

عبدوللا مشهختی

رەفاندن و گوشتىنارۇزئانامەقان
سەرەدەشت ئۇسمان ز زانكويىا
سەلاحدەن ل ھەولىرىي و پاشى كوشتنى
وی ۋەھافىتىن جەنزازى وی ل مىسىل كارەك
نەمەرۇۋەتىيەتى بۇو و گونەنەك مەزىن بۇو
ھاتىيە كىرن دەرەھەقا رۇزئانامەقانىي دا
كۆ پېيىشى ئازارىدا رۇزئانامەقانىي بەھەت
پاراستن . خالكىك داخبار بۇو و گەلەك
رىيکخراوبىن رۇزئانامەقانىي و مافىي مروقان
وجقاڭىي مەدەننى نەزەرىيپۇنا خۇ دىياركىر
ل سەر فى توانىي و بەيانىتامە دەرىخىستن
و كارەك باش بۇو و گەلەك داخبار
بۇون ڦىبو رەنگى تىرور كىرنا وى ڇېرىركو
تىرور كىرنا رۇزئانامەقانىا تىرور كىرنا پېيغا
راست و دروست.

لی تشنی سهیر و نه گونجای رفی
کیشیدا ئو بو هنده کا دهرفتەک قەھى
بو نەھزەزو دۇزمىنن گەلە مە تايىبەت
کو بەرپىرسىارىيەتا فى گونەھى يئىختە
سەر سەروكى ھەرىپىما كوردىستانى يەرپىز
مەسعود بارازانى، بىبى بەلگەك، يان تىشەك
دەدەستنى واندا ھېبىت. ھەرودەكى وان ھزر
كىرى كۆسەروكى ھەرىپىي پاسەوانەكەو
چەكەك دەدەستىباھ وكارىي وى پاراستنا
وەلاتيان يېكتەن دىسەر جاداڭىك دزاڭىن
كارىي پاراستنا وەلاتيان و ئىمناھىي وان
كارىي دەزگەھىن پوليس و ئائسايىشى و
دەزگەھىن حکومەتى نە.
ب دەھان روزىنامەقان ھاتە
كوشتن و تىرور كەن ل ئىرافقى وىھەمنى
و ئەفغانستان و گەلەك وەلاتين دى مە گوھ

کی سہر دھشت نؤسمان ب دھستھے لاتی فہ یہ قائد؟!

ئاشکەر اکرنا ئى پىلانى ب خوه ب
دەستىن ئى كەسى بۇويه قوربان ئى
بۇ رى خودشەركە و لەزى لى بىكەن
شۇونۇوارىن تاوانا خوه بەرزەيىكەن و
ب ئى رەنگى، كۆ دوو چۈچكەن ب
يەك بەر بىكۈن، ئى لايەكى قە خۇزى
سەردەشت خلاس بىكەن و ئى لايى دېقە
بۇ خۇ بىكەنە گۈرۈھەك بۇ گۈنە هبار كەرنا
سەرۋىكى ھەرىمى و پارىتا ديموكراتىا
كوردىستانى.

ئەری چ جوداھى دنابېھرا وى
چەندى يە كۆ گروپەكى تىرورستا
كەسەكى مەۋىي وى پېرىكەت ڙ
جىغانۇكا و رېبىھكَا نە ياساي بىدەتە
بەر جاققىن وى ول داوىيى كوركەكى
دەھىنە بەكتە بەرۇ بەری وى بىدەتە
ناتاشا كۆمەكە مەرقۇقان و ناققى خۇدىلىلى
بېيىنەت و بىنىك دوكەخ خۇد بەلكى
قەپەقىنەت و تىكىانەك و ئالۇزىيەكى
بۇ دەستتە لاتىچىكەت، يان ڙىكەرتتەكە
سەركەفتى كۆ كەسەكى ڙەستتەلاتا
چوارى ژى بىگرىت و بەندەك سوزۇ
پەيمانىن نە ئاشكەرا قايل بەكت و
ب ناققى وى بىرىزىيى ل سەرقەكتايى
ھەرىپاكوردىستانى و دام و دەزگايىن
وى بەكت و ڙەشترا ژى دەممى ئەق
مەرەمە ب جە هات خۇد ژى قورتال
بەكن و نۇشتتا وى ژى مفای ژى
وەربىگەن! ئەقە ژى ب داچرىيانا
رىيکخىستىن فى بىزاقى بېپ سەرجادا ڙ
خورەرای تاهىت و بەرەھقىبۇون و خود
نامادەكەرن و بەری روودانى.

کریارین هوسا ب فی ئاوا
 دی بکوژین سەردەکى و دەستىن ل
 پشت فی پیلانى شەھمزاركەن و بىتىر
 بەرپەرى دېرۇغاڭ قان كەس ولايەنان
 دى هىتە ئاشكەرا كەن و روورەشى و
 سەرسۈرۈ دى بىتە بارا وان.
 خودانىن خەبات و بەرخوداندا گەلى
 كورد و كوردستانى دى ھەر سەربلندى
 و سەرفە راز بىن و ئەقە ڙى دى بىتە
 ئالاقەكى مۇككىرنى و پېشەستارىتىا
 جەماۋەرى ب سەرۋوکى ھەريمى و
 پارتا دىمۇكراٰتكوردىستانى، بەرتەنگى
 ڙى گەلەك دووم كورتن و ئەو كەسىن
 بېقىن رەوش و تەناھيا كوردىستانى
 تىنگ بەن بىتى دى شەھمزارى بىتە
 بارا وان و سەرۋەكەفتن بو گەلى كورد
 و كە، دىستانانە.

جو یہ ری نہ و مہر دم پی چیہ و بکوڑیں
وی کینے؟!

ل کوردستانی خودان جه ما و هرو
پالپیشته کا یه ک جار به رچاف،
ب تایبیت کو پشتی هله لزارتنین
په رله مانی عراقی شیابی نیزیکی ۲۰
کورسیان ب دهستخوه ټه بینت،
بھیت خوه بیتیه هه مهرب کریاره کا ب
فی ناوایی، کو سه روک هه ریم ژ فی
پارتی و سه روک په رله مان و جیگری
سه روک و هزیرا و وهزیری ناخوینی
و سه روک کی ناز انسا پاراستا ئاساشا
هه ریما کوردستانی د دهستین و انا دا
بن و بینن ټه گونه هی پاقنه سه رملن
خوه کریاره کا هو سا ب ټه رهنگی
ساویلکانه ئه نجام بدنه!

کران وی باده و می بیم کار
ئەف روودانه ل پیش جاچین خویندکارا
روودایست و کھسی یەک و نینه یان
تومارنه کریا دەمی سیاری تورمبىلی
دکر، چونکە تشتى نھو مشه بەس
موبابلەن، ئەف کەسە ب رازبیوونا خۇ
و ب ئىمناھى سیاری تورمبىلی بوبویه
و ئەگەر ئەف بکۈزۈھە قالىن وی
نەبان هوسا ب بىندەنگى ئەف كريبارە
نەرووددا و هاتىا رەقاندن ول چەند
سەيەران دەربايس بىا. ب ھزرا من
ل ھەموو كوردستانى دوو لايەن د
قازانچىن و دى مفای ژ فى تىكىانى و
روودانى و درگەن، يىن ئىكى دوژمنىن
گەللى كورد كو پروسپىسا ھەريما
كوردستانى رەوشان ئەمنى تەناھيا وی
تىك بىدەن، ئەۋۇزى ئەف چەندىن سالە
بىراف دەھىتە كرن و ئاشكەرانە و پىدىقى
ناكەت ئەم لى بىچىن.

لی لا یه نی دی کو ب ئاشکە را یی
خوه ل قى روودانى کریه خودان
دەستى شولەزى درېزگەریه خوه
ب خو.. ب تاييەت پشنى بى هېقى
شەكەستا يەك جار ل كوردىستانى
ب گشتى و ل ھەولىر و دھوك ب
تاييەت ئىئىاي و نىزىك بۇونا كونگرى
يەنەكى و ھەلبازارتىن پاريزىگەها
بۇونە ئەگەر ئەق روودانە بەرۋەخت
بۈييە ئەنجامدان دا شەرى تىكىانى ژ
پاريزىگەها سلىمانىي بەر ب ھەولىر
بىيىن و ل دەمەكى دى بەرب دھوك
بىيە: بلا نەھىتە ئىسى كەن بەلكە

متحف بحريان / نهر لوانيا

م٤ ترسی ژ بويهرين گرنگ دهمي روودانان نيزيك دكهت و پيشوخت چه دكشته نافا كريارين سياسى مزوولگرنا جفاکى و ماف ژى و هرگر تنا پيرابوويا، روزنامه قان(سه رد هشت ئوسمان) دىيته قوربانى پيلانها كا سياسى ژ لايى براقهكا خوه ب ئويپرسيون ددانلىت و دروشمى حاڪسازىن و گورانكارىنى كريه كراسى به لاقىرنا پەيماما خوه، ژىئى روزنامە قانىا سه رد هشت ئوسمان ل كەل دەسپىكما پەيدابونا براقا گوران دەستېتكىرىه و ب دوو گوتاران تى هاتىه ناڭ مەيدانا نېسىنى، ئەۋۇرى دوور ژ مەرجىن بە لاقىرنا گوتارو روزنامە قانىي يە و بىي ل ياساين روزنامە قانىي دانايى، ناقى روزنامە نېتسا ژى كريت كريه، و هەر ب ناقەرۇڭا قان ھەردوو گوتاران و دىسال جەھى هاتىه بەلاف كەن كو سايتەكى دەتىتە ناسىن ب دۈزمنى ھەبۇونا مللهتى كورد و دۆزۈ خەباتا وى، ئېلى وى چەندى كو گومانە كا مەزىن ل سەر و آن نېسىنى ھەي كە ژ لايى كەسەكى دى هاتىتە نېسىن و بىتى(كريارا خوه كريه و بىزىئى خوه كريه كوشاكەسەكى دى). ئەگەر ئەم لى بىزقىرىن و بىزانىن كانى رەقاندىن و شەھىدىركەنا سه رد هشت دېرەز وەندىا كى يائى، وى دەمنى دى بە مە ناشكە، اىست كانى كە بىشت قى

ئيراني سەردەشت كوشت؟!!

ب هـر حال ئەنجامدەر كى
يىيت، ئارمانجا وى تىكىانا ئىكىرىزىيا
مەلھتى يە، ب تايىەت دەقى دەمى
دا كو قەول بۇو پېنگە بېچنە بەغدا.
لەوما دەقىت هـر تاكەكى وەلاتى
مە هشىيارى ۋان پلانان بىت و ب
شىۋوھىدەكى حەكيمانە رەفتارى دەكەل
دا بەكت دا كو سەرەداقىن تاوانى
بەرزوھ نەبن و تاوانبارىن دروست
ژ سزاى رزگارنەين دەھمان دەمى
دا دەقىت برازىن كۆئىقە نە ئىتكەم و
نە داوى كريyar دېيت، ژېرركو حەزا
خۇو سەپاندىنى ياخول پېتىيا وەلاتىن
رۇزىھەلاتا ناۋىن بەلاقە، ب ساناهى ژ
ناف مەڙىيەن تاك و جقاڭى ناچىت، ب
تايىەت كۆ هيىشتا پېتىيا وەلاتىن وى
ھەريمى ژلابىي رېيىمەن دەكتاتورىقە
دەھىت، برىيەپىرن و رەھرىيەشالىن
ھەزروپىرىن وان دەكتاتوران دىگىانى
گەللىن وى ناچىچەيى دا كۈور چۈونىن
خوار، لى دىسان ژى نابىت ئەم بى
ھىقى بىبىن و دەست ژ ئارمانجا
ئاثاڭارنا وەلاتەكى دىمۆكراٽ دەلى
رۇزىھەلاتا ناۋىندا، بەردىن.

بیت کو ئیرانی و هه موو دهوله تین
دیکتاتورین روزه لاتا نافین و
ب تایبەت دهوله تین داگیرکەرین
کوردستانى، سەردەشت رەفاندە و
کوشتنە، نە ب ریکا هنارتتا رەشەكىن
خوه، بەلكى ب ریکا بەلاۋىرنا
سياسەتا تۇندۇزىيى و پەيرەوكىن
کوشتنى ب درىزاھيا دىرىۋىكى و
دهه موو دەلىقە و جەمان دا، دئەنجامدا
ژى وان داگیرکەران ئەف هەزرا گەنى
دەرباسى ناڭ جڭاڭى كوردى ژى
كىر، ئەشقا وەكى پەزىيەكى لى ھاتىيە
و مەزىيە ھندەك تاكىن كورد ژى
قەگرتىيە، هەتال دەف وان ژى بۇوييە
باودى كۆ كوشتن و ڙنابېرنا خەلکى
و بەرهنگاران، دەرمان و چارەدیا
ھەموو ئارىشەيانە. لى دراستى دا،
کوشتن و ڙنابېرنا وەلاتىين سقىل
يان لايەنتىن ھەقىرىكىن ھەقنىشىتىمان،
رامانا بىتچارەبى و بى شىيانىيا بەكرى
يە، بى شىيانى ژى ھەرفتنى ب دووڭ
خوه دا دئىنېت و دووماهىين نىزىك
دەكتە.

سليمانی ئالىخان-ئەلمانىا

ئەقە چەند ھەفتىيەكە روودانا
کوشتنا خويىنداكارى رۇزئىنامەقان،
سەرەدەشت ئۆسمان، بۇويه مەزارا
سەرەكى يامىدىيا و جادەيَا كوردىستانى
و ھەر كەسەك ب شىوه يەكى شروقە
دەكت و دېرسىت؛ گەلۇ سەرەدەشت
رەقى يان ھاتە رەقانىن؟ ھەۋالىن
وى ئەو ب خيانەت بىر و كوشت
يان ئى لايەنەكى سىياسى ئەقە ب
سەرى ئىنئا؟ ئايا ئىشىيەنن وى رول
ھەبوو دەمسەلەيى دا؟ ھەر چەندە
ھەتا ئى گاۋى ئى كەس ب دروستى
نزاپىت كىز گوتار و راپورت يىن وى
بۇون، ڈ بەركو پاشتى مرى ڈ نۇوقە
ناڭىز وى يىن دانايە سەر ھەندەك
ئىشىيەن. رېزەيدەكا خەلکى ئى ب
چاقنى گومانى بەرى خوە دەندە
لايەنن جودا يېن سەر گۈرەپانان
سىياسى ياكوردىستانى و دەزگەھىن
ئەمنى ئى ب خەمسارىي تاوانبار
دەكەن! لى ھەۋالەكى مە دىتەكاكا جودا
ھەيە، ئەو يىن رېزەل سەر وى يەكى
كۆھمۇو كارىن رەقانىن و كوشتنى
يىن كۆل كوردىستانى چىدبىن، ئيرانە
پى رادبىت!

هلهلهت رژیما تیرانی دیرۆکە کا
دورو و دریز هەیە دەھەلەیا
ژناقبرنا بەرھنگارین خوه دا، کوشتتا
فاسملو و شەرفەکەندى و گەلەک
کەسايەتىن دى ژى، بەلگەيىن
زىندىن وى تايىەتمەندىيىا رژىما
ئىسلامى نە. لى دېبۈرە كوشتنى
سەرەدەشت دا، مەرۆڤ پەيەندىيىا
راستەخوه يَا تىرانى پېچە ئايىنت،
ۆ بەر كۆ سەرەدەشت ئۇسمان نە
بەرھنگارى وى رژىمى بۇو. لى
ئەگەر مەرۆڤ ب چاقەكى كۆورتر
بەرى خوه بەدتى و بچىتە دناف
بايەتى دا، دى ئە و راستىپ ئاشكەرا

silemani_alixani@yahoo.com

چریکەک ژ خەتیرا شورەشا گولانى

گەشەبکە، ل تەباخا (۱۹۷۶) يى كۆنفرانسەكى پارتى ل بەرلىنا رۆژئاڤاھاتە بەستن، بەرنامى كارى كۆنفرانسى چەند مۇزارەك ئازاراندىن و ژوانا: هوکارىن تىكچوونا شورەشا ئىلۇونى و هەلسەنگاندىن وى و رەوشاشا گەشتى ياسەرەلدانا شورەشا گولانى و گەشەكىدا رېكخىستا پارتايىتى و سیاست و بەرنامەيەكى نۇو بىي پارتى هاتەدانان و درووشمەين ديموکراتى بۇ ئيراقى و مافى ئوتقۇرمىي راستەقينە بۇ كۆردستانى ئاتە بلندكەن و پىرتۇوكا رېبازا رزگارىخوازا كۆردستانى دەرىئىنا، و رۆژئانما خەبات و سەدا كۆردستانى و چەندىن نامىلەكە ژى چاپكەن.

ھەر دەقى كۆنفرانسىدا چەندىن كادرىن دى بۇ سەرەتكۈرىيەتىا كاتى زىدەكەن و ژوانا: وريما ساعاتى، فازل جەلال، عەبدۇرەحمان پىنداوى و دىكەمال كەركووكى.

يا دىيارە، شورەشا گولانى بەرسەداندا خەنinin رەزىيما بەعسا ژ ناڭچۇرى بۇ، شورەشا گولانى درىزەپىدەرا شورەشا ئىلۇونى بۇ، لى ب رەنگەكى جودا، ئانقۇ شەرى چەكدارى ژ شەرى بەرەبى بەر ب شەرى پارتىزانى ئاتە ۋەگوھاستن، ئانقۇ پارتى ديموکراتى كۆردستان و شورەشا كۆردستانى خۇ نۇوكىنە قە و خۇ ب تىۋرا زانستى و شورەشكىرى چەكداركەن.

ژىنەر:

- كۇشارا گولان ژ ۷۸۲ ل ۲۴ ئى گولانا، ۲۰۱۰ د. شىرزاد نەجار
- رۆژ نامە ياسار ژ ۱۵۷ ل ۱۵/۵/۲۶

نۇوژەنكرەقە و پەيوەندىيەن دەرقە ب هېزترىكەنەقە و چەندىن كۆمبۇونىن نەھىنى هاتنە ئەنجامدان، كۆمبۇونا يەكى ل نىسانا (۱۹۷۵) ئى ل (نەغەدە) هاتنە ئەنجامدان و دىسان ل مەھىن تەباخ و ئىلۇونا سالا (۱۹۷۵) سەرەتكۈرىيەتىا كاتى ل (كەرەج) چەندىن كۆمبۇون ئەنجامدان، ئەو ژى ب رەنگەكى نەھىنى.

دىسان ل مەھا خزىرانا (۱۹۷۵) لېزنا رېكخىستا دەرقە داخوييانىكە گىنگ ل سەر هوکارىن تىكچوونا شورەشا ئىلۇونى و باڭكېشىتا يەكگەتن و چالاکىيەن زىدەتەر دەركە، و دەست ب پەوهەندىان كەن ل گەل رېكخىستىن پارتى ج ل كۆردستانى ج ل دەرقە ب تايىھەتى ل ئۇرۇپا،

شەھيد (سامى عەبدۇرەحمان) بىزقىنەرلى وان پەيوەندىيان بۇ ژ پېنځەمەت ۋەگەرەندا چالاکىيەن پارتايىتى، ھەر ژ بۇ ۋى يەكى شەھيد سامى عەبدۇرەحمان ل

ھافىنا (۱۹۷۵) سەرەداندا فيەننا كەن و ھەزمارەكا كۆمبۇونان ل گەل كادرىن پارتى كەن ژ زار دەقى د. شىرزاد نەجار، كەن ژوان كادران بۇ، ئەو كۆمبۇون ل سەر بىناتىن سەرەتكۈيىن چاوانىا كاركىنى دەھاتتە

شەقەكەن، ھەروەسا رېكخىستا چالاکىيەن (كۆمەلا خويندكارىن كورد ل ئۇرۇپا) و كونگرى وان ل ھۆلەكا زانقۇيا بەرلىنا ئازاد گىرا.

دىسان داخوييانىكادى ب نەھىنى ل مەھا چریا يەكى ياسالا (۱۹۷۵) چاپكەر و بەرنامەيەكى كارى دانا و ئەندامىن سەرەتكۈرىيەتىا كاتى دابەشكەن، ھەندەك ھنارتنە باشۇرى كۆردستانى و ھەندەكىن دى ھنارتنە ئۇرۇپا و ھەندەك بۇ ناڭ پەنابەران ل ئىراني.

دىسان ژ بۇ پىر شورەش

ھشىار رېڭانى

بەرى شورەشا ئىلۇونا مەزن تىك بچە، ل داۋىيا سالا (۱۹۷۴) ئى و ل سەر بانگەشىتا سەرەتكۈرى بەرى يى مىرى (ئەنۇرە سادات) شاندەكى كۆردستانى ب سەرەتكەن ئەنۇرە حەمان) چوونە قاھىرە و ل گەل سادات كۆمبۇون و ناڭبىرى شاندى كۆردستانى ل سەر پېشەتىن نىزىك ئاگەھەداركەن، كو ئەو پېشەت رېكەفتى ئيراقى و ئيرانى بۇو ل سەر پېسىن ھەۋپىشىك، و دىياركەر كو د ئەنجامدا شورەشا كۆردستانى دى بەر ب چارەنفيسيكى رەش بچە.

ئەو بۇو گەلەك دەم دەربازنەبۇو، ل رۆز ۶ ئى ئادارا سالا (۱۹۷۵) پىلانا جەزائىل ناڭبىرا (سەددام و شاهى ئيرانى و ھاوارى بۇمدىنە) يىن گور ب گوردا ب سەرپەرسەتى ئەمەيىكا هاتنە ئەنجامدان و شورەش تىكچوو و گەلەن كۆردستانى تووشى درىندەترين رەنگىن زىنداڭىن و ۋەگۇھاستن و عەربەكەن و بەسکەن و ۋەنافىرىنى بۇو.

لى پىشتى ھينگى پرسىyar
ھاتەكەن، چ بىي كەن؟
بەرسق ژو بۇو، دەستەبىزىرەك ژ كەسانىن شورەشكىز روو ب رووئى ۋى دوقەنلى بۇون و قابىل ئەبۇون سەرەي بۇ شۆرىكەن، ئەو دەستە ژى پېكھاتبۇون ژ شان سەرەتكۈرىيەتى: شەھيد (ئىدرىيس بارزانى)، سەرەتكۈرى (مەسعود بارزانى)، شەھيد (سامى عەبدۇرەحمان، چەوهەر نامق، مەھەد رەزا و عارف تەيفور) و لېزنىيەكى سەرەتكەن ئەنۇرە سادات) پېكھات و كارى رېكخىستا پارتايىتى

ئەری کورد ئەف جاره ژى وئى بىنە قوربانى سىاسەتا نېتەۋى

بکه ته دهوله دهیت خو ژ پتر
دهوله تین دونیایی بکه ل جهه ک مینا
رورز هه لاتا ناضین ئەقە ژی کارهک
نه بساناهیه، نه بو ته مریکا، نه بو ج
وه لاتان کو ژی ئیکی بکهت. ژبه رشی
ئیکی ژی سه رخوبونا کوردان هه
گریدایه بکوردان قه، د بیت وه لات
هه بن پشتة قانیا کوردان بکن ل ژر،
ل ور، ج بو به رژه هندیت خو، یان
ژی باوه ری بکیشا وان هه بیت لی یا
راست (بیده رهه رخه ما بایه) کیشے یا
که دهان هه رخه ما کودانه.

ئەق هەلا زىرىين يا بۇ كوردان رۆخسای گەلەك بىزە حمەتە زۇو زۇو بىزقىرىتەقە، لى كورد راستە هەتا رادىھەكى چەند سالاھەك بخۇ حكمداريا خۇ دىكەن، لى ئەم ھەمى ژى وى ئىتىكى دىزانىن كۈپىشت دانا دوستىن مەم مينا (ئەمرىكَا و بىریتانىا) ديسا قە ئەمنى بىكەقىن دنابېردا دەستەلات دارىين بى باودەر. نەمۇونە ئەقە سەردى چەند سالان بۇو كومە كوردان دىگەل (شىئان) خەبات دىك كۈرۈپ دەستەلات ناقچىجۇرى بىگۈھورىن، لى بەداخەوە شىرق ئەو ژ رەزىيما جاران پىرسۇورىن ل سەرھىتىدى كۈ ماڭى كوردان داخاز دىك نەدەنى. ئەمەن ئەقە ھەقلى تە بىي سەنگەرى چەند سالان بىت ئەردى كەگەلو ئەقى تە چىجاران ھەقلىينى دىگەل ئەتكىكى و ئەچەن بە.

کیشا کوردان گلهک بزه‌محمد ته
کو جاره بیت و بیهقیا ثی لای یان
نه‌ثی لای، ئو لا بهرد وام وی نیرینا
بهرزه‌وهندین خو بن. هر دهمی کیشنا
کوردان بیت با هه‌ف پینه‌قشت دفتی ئو
وولاتی هه‌فکاریا کوردان ددهت مینا
نه‌مریکا یان دقتی قوربانی بدهت یان
ژی دهستان ژ کوردان بکیشیت و هکو
دیار دهست کیشانه ژبه‌رکو زیان ب
گلهکی له‌قەلمى تیتە دان. گھورینا
کاکودانان تەنی ددهستی کوردان دایه و
دیبیت ژی تەنی چارا کوردان ددهستی
وان بخو دایه ئەوزی هه‌فکرتە.

دەرقە. ژ لایەکى قە ل قان دويماھيان
دوو باكىن هەرە سەرەكى ل ئەمرىكا
چۈونە ئىقلاسى، نە تىن ئەزەز ل
ئابۇورىيەن ئەمرىكا كى، بەلى ئى دىنبايى
حرى، لى ياتىت خۇيا كەن ئەوه كو
زىنەند پىتەر ھەميان ئەمرىكا. ئەف
كىشە نە كارى رۆزەكى و دووانە.
ئەمرىكى دىزانى كو چارەكىن خەما
وانە، چارەكىن ژى دېتىت گۈنگىي
بىدەن بارى ناخۇرى. ژ لایەك دىن
شە، چۈونا ئەمرىكا بۇ ئەغەنەستان و
عىراقى دەمەكى نزىكى ھەف. وەل
ئەمرىكا كى كو پارتى ديموکرات پىتەر
رولى بىبىت ل ھەلبىزارتىت نەو ژ
بەر كو پىتەپپەتى دەن بارى ناخۇرى
خۇرى. كەس ئىنكارا ھەنى ناكەت كو
دۇرمىت ئەمرىكا ژ دەرقە گەلەكىن
و ئەمرىكا دېتىت بەردەۋام پىتەتى
ھەنى بىدەت سىياسەتا ژ دەرقە كو
بەرەزە وەدىيەن وى تىك نەچن. لى
وەكى دىيار سىياسەتا ژ نەو پاژەتى يَا
ئەمرىكا شىنى دى يَا خۇ پارستىتى بىت
رەشىنا هەرسلى.

ئارام دھوکی - کانندا

ل شوره شا، یلو لا ۱۹۷۴ ی کوردان
مینا نهو پشت ب ئەمریکا بهست و
شوره شەک دژوار ھەلکر دگەل رژیما
بە عس ل کوردستان باشدور، پشتى
کو عیزاقى چ رى نەمایین رابۇو دگەل
رژیما ئىرانى يا وى دەمى كۆمەمد
رزا پەھلهەوى (شاھ) ئىرانى بى وى
دەمى بوبو پەيمانان جەزايىر گریدا و
کورد و شوره شا وان بۇ قوربان. ل
وى دەمى كۆئەمریکا دىسا ۋە دەكۈ
ئەقرو د بارودوخىكى نە ئاسايى دا
بوبو ۋې بەر (وتەر گىت) و پاشە، گىشانان
سەرۆكى ئەمریکى كە راستە و خۇ
دەست د گەل شوره شا کوردان
ھەبوبو ل وى دەمى. ل ژىرى فشارا
مە حكىمە و ئوپۇزۇسىنى (كىسنجەر)
رۆسەر حكىمە تى هاتە لادان. ئەمریکا
بىكاۋدانتىت ناخخۇيىقە ما و وولاتىن
دەوربەر زى وەكۇ خۇ پەيمان بىرىقە
برىن و ئەمریکا تەننی پەيقا (سوورى)
بۇ كوردا ما..

۱۹۷۰ سالیت نه ئەقروهه دنەندە چەرخو
یانە، لى هەنک کاودان بیت تىنە پېش
کو كەلەك جوداھى ژوان دەمان نىنە.
ئىرۇ ئەمۇيکا بىساۋە يَا دكاكەنەكى
سياسى يى ناقھۇرى يى بىزەجمەت دا و
دەقىن ناقھۇرى خۇي بىر قىمەتى بىدەنلى ژ

بەھەلکەفتا بىرەوەريا شورەشا ٢٦ گولانى ئاهەنگە كا جەماوەرى ل كانى ماسى هاتە سازكىن

ئەدەمەد ئەدىنى - كانى ماسى

ب ئامادەبۇنا شىيخ نىيەد بارزانى
نىيەرى سەرۆك بارزانى و شىيخ عمران
بارزانى نىيەرى سەرۆك بارزانى
ل پاريزىگەها دەھوكى و بەلکەفتا
بىرەوەريا شورەشا ٢٦ گولانى يَا
شىتمانى يَا پېشىكەفتن خواز ئاهەنگە كا
جەماوەرى يَا مەزن ڏ لايى لىزىنا
نالىجا پەيمان قەل دەشتا دوورى هاتە
سازكىن .

دەپىقەكى دا شىيخ عمران بارزانى
گوت: ئەڭ دەقەرە ب لاندكا شورەشان
هاتىه نىاسىن چىرسا ئاكىرى شورەشا
گولانى لىسرە قى ئاخى هاتىه هەلكرن ،
شىيخ عمران بارزانى درېزى دا ئاخقتا
خود گوت: ئەڭ دەقەرە شەھيد شەعبان
غەفارى و شەھيد مىستەفا كىستىمى و ملا
رەمەزانى و بىسىدان شەھيدىن قارەمان
ژ قى دەقەرەي بون قوربايانى كورد و
كوردىستانى و گوتىزى: ئەڭ دەقەرە
شىزە ڙنا ئورمانى مريمەم خانى يە لەورا
جەن فەخر و شانا زيا مەيە و مەزىتلىن
داستان د شورەشى دا لىسرە قى ئاخى
هاتىه كىن ئەۋۇزى داستانا كانى ماسى
بىقى هەلکەفتى ئەم پېزى باھىي ل ھەمى
خىللىكى دەقەرەي دەكەين سوباسيا وان
دايىك و خويشكان دەكەين ئۇيىن مل
بىلى پىشىمەرگەي قە و د روژىن سەخت
و دۇزار چاندىكىن پىشىمەرگەي دادىرىتىن

پاشى برگىن ئاهەنگى ب كەرنە فالەكى
پىشىمەرگەھىن گولانى هاتە دەست بى
كىن ، بىن پىك هاتى بىر ٣٠ پىشىمەرگان
ب كارى شورەشا گولانى ئەڭ
پىشىمەرگە ب گول و دەرسوکىن سور
ڙلايى چەند زاروکان قە هاتن خلات
كىن ، ئاهەنگا شورەشا ٢٦ گولانى ب
بەشدار بونا هورنەرمەندى پىشىمەرگە
سعىد گابارى و ديار ديرسىم و چەندىن
ستران بىزىن دى يىن دەقەرە دەھوكى ب
داوهت و سەما درېزى پى هاتە دان ڏ
ھەزىيە بىزىن گو پىر ږ ٢٠ ھزار كەسان
بەشدارى قى ئاهەنگى بىون .

ژ بۆ کەکى منى شەھيد بورهان ئامىدى

و هەقال ژى بۇوى ژ بۇ مە. تى بىرا من دەما بەعسىين داگىرکەر باب و بىرايىن مە زىندان كىرىن. وى دەمى ئەز زارۇكەكى ۳ سالى بۇوم و ئەو ئەقىنيا وى دەمى تە دايە مە ھەمەيا جىارا ژىنى دلى نا دەركەفيت.

ئەقىنيا تە بۇ گەل و وەلاتى تە تو ژ ناڭ مە بىرى. ئاخفتتا تە يىدا دۇماھىيى چىجارا ژ گۈھىت من نا دەركەفيت كەكى بورهان. بەرى تو بەرى خۇ بدەيە دېرەلۈكە مالوپىران دېيكە مە يَا دلسۇز گۇتىيە تە:

بورهان دايىك گورى تە ئەمانەت خۇ، ما نە مۇخابىن ئەق بەزىنە بەزە ب بىت؟ ما نە مۇخابىن كورى من؟

بەرسقا تە بىرايى دەلال ئەو بۇ كو " تە ئەو رىيە پا ھەلبىزارتى تە گۇتكە دايىكا خۇ تو ژى وەك دايىكا حەلەيمى و دايىكا خەم، ھەردويا ۲ كۆريت وان شەھىدىن و تو گەلەك ب وى رىيە سەرفارازى. تە د ۋىا خۇ قوربايى كوردستانى بىكى، تە ئازادىي ئالا يىا كوردستانى بەھەزىنى د ناڭ كەس و كارىن خۇ دە سەربىلەن بىي، اى خودى مالا خىانەت و داگىرکەرىي خراب بىكە كۆ وان نەھىيلا تو وى رۇزى ب چاقىنى خوبىيىنى.

مېگىن لته كەكى ئىرۇ ئالا تە يَا پېرۇز ل سەر كەلى دەھەز و چەند چاقىنى من ب وى رۇزى د ئىقىنى دا دەقەن دىم و چاقىنى تە يىن دەلال تىيدا دېيىم. چەند ئەز دىلانەكە ئازادىي ل بەرى سىلى، سەپارانگەها مېرىن بەھەيىنان دېيىم ئەز بەزىنا تە يَا ئازدار ل سەرچەمكى دىلانى دېيىم ول رىزا دىلاننى ژى شەھىدان خۇسۇق، سەعدى، كەريم، ئەممەد، عززەدەن، مەناف، سەعىد و مەھمەد سالىح ژى خۇ دەھەزىنى.

بلا خىانەت و داگىرکەرىي روورەش و شەرمەزار ب. بلا كەكى منى بورهان و تەق شەھىدىن كوردستانى ژى د دلى دايىكا كوردستان دە ئازام و شاد بن.

خۇشّىكە ئەھىد بورهان

22 سال چۈون كەكى بورهان، بەرى 22 سالا تە ئەو چاقىن دەلال ناقانىن، ئەو كەنیا وەسا ياخوش ژ گۈھىن مە دەركەفت، ئەو بەزنا وەسا ياجوان ژ بەر چاقىن مە چۈو و ئەو دلى وەسا يى پاڭقۇزى مەزىن وندابۇو. مۇخابىن كەكى تو ئەققۇز كوردستاندا دەلال و ئازاد ب وان چاقان نا بىنى.

دۇزمىنин داگىرکەرنە ھىلا ئەو ئىدى چاقىن تە نابىيەت. دلى دەيىكى يى شىكەستىيە و دلى مە ھەر دەم يى خەمگىنە و بىرەتتىن تە ژ دلى مە قەت دەرناكەققۇز 22 سال دەرباز بۇون و رۇندىكىن مە رانوھەستان. تە پارچەكە دلى مە د گەل خۇ بىللى تە چ پارچە بۇ مە نەھىلان.

ھەدر داستانەكە قارەمانى تە لەكەن ھەقالىن خۇ يىن پىشىمەرگە پېشكەرىي تىيدا دىكەر تە پارچەكە ژ وى جەمى د گەل خۇ د ئىنا. ئەو لەشى وەسا يى ئازاك و دەلال تەق تەزى بىرىن و گوللىن دۇزمىنى بىبۇو. مە باش دىغانى كۆ وەكى ھەر ھەفت جارىن دن ۋى چارى ژى تو بى بىرىن و خوين ناڭەگەرى بەرچاقىن دېيكە عەيش لى مە نەزانى بۇ قى جارى گوللەي دۇزمەن و خىانەتكاران ل رۇزى 11 / 1.

چ رۇز ناچىن ئەز ھىزا تە ئەكم، چ رۇز نىن ئەز ئاخىنلىكىن تە نە راھىلەم. خەرپىي سال بۇ سال مەزىن تىرە، ئەنلى ئەو گورى تە بىل ناڭ بەرۋارى بالا ل گۇرستانى گۇندى خىرايە ژ مە رە مايە. راستە تو ب فيزىيە ژ ناڭ مە چۈوى لى تو دلى مە دا دىرى كەكى، گەلەك جارا دى بىزىم خۇزى نوكە من چاقىن خۇ ناقانىيان و وەختى من قەدەكىنە قە من چاقىن تە يىن دەلال دېيتىنا، من ئەو بەزنا بەركەفتى دېيتىا و كەنیا تە ياشىرىن و خوش گوھلى بىبا. بەلى پا ئەز د زانم ئەو تەنلى خۇزىيە بۇ من نابە راستى. تو نە تەنلى برا بوبىي، لى تو باب

چاندن و بزاقین بهره‌های نیانانی ل دهقانی دج روشنادیه

دلدار رهشافه‌ی

هاندانین حکومه‌تا هریمی بو پیشیخستنا که‌تری چاندنی ل کوردستانی و چاره‌کرنا ئاریشین جوتیاران، بو پتر به‌رهه‌مئینانا دهرامه‌تى و ئاریشین کودکه‌فنه دریکا جوتیاراندا. ل دور قىن چەندى مه خو گەهاندە (عسمەت ئىبراھىم) به‌رپرسیارى هو با چاندنی ل دېرەلوكى وبقى رەنگى پەيقى

ناکەت، جار پىشىمەرگەيە، جار تەكسىسى دەهاژوت، جار بەنایە جار.....هەند ودى هىتە ئېرە ئى گازىدا دەكەتن دى بىزىت ماھىن بومە ج دەكەن.

* ئايابوچى گونجاندەك دېھايىن كرييەن ماكىنن گىرا و تەركىترا دا نىنە؟

وەكى هين دىغان سوتەمنى ب رەنگەكى گشتى ياكىمە وهندهك سالان كىمەك بومە دەھيت وئەم ل سەر جوتىارىن خو بەلاف دەكەن وهندهك سالان ئى بومە ناهىت، هەلەتە ئەگەر بومە بەھىت ولسەر جوتىارىن خو بەلاف بکەن دى بىتە پېشەۋانىيەكا باش بو جوتىاري وئەم ئى داشتىن بەھايەكى گونجايى يوكىيەن تەركىترا وماكىنن گىرا دانىن.

دى گەلەك مفای ئى بىن، چونكى هەتا نوکە بومە ۱۵ داخازى هاتىنە وەھى ل سەر پروژىن خودانكىرنا نازەلايە، چونكى باراپتە ئەول دەقەرا مە دىكۈنچۈن و گوشت گەلەكى گرانە وئەقە پېنگەفەكى باشە بو جوتىاران داكو پتە بشىن بەرھەمین نازەلى و دهرامه‌تى بىنە بازارى.

* تەرىپىارا حکومەتى چاوا دىبىنى ژبۇي قەددەغەكىرنا ئىنانا زەرزەواتى ل دەولەتىن دەرقە؟ راستە ئەقەپىارا ۲۰۱۰/۴/۱- ھاتىنە كو نابىت (پېڭار-باجان-خىار- باجان رەشك) ل دەرقەي وەلاتى بەھىتە دناف عىراقى و كوردستانى دا و مەرەم ژۇنى بېرىارى ئەو داكو پتە بەرھەمى مە يى خومالى بەھىتە كرین و فروتن و ب دىتنا من ئەقە بېرىارەكى باشە ژبۇي هاندانى جوتىارا بو پتەركىرنا دەرامەتى.

* زيانىن هاتتا توزى چەن؟ كارتىكىرنەكى خراب ل سەر دەرامەتى هېيە تايىت كولىكىن داروبارى وەرەوەسا گەلەكى خرابە بو مىشىن هنگىقىنى ئى .

* رىزا باران بارىتا ئەق سالە ل ناخىدا دېرەلوكى چەندە و چەندە ب مفای بۇ بۇ دەرامەتى؟

ھەتانوکە ۸۴۹ ملم باران هاتىنە بەرامبەر يارىپارسال كۆ ۷۷۰ ملم باران هاتىوون و باران ئەق سالە گەلەك بويىك پېك بارىيە و ئەرد تىنلى نەبۈويە وئەقە گەلەكى باش بۇ بۇ دەرامەتى ئى .

* هو با چاندنی ل دېرەلوكى چاوا ژ جوتىارىن خو د رازىنە؟

ئەم باراپتە ژ جوتىارىن خو د نەرازىنە، چونكى هەر گاڭ بى كارەكى دەكت و نەبىي بەرھەقە بو كارەكى وچ كارا ژى بىرۇستاھى

* دەق سالەدا چەند وچ دەرمان بوجوتىارا هاتىنە؟

ئەقە ل ۲/۲۸ تاكو نوکە بومە ۵ جورىن دەرمانى هاتىنە ژوانا (قىورى) (ۋەبىستان) (و) تلىستان) (و) قاسىتاک (٪۱۰) (وسىقىن) و بومە ۱۲۰ لىتر و ۹۸۰ پەدىل و ۱۳۰ كىلىمین دەرمانى بومە هاتىنە و ئەقە هەمى مە لسەر جوتىارىن دەقەرى بەلاقەكىرە داكو دەرامەتى وان بىي ياش بىت و ئەق دەرمانە پارى وان ۵۰٪ ل سەر حکومەتى يە و ۵۰٪ ل سەر جوتىارانە.

* ھەوچ مفای ژ بەلاقەكىن خانىن پلاستىكى دىتىنە؟

بەرى چەندەكى بومە ۲ خانىن پلاستىكى هاتىبۇون و مە بى بەرامبەر دانە جوتىارا ژبۇتاقىكىنى و نوکە بومە ۱۲ دى هاتىنە وەھر ئىك ب آملىون دىنارايە لى ۲ ملىون ل سەر سەر جوتىارايە و ۴ ملىون ل سەر حکومەتى يە و مە چ ژى نەقىت بەس بەرھەمى بىنە بازارى.

* بىتىتا تە جوتىار دى چەند مفای ژ قەكىرنا باتكا چاندنى بىنە؟

بیره و هریا داستانا سه‌می هاته ساخترن

نهجه‌هد نهندنی / کانی ماسن

وی دهمی سه‌ید صالحی و شه‌هید شعبان غفار سه‌پره رشتی ل فی کریارا پیشمه‌رگه‌ی دکرن. ستاندندا وی ل وی سه‌ردنه‌می دنه‌گه‌دانه‌کا مه‌زن بورو و ب خوینا دوو شه‌هیدین قه‌هه‌مان (نايف سه‌عدی زاویتی‌سی) و (عبدالله ئوره‌ی‌سی). دفی ره‌بیا دا زه‌رهر و زیانه‌کا ئیکچار زور گه‌هادنن ریزین دوزمنی پشتی هاته قه‌گرتن دیسان ل روزا ۱۶/۱۲/۸۶ ره‌بیا سه‌ری حمه‌ی جاره‌کا دی هاته دهست نیشانکرن ل چه‌میکی پلان بو هاته دارشتن ب ئاماده‌بونا محمد خالد بوصعلی و صادرق سندي و شه‌هید شعبان غفار. ئوه خالین دوزمنی ئوین نیزیک لیوا بازیشی مه محمد خالد بوصعلی پی ته‌کلیف کر، ئهز و شعبان غفار و پیشمه‌رگه‌هین مه هاته سه‌ری حمه‌ی ب راستی به‌شداربونا شه‌هید شعبان غفاری پشت گه‌رمیه‌کا مه‌زن بورو ژ بو ئهنجام دانا ۋان ره‌نگ کریارا، چنک قاره‌مانه‌کی مه‌زن بورو و پلانین وی د سه‌رکه‌قىتى بوبون. ئەف ربیه دهمی هاته ستاندن ره‌نگ قه‌دانه‌کا مه‌زن کر ل سه‌رانسه‌ری کوردستانى، ئەم شیابىن ۹ ئىخسیدان بگرین ژ وان ئەفسه‌رەك و ۸ جندى ژى هاتته كوشتن و يىن ماین ژى هەميان خو دوى كەفرى بلندا هافتىه خوارى ئۆز باورم كەس قورتال نەبورو و ھەزاره‌کا زور ژ چەك و تەقەمنى كەتە دهستي پیشمه‌رگه‌ی، گرگىيا ستاندىن ئى خالا سه‌ری، ھەلبەت گرگىيە‌کا زور ھەبۇو، پشتى

شورهشا گولانا نیشتمانى يا پیشکەشقەن خواز دا دهاته ئەنjam دا، ئەقە وی چەندى رادگه‌هینيت شورهش هەمی دەمان وەك داودت و ئاهەنگ بۇو، پاشى بەرپرسى ھەر گروپەکى ب بەراھىكا پیشمه‌رگى خو كەفت و بۇ وی جەھى دەست نیشانکرى ب رېكەفت. ل دەمئىر سفر كرياري دەست پىكىر و ب كلاشينكوف و ئارىيچى و بىكەيسىان ھېرش كە سه‌رەربازگە‌ها دوزمنى و ب سەركەتتىيانه هاته ستاندن مەزتىرين جەھى ئىستراتىجى ل دەقىرى و ژ دەشتى رېزىما ژناف چۈسىي رىزگار كر. ب راستى مروف زقاندە ۋە وی سه‌ردنه‌می. ل دور گونگىا ستاندندا ره‌بیا سه‌ری حمه‌ی و چەپەرئى كەركى سه‌يد نايف چەلکى گوت: كريارا سه‌ری حمه‌ی زور يا گرگى بۇو بۇ وی سەر دەمى، يا ئىكى بارەگايى سرىي بۇو ل جەھەكى بلند ل سەر خەتنى تەناسىي دەگەك جادا سەرەكى يا کانى ماسى كو ھەر دەمە ئەف جەھە هاته گرتن دى بىتە ئاستەنگ د رىكاكا هاتن و چوونا سەربازىن رېزىمى بۇ دەقەر. ستاندندا رەبىعىن زنجира سه‌ری حمه‌ی دى بىتە ئەگەرا بلندكىن مەعنە وياتىن پیشمه‌رگه‌ی و جەھەكى ئىستراتىجى ژ دەستى رېزىما گور بەگور هاته ستاندن، دیسان چەك و تەقەمنەكى زور دەقى خالا سەربازى دا بۇو كو وی دەمى پیشمه‌رگه‌ی زور گرگىي بۇ ھەبۇويه ل سالا ۱۹۸۱ ئەف ره‌بیه هاته ستاندن

ب ھەلکەفتا بیره و هریا داستانا سه‌ری حمه‌ی ئۇوا د شورهشا گولانا نیشتمانى يا پیشکەشقەن خواز دا هاتىي ئەنjam دان و ب ئامادەبۇونا (حەميد خاستى) بەرپرسى دەزگايى ئىلونى ل زاخو و (سەعيد كىستەيى) فەرماندى سوپايىن ئىك زىزەقانى و (سەيد نايف چەلکى) و چەندىن بەرپرسىن رېكخراوين پیشمه‌رگىي بىن وی سه‌ردەمى و كادر و پیشمه‌رگەكى ئىكچار زور بىن شورهشا گولانى مەزتىرين نمايشا لهشكىرى كەرنەقالەكى دىكىيەمتى هاته ئەنjam دان ل رېكەفتى ۲۰۱۰/۴/۵ ل دەستپېتكى پشتى ھەمى گروب و تىمەن پیشمه‌رگەي ئۇوين بەشدار دفى كريارا لهشكىرى دا هاتىيئە ئاگەداركىن ل بانيا مشارى ل دانڭا سەرەتى حەمى كومبۇونى كو دفى كريارى دا دى بىتە قوناغا ئىكى، ل وی جەھى نەخشە بولچاۋانىا ئەنjam دانلى كى كريارا لهشكىرى ژلائى سەعيد كىستەيى قە هاته دانان و پەيقەك هاته خاندى بولندركتا مەعنە وياتىن پیشمه‌رگەي، كو حەفت مەفرەزىن پیشمه‌رگەي دى بەشدارى كريارى بىن. نەخشەكى زور رېك و پىك هاته دانان و ناقى شەقى و ناقى بىرىندارى و شەھىدى هاتىي دانان و ھەر گروبەك بول كەرتەكى هاته دەست نیشانكىن. بەری ھەر ئىك بچىتە وی جەھى بىن بولەتىن دەست نیشانكىن دەست ب داودتىك و دىلانەكى هاتەكىن كو ئەقە دەمى كريارىن لهشكىرى داد

خوشترین روز بود بود من ئەز زقانندم
وی سەر دەمی، ب راستى تەزنك دەسەر
لەشى مەروفي دا دچن شورەش ھەمى
گۇۋەند دىلان بود.
رېقىنگ ھرورى گوت: ئەفروكە ئەم
ھاتىن ژ بىرەوەريا ساخكىنا سەرى
حەمى ھەر ل سالا ۱۹۸۲ و ۱۹۸۶ و
۱۹۸۷ تا ۱۹۸۸ شەرين مەزىن ل فىرە
چىپيون ئەو ژى سىراتىزيا خو ھەبۈو
في دەقەرى، دەقەرا بەرۋارىيا جەنى
ئاكچىبۈونا پىتشەمرەگەي بود، يەكەمین
دەقەر بود خەلک مایه تىدا و جەنى
قەھەۋيانا پىتشەمرەگەي بود، حۆكمەتى
عىراقى يلانلىن خو دانان كۈ فى دەقەرى
چولبىكەن ب ئىتكىجاري ژيانى تىدا
نەھىلەن، ھينگى پىتشەمرەگەي يلانلىن خو
دانان بوسەرى حەمى، شهر دەركەقتن
گەلەك پىتشەمرەگە شەھيدبۈون زيان
و زەرەرەكە مەزىن گەهاندە حۆكمەتى،
چارانيا خۇپاراستنا في خەلکى ھەميان
پىشكەرى دەقى شورەشى دا كىرىجەج
لاوچ ئافرەت، ھەميان پىشكەرى كىرىجە
رۇحىيەتا شورەش و شورەشكىرى
دىنافا في خەلکى دا بود. ساخكىنا
قان بىرەوەريان تىشەتكىن گەلەك
مەزىن ئەقروكە ئەم ھاتىنە قىرى ب
رۇحىيەتكا وەسان كۈ ئەم بىرىنە دوى
دەمى دا ئەقە نىزىكى ۲۰۰ پىتشەمرەكە
ل قىزە ئامادەبۈويىنە ب راستى دەمى
مەرۆف بەرى خو دەدەت دېرىوکا خو و
يا خەلکەكى دېتىر كۆ بەلکى خەلکەكى
ھىرىش كرىيىتە سەر مە ژى قىڭاڭى
ھەمى كرىيىن دىكىيەت دېيت ۋى كاڭى
ئەم ل زانكوبىن خو بخويىن، ساخكىنا
قان بىرەوەريان گەلەك ياكىنە ھەمى
بىنە دىكىيەت و نىشا كور و نەقىن
خو بىدەن و دىسان ب مناجا ل زانكى و
قوتابخان بەيىتە خاندىن.

قارەمان ل سەرانسەرى كوردىستانى
ھاتىنە توماركىن، ئەقە خۆمەتەكە ئەم
يى پىشكەيشى وى پىتشەمرەگەي دەكەين
ئەوي ب شەق و روز ب نانى رەق د
قادا خەباتى دا ژ پىخەمەت دوزا رەوايا
كوردىستانى، ئەقچا گەلەك ياكەرە ئەم
خو لى بکەينە خۇدان.
ھەميد خاستى بەرپرسى دەزگايى
ئيلونى ل زاخو كول سالا ۱۹۸۷ بەرپرسى
لەشكەرىيىن ۋى بەرەدەي بود، گوت: پىشى
حۆكمەت ژ ناقچووپى دەست ب خرابكىن
گوندا كرى پىشى ستاندىن سەرى
حەمى ئەو جە ژ لايى پىتشەمرەگەي قە
ھاتەگىرن، ھەر ھەلدانەكە هاتابكىن
ب توب و دوشكان مە نە دەتلان ژ
گەركا دەربازىن، مە نەدەيلا گۇندىن
بەرۋارىيا بەيىتە خرابكىن ب ھارىكاريا
خودى و قان پىتشەمرەگەين قارەمان
ھندەك شەھيدبۈويە و ھندەك چۈپىنە
بەرلۇقانى خودى، بەلنى ئەقە ھەمى ئەو
پىشەمرەگەنە ئەۋىن دەگەل مە پىشكەدارى
دىغان كىريارا دا كىرىن. ب راستى مللەتى
بەرۋارى يالا مللەتكى مولۇتەزم بود،
مللەتكىن پارتى بود و وەفادار بودون،
ھەر كىريارا مەكربا بەرگىرى مللى ژى
دەگەل مەدا بودون، ب راستى چو جاران
ئەقە مللەتكە تاھىتە ژېپەرگەن، چونكى
دوو شورەشان ئەز دەناف دا بۈومە ب
راستى باشتىرىن رەۋشت و سەخلىت
مە ژقى مللەتكى دېتىنە. دىسان من دېتى
بىزىم رولى ئافرەتە بەرۋارىيا ب باشى
ھەلسەنگىنەم، ئەقە دەناف دا بۈومە ب
بىرەوەريان نەتەوەيى و پارتى مە ھەلدا
كىريارەكى ب ۋى ھەلکەقىن بکەين ب
راستى ئەز گەلەك مەزىن دېتىم ئەقە
بىرەوەريان بەيىتە ساخكىن قان كىرياران
ب بەلکە نىشا كور و نەقىن خو بىدەن
كۈ بىزانن ئەق سەرىپورە ب ساناهى
نەھاتىيە دەستى مە، ب راستى ئەقروكە

ئەق زنجىرا چىاى كەتىيە دەستى
پىشەمرەگەي ل سالا ۱۹۸۷ دەما رېتىن
ژنائچۇوپى ھەولدای ب تانك و فروكە
و زىزبىوش گوندىن دەقەرى تالان بکەن
بکەن پىشى سەرى ئۇپەراسىپونا وان
گەھاشتىي بېرىفكا و قومرىنى پىشەمرەگى
قارەمان شىيان ل بەرەدەي كى ژ بېرىفكا
چەقەلا و گەركا تىشىشى و ھەتا
سەرى حەمى و بادوکى بەرەدەي كى
بەرەدە چىكەن ولناتقابەرا گۇندىنگەركا
و قومرىنى چەند ترۇمبىلىن دۈزمنى
ب سوژن و بود دەمى چەندىرۇزا رېتكا
كائىماسى بېرىن.
سەعىد كېتىتەي فەرماندى سوپاپىي
ئىك يى سەرپەرشتىا ۋى نمايشا
سەرپەرازى دەر و ئىك ژ پىشەمرەگىن
ھنگى پىشكەر گوت: حەقىقەت ئەق
بىرەتتە گەلەك دەگەنگەن ئەو كارەسات
و مىركەسات يى ب سەرى مللەتى مە
ھاتىن، دىسان و كىريار و داستانىن ب
دەستى پىشەمرەگى شورەشا گولانى
ھاتىنە توماركىن دېتىت رولى وان
پىشەمرەگان بەيىتە بەرچاقىن، رولى
و دايىكى ئەۋا ب شەق و روز خۆمەت
پىشەمرەگەي دەر، ئەق نمايشە خوشى
و نەخوشى نە، گەلەك ژوان پىشەمرەگىن
قارەمان ھاتىنە شەھيدكىن وەك شەغان
غفار و ملا رەمەزان دەقى روزى دا ھاتە
بىرا من ژئالىيەكى ئەز وەك پىشەمرەگەي
گولانى چۈپە دەچەرخەكى دى دا من
خو دېت ل سەرى چىاى كەن كوردىستانى
وەك پىشەمرەگەك د سالىن ھەشتىان
داوەكى دېتىر ھەمى تىشت ھاتە بىرا من
ئەو داستان و كىريارىن لەشكەرى ھەمى
ھاتتە بىرا من، ب راستى شورەش
داوەتا مېترا بود، ئەقچا ياكەرە نە بەس
ئەق بەلکو سەدان داستان و كىريارىن
لەشكەرى ب دەستى پىشەمرەگى

ج بکهین باشە بو هژاندنا ویژدانە کومەلگەھى نېقەولەتى بەرامبەر قوربانىن چەكى كومڭۈزى ل كوردستانى ؟

ھەممە گوھەرزى/سويىت

نېقەولەتى بەرامبەر قوربانىن چەكى كومڭۈزى ل كوردستانى.
- لەگەل ئەف رەشنقىسا نامى ئەقا ل خوارى.

- لەگەل فلمەكى دوكىيەتى لدور كارتىكىندا چەكى كومڭۈزى پشنى سالا ۱۹۸۸ هەتا ئەقرو لسىر ھاولاتىن كورستانى ، بىئەن كۆرسۈلخانەيەن وەلاتىن بەرپىس و بىنگەمەن نەتەۋەن يەككىرىتى و كومسيونا يەكتىا ئۇرۇپا لەقلىرى.

- بىلا بىرشنانان ساللۇرۇ كېيىبابانكىندا هەلەبچە ئانكۇ ۱۶ ئادارى ياسالا ۲۰۱۱ تەبەس بىتە كوتار خاندىن و ھوزان و ရېتىقان. بىل ئەف سالا تىت شىتكەنلى ئەنەن مەزنەن بىل ئەنەن ژمارەدە كەزىن يامروقا ئىمەيلا بوجەن بەرپىس بەھىنە فەرىكىن.

ئەف رەشنقىسا نامى ئەقا ل خوارى دى ورگىردىن بوزمانى ئىنگىلىزى و كەلەك زمانىن دى ئەگەر بىپویست بىل، پاشى دى لەندەك مالپەرا ھىننە خوارى، هەر كەسى بېتى دىشىت نامى كوبى كەت و بىرەك ئىمەيلا خو فەرىكەت بىل ئەدرېسىن دەستتىشانكى. هەنگى ناشىن كومڭۈزى و ئەۋىن ئىمەيلا فەرىكەن پىتىن، دى پىتىن

قان كومپانىا لىناف جقاكى خو ۋەشىن و مفایىن وان كومپانىا بىدەستقەھىنەيى ئەقە پىتىر ۲۲ سالانە تىتە سەرمایە كۆزازىكىن لەكەلەك وەلاتىن جىھانى. هەتا نوکە كورد شىپاپەن بازركانەكى ھولەندى بىناقى فرانس ۋان ئانزات بىئەن دادگەھى. ئەقىن بىللىونان دولاران قازانچىرىھە ڙەپوتا كەرسەتىن كەمىياوى و ژەھراوى و كەل و پەلەن خاڭ بىن گىنگ بىچىكىندا خەردىل و گازىن دەمارا. ئەف هەردو گازە ھاتبۇنە بكارەيتان د ھېرشا سەر ھەلەبچە سالا ۱۹۸۸ ھەرۋەسە كەل و پەل و كەرسەتىن بىنگەمەن بەرھەم ھىناتى بىئيراقى ژەپۇ ئاقاركىندا پەروگرامى چەكى كومڭۈزى بى ئەراقى، سزاپىن وى ۱۵ سالا دى دىزىندانى دا بىت و سەرمائى وېزى بەھاين وى دى بلدىنلى لەھىت لىناف يانكادا. زىندانىكىندا وى باشە وەك تىشتەكى سىمبولى، لى پەرسىيەر ئەودە ئايابا بىچى خالا قەربوکىندا خەلکى كورستانى دىكىسى ويدا نەبو؟ ژېر ۋىنى چەندى ئەن پىشىشان دىكەم:

- ھەوەكە مەزىن بەرھەم ھىناتى داينە ئەراقى ژەپۇ ئاقاركىندا پەروگرامى چەكى كومڭۈزى، هەرۋەسە شىپاپەن تەككىنلى و ئامىرە و كەرسەتىن ژەھراوى و كەل و پەلەن بىنگەمەن بەرھەم ھىناتى داينە ئەراقى ژەپۇ ئاقاركىندا پەروگرامى چەكى كومڭۈزى، هەرۋەسە شىپاپەن

چه کی کومکوئی بی تیراقی فرانس
فان ثانرات بازگانه کی هوله ندیه و
ککل و پهل و کارهستین به رهه م هیانی
دابوته تیراقی زبو ئافاکرنا پروگرامی
چه کی کومکوئی دهمی سهدام حوسین
فرمانده ولایی دکر فرانس فان ثانرات
ب هزارهها تهین که رهستین کیمیاوی ڈ
کومپانیین ٹهوروبی بو تیراقی بر بون.
ژوان که رهستین کیمیاوی ککل و پهله
خاشف یین گرنگ بو چیکرنا خه ردل و
گازین دهمارا. ئه ٹه ردوو گازه هاتبونه
بکارههیان د هیرشا سه رهه له بجه سالا
سالا هاته هوکمن ل هوله ندا ژبو
تاوانین جه نگنی بدیتنا مه خراپکن و
کاره ساتا هله بجه یا هاتهه ئهنجامدان
ژ لایی هیزین نه پاک و زیاندارین نیش
نه تهه وی قه، ڈیرهه قه چه ندی چارسه ریا
برینداران و ئافاکرنا هله بجه و پاچرکن
دهقهه رین پیسیوی پیدقیه بهتیه ئهنجامدان
ژ لایی هیزین پاک و دیموکراسیین نیش
نه تهه وی.
ژبهه ر کو گله ک بریندارین شاری
هله بجه ل کوردستانی (باکوری تیراقی)
در دوشکه کا خرابدا ڈزین، ئم و دک
مروف و کورد دهنگی خو دگه هیبنه
هه و د کو هه ول بدهن کار تیکرنا بکان
ل سه رهه لاتین خودان شیانین باش و
گونجاو بو قه مه رهه می بو هاریکاریا
بریندارین خه لکی هله بجه بکن برینکا
هیانان وان بو وان و لاتا ژبو هندی دا
بریندار دین چاقدیریا بسپورین د قه
بواریداین و چاره سه ریه کا بچونه تهه کا
باش ل گله ده رمانین دورست، هه تا
بشنین ئیش و ژانین وان کیفتیکان و
کاودان و چونیه تیا ژيانا وان بهرف
باشتربیه.
ئم هیشیدارین نه تهه دین یکگرتی و
یه کتیا ٹهوروبا و ئه مریکا و روسیا
فیدرال و هندستان و چین و ڈاپون
و کومکارا عره بی هنده دک به پرسی
وربکن به رامبهه ئه ٹه تشتنی هاته
رویدان ل هله بجه و گله ک کوند و
با اڑاروکین کوردستانی هه و دسا
ئم ٹومیده دوارین نه تهه دین یکگرت و
کومسیونا یه کتیا ٹهوروبا قی پرسی
بهرف پیش بیه ل ناٹ یه کتیا ٹهوروبی
و نه تهه دین یه کگرتی دا هاریکارین بو
چارسه ریا برینداران و ئافاکرنا هله بجه
و پاچرکن دهقهه رین پیسیوی ب چه کی
کو مکڈی.

پهله مانی چینی
پهله مانی روپسیا فیدرال (میراتگرا
یه که تیا سوچیهیت یا که قن)
پهله مانی تیراقی و سه روک و دزیری
شیراقی (میراتگرا رژیما تیراقی یا که قن)
کومکارا عره بی
ل دووچ دیده قانین کورد و چا فکانین
هه پرمی و ڈی ده دین ریکخراوین
نیقدہ ولتهی
بهری پیتر ۲۲ سالان باله فرین
شه ریین ریین تیراقی هیرش ب چه کی
با پولوجی و کیمیاوی و رادیولوجی
کربی سه را بازیزیری هله بچه و دهورو
و دورین وی ل کور دستانی (با کوری
تیراقی). ل دووچ گوتنا پروفیسور
کریستین گودسن ل لیق پول، ئه چه که
ب کوکتیل، کا کیمیاوی یا و هسا هابتو
دروستکرن کو ده رمانین چاره سه ری بو
نه بن. پکه تایین کوکتیل د قن هیر شیدا
گله که ژه هر و گازین قده گه کری ل
نان قادا نیف نه توی بکاره ینابون مینا
ئه فلاتر کسین و خه دل و گازین ده مارا
تابون و سه رین)
دئه نجمامی قنی هیر شیدا پیتر ژ
۵۰۰۰ که سان ژیانا خو ل دهستدا و پیتر
ژ ۷۰۰۰ که سان ژی بريندار بون. نه ک
ته نه کوشتنا مروفا به لکو ئاش و ئاخ
و با و رووه ک و ژنگه هه ژی هاته
پیسکن بچه کی کومکوری، ئاژه ل و
بالنده پی من و ئیکوسیسیتم تیکوچو کو
هه تا نوکه کار تیکرنه کا خراب و زیانی
دگه هیته خله لکی ل و یوری دزین.
ئه قبیله سه ده ما هندی مارین مه زن
و دزوار ل هندک ده قهرا زیده بونه
هه رو دسا هه تا نوکه ئیشین و هکی
پهنجه شیری و کوره بی و ته نگه نه سی
زیده بوبی و زاروکین کیم ئه ندان په بدادین
و هه رو دسا ئیشین ده رونی لئاف زارو کا
و مه زنان زیده دبن. ئه ق مروفه پیدافی
چارس سره ریه کا بله زن ژ لایی بسپورین
دقی و اریدا. ئه ق کارین هه تا نوکه
هاتینه ئه جامدان لو یوری نه با ئاستی قنی
کاره ساتا مه زن.
پاسالا ۱۹۹۷ گله ک کومیانیا و
که سین جیهانا رو ئاٹا و UNISCOM
دووچ را پورا
روپسیا فیدرال و هندستان و چین
و ژاپون و کومکارا عره بی و گله ک
و هلا تین دی بین جیهانی پیزانتین
تھکنکی و ئامیره و کله و پله و
که رهستین بیکه هین برهه م هینانی
دابونه تیراقی ژبو ئافا کرنا پروگرامی

سنهگا خو ههبيت و دنهنگهه دانزى دى
ب هين تر بيت.
- بـهـنـگـهـكـيـ كـارـيـگـهـرـتـرـ لـانـافـ
پـهـلـهـ مـانـيـ ئـيرـاقـيـ دـاخـواـزاـ قـرـهـبـوكـرـناـ
خـهـكـيـ كـورـدـسـتـانـيـ بـكـهـنـ.
بـيـتـيـنـاـ منـ پـيـقـيـهـ ئـهـمـ كـورـدـ مـفـالـ
دوـوـ تـمـونـيـتـ ئـاشـكـراـ وـهـرـگـرـينـ، ئـيـكـ
دـهـماـ نـازـيـنـ ئـهـلـمانـياـ جـوهـيـنـ ئـهـ وـرـوـپـيـ
قـرـكـريـ دـشـهـرـيـ جـيـهـانـيـ دـوـوـيـ دـاـ وـ
پـاـشـيـ مـلـهـتـيـ ئـيـسـرـائـيـلـ هـاتـهـ قـرـهـبـوكـرـنـ
ژـلـايـ ئـهـلـمانـياـ فـيـدـرـالـ فـهـ. نـمـونـاـ دـوـوـيـ
پـهـقـيـنـاـ بالـهـفـرـاـ پـاـنـ ئـهـمـيـرـيـكـانـ لـئـهـسـمـانـيـ
باـزـيـرـيـ لـوـكـرـيـ لـ سـكـوـتـهـنـداـ سـالـ
1988ـ، دـئـهـنـامـادـاـ 270ـ كـهـسانـ زـيـانـاـ خـوـ
لـدـهـسـتـداـ، كـهـسـ وـ كـارـيـنـ وـانـ هـاتـهـ
قـهـرـهـبـوكـرـنـ ژـلـايـنـ وـهـلـاتـيـ لـيـبـاـ فـهـ.
لـقـيـرـهـدـاـ ئـهـزـ دـاخـواـزـىـ لـ هـمـىـ
دـهـزـگـايـنـ جـاـقـكـىـ سـيـقـيلـ وـ دـهـزـگـايـنـ
جـهـمـاوـهـرـىـ وـ حـيـزـبـىـ وـ زـانـكـوـيـاـ وـ
كـوـمـپـانـياـ وـ مـزـكـوـفـاـ وـ دـيـرـاـ وـ پـوـرـسـكـهـهـاـوـ
رـيـخـراـوـيـنـ ژـيـنـكـهـىـ وـ مـاقـىـ مـرـوـقـىـ وـ
ئـيـنـ جـىـ ئـوـ وـ رـدـقـهـنـداـ كـورـدـ لـ دـهـرـهـىـ
وـهـلـاتـ دـكـهـمـ، هـهـرـ ئـيـكـ ژـ لـايـ خـوـقـهـ
وـ ژـ ئـهـنـدـامـ وـ لـايـنـگـرـ وـ دـوـسـتـ وـ
هـقـالـيـنـ خـوـ ئـهـوـيـنـ بـقـيـنـ پـالـپـشتـ وـ
بـهـشـيـارـ وـ هـارـيـكـارـيـنـ. نـاـقاـ كـومـ بـكـنـ وـ
هـمـىـ بـرـولـيـ خـوـ رـابـنـ هـتـاـ ئـقـفـ هـوـهـ
يـاـكـارـيـكـيـرـيـتـ وـ ئـهـنـجـامـيـنـ باـشـهـنـ
وـ سـرـبـكـهـقـيـتـ. دـابـشـيـنـ خـوـ بـهـرـهـقـ
وـ ئـورـكـانـيـزـهـ بـكـهـيـنـ وـ ئـهـمـ هـمـىـ پـيـكـهـ
هـلـولـ وـ بـرـاـقـيـ وـ پـيـكـرـلـيـ بـكـهـيـنـ بـوـ
رـيـزـگـرـتـ وـ پـارـاسـتـاـ مـافـيـنـ مـروـقـىـ وـ
پـنـيرـكـرـنـاـ رـهـفـتـارـيـنـ هـوـقـاـيـهـتـىـ وـ دـهـهـبـاـ
هـ رـوـهـسـاـ بـوـ هـزـانـدـاـ وـ يـزـدـانـاـ كـوـمـلـكـهـىـ
نـيـقـهـوـلـهـتـىـ وـ قـبـولـنـهـكـرـنـاـ هـلـوـسـتـىـ
وـأـنـ يـيـدـهـنـگـ بـهـ رـامـبـهـرـ نـهـتـواـ مـهـ وـ
هـ رـوـهـسـاـ قـهـبـولـنـهـكـرـنـاـ بـيـدـهـنـگـبـونـاـ وـانـ
بـهـ رـامـبـهـرـ هـيـرـدـسـكـرـنـىـ لـسـهـرـ سـازـيـنـ
كـورـدـسـتـانـيـ وـ خـهـكـيـ كـورـدـ لـ هـهـرـ
چـوارـ پـارـچـينـ كـورـدـسـتـانـيـ وـ گـهـلـهـكـ
وـهـلـاتـيـنـ دـىـ يـيـنـ جـيـهـانـيـ. ئـقـاـ لـ خـوارـ
رـهـشـقـيـسـاـ ئـامـيـهـ.

۵- مینداری گشتی یی نه ته و دین
 یه کرگت بانکی مون
 کونگرسا ئامريکي و سرهوکى
 ئامريکي باراک ئوباما
 كومسيونا يه كه تيا ئوروپا و
 سرهوکى كومسيونا يه كه تيا ئوروپا
 خوسى منه نويلى بې روسو
 پېرلەمانى ژاپونى
 پېرلەمانى هندستانى

فراشن قان ثانرات را.
 ۴- چارسه‌ریا بریندارین چه‌کی
 کومکوژی.
 ۵- پاقرکرنا ده‌فه‌رین پیسبوی
 بچه‌کی کومکوژی.
 ۶- به‌شداریکرن دئافاکرنا ده‌فه‌رین
 پیسبوی بچه‌کی کومکوژی.
 ۷- ۱۶ تاداری بیتة روڑا قه‌ده‌غه‌کرنا
 چه‌کی کومکوژی ل جیهانی.
 ۸- نه‌ته‌وه‌ین یکگرتی داخوازا
 لیبورنی ل ملله‌تی کورد بکه‌ت ژ بدر
 بیدندگوننا وان به‌رامپه‌ر فی تاوانا مه‌زن.
 چونکو هه‌تا نوکه پروتیستا فی توانانی
 نه‌کریه.
 ۹- به‌شدرا، بک ز ده‌که لیسته داشته

ل دور مهترسیا چه کنی کومکوژ ل سهر نقش و بهرین نه قین ل دایابین توشی چه کنی کومکوژ بموی.

۱- زبر فان سده مین نافری مه دیقت هون مللته تی کورد و هک ئه کتوره کنی رامیاری بی گرنگ ل جیوپولیتیکا روزه لاتاناقین و درگرن، نه بس و هک تیرمه کن ثابوری نه م هیقینارین هون پالپشتین کو دوزا مه ل هر چوار پارچین کوردستانی بریکین دیالوگ و ناشتی و دیموکراسیه تکنی چفاکی بهیته چاره سه رکن، نه بریکین له شکری و کومپلوبین نیقدله له تی و رامیارا قرکرنی بهیته چاره سه رکن.

هدر و هکی مارتین لوسر کینگ دکوتاره کا خودا دیزیت: کوقانا هه را مه زن نه هو قیتا مرو قین زهره مرمه نده به لکو بیدنه تگبونا مرو قین پاکه. کوقانا مه زن یاهه را مه زن نه بتني هو قیتا رزبیا به عسا درنده دیه به لکو یا بیدنه تگبونا کومه لگه هی نیقدله له تی و نه ته وین یه کگری و ولاتین زلھیز و کومسیونا یه که تیا هه رورپا و هیزین پاک و دیمکوکراسین نیف نه تویی به رامیه ر قوریانین چه کنی کومکوژ ل کوردستانی و نه ته تویا مه. *

هیقا ساخی وسلامه تی بو بریندارین چه کنی کومکوژ ریزگرتن بو شه هیدین نه نفالین رهش و هله بچه و به دهیان و بالیسان و ته قایا شه هیدین کوردستانی. رووره دشی و شه رمزاری بو ره فتارین هو قیا تی و به رمایین فاشیزمی و نازیزینی نه قین که تیه ل ناش گفانکا دیروکتیا ئو بو وان نه قین ب کوشتنا زاروکان و خله کنی سی قیل ب زه هر و چه کنی کومکوژ سه رمایه بدست خوشه نتین و بهایی پاره ل پیشی بهایی مرو قان یافتن.

زبهر کو گلهک کومپانیین جیهانی که رهستین کیمیاولی و پیزانیین پیشنهادی دایونه رژیما ثیراقی ژبو چیکرنا چه کی کومکوژی و مفایی وان کومپانیا بدهسته هینای ئەقە پیتر ژ ۲۲ سالانه تبته سرمایه گوزاریکن لگلهک و لاتین یه که تا ئەوروپا و ئەمریکا و روسیا فیدرال و هندستانی و چینی و ڈاپون و کومکارا عەرهبی و گلهک و لاتین دی یین جیهانی، ژ بدر قى چەندى ئەم بفار دزانین ئامازە بددینه کارتیکرنا چه کی کومکوژی هەتا ئەقرو لسەر هاولاتین کوردستانی و هەرو دسا ئامازە بدهینه هندی کو پچەک خودان بەرپرسین بەرامبەر کارهاساتا تشتە بارادوکسالى و بدئى ئەف هەردوو هەلەجە!

زیانا کومه‌لایه‌تی و ئابورى و بیروباوه‌رین مروقى شانه‌دەرتال شەکولىنە كاجوگارى وجىولوجى و شىنوارى لىسر شەفتا شانه‌دەر

خەلەکا ئېكىن

و كوقان نحسان ياسىن

ن. نەيغان مەممەد ئامىدى

شەكتا شانه‌دەر ئىك ڈ كەفتىرىن و گرنگىرىن و مەزنترىن شەكتىن كوردىستانى يە و نادارىيە كا جىهانى وەرگەت پشتى ئە و شىنوارىن كەفن لى هاتىنە دېتن كۆ بۇ سەردەملىن بەرى يېن جودا جودا دزقىنە قە، و گىنگىرىن ئە و شىنوارە ئۇ ۹ پەيكەرىن ھەستىي بون ئەقىن بۇ مروقى نىبادارتال و سەردەملى بەرى يېن كەقىنى نافە راست (middle Paleolithic) دزقىنە قە، و دېتنى ستايىلى تايىبەت ڈ بۇ دروستكىن ئاميرىن بەرى يېن (ئورتانيشى urtanishe) كۆ دزقىنە قە بۇ سەردەملى بەرى يېن كەقىنى بلند (upper Paleolithic) ڈ بەر كۆ ئى جورى بازىرسەتلىكىن تايىبەت ھەبۈن ب (پىشەسازيا براادوستى) هاتە ئاقىرىن و ئەقىنى تايىبەت مەندى يە بۇ چىابىن براادوست دزقىنەتە قە ڈ بەر گىنگىا ئى جەندى بىزازىندا لىسر بەلاق كەين.

پەقە وەركىزىا يە بۇ زمانى عەربى ب (شانيدار) ئەف ھەردوو پەقە د شاشن چۈنكى خەلکى وى دەقەرى بخو دىيىژن شانه‌دەر. جەن شەكتى: شەكتا شانه‌دەر دەكەفتى زنجىرا چىاين براادوست ئە وى دناف زىنيرە چىاين زاگرۇزى دال روزەلەتەتەر ئەرىتىما كوردىستانى عىراقى و لىزىك وى خالا عىراق دەكەفتى بەرامبەر تۈركىيا و ئىراننى ل بازنى پانىي (۳۵۰,۵۰) بولايى باكىرى و هىلا درىيىزىن (۱۲,۴۴) بولايى دەيتىن و روبارى رەواندىزى ئەقى

ناسنافى شەكتى: پەيغا شانه‌دەر پەقە كا كوردىوارى يە ڈ دوو نافىن سادە پىكى دەيت يى ئىتكى (شان) ئى نافى گەلەك رامان ھەنە (شەن) يان شەھەنەك ئەقە يا گىرىدایا ب مىشىن هنگىنى وزركىتىكا... هەت، و ملىن مروقا (نافى دووپى دەر) برامان دەرگە دەيتىن، و هاتىيە پىكە گىريان بەهارىكاريا ئامازى (۵) يى پىكە گىريانى دزورن، راماندا پەيغا شانه‌دەر تىزىمە دزورن، راماندا پەيغا شانه‌دەر (دەرگە ھى شەھەنە) يە و دەرگە ھى شەكتى وەكى شەھەنەكىت مىشىن هنگىنى يە ئەقە نە دروست دەكەن ڈ قورمى دارا و بىرەنگەكى گروپر و رەنگە لىسرەدەمەكى مىشىن هنگىنى لىاف شەكتى بخو ھەبىن و تا نە جەن بخودانكىندا مىشا ل ژىريا شەكتى ھەنە.

دىسان بىرۇباوه‌رەكادا دى يا ھە دېيىزىت كوبنە كوكا پەيغا شانه‌دەر ڈ پەيغا كوردى (شاهان_دەر) هاتىيە و راماندا وي (جەويىنگەها شاھايە) ڈ بەر كۆ گەلەكابەرفەد و ئابسى يە، رەنگە چ گىريان دنافىبەر نافى شانه‌دەر و شىۋازى شەكتى و دەرگە و بىكارئىشاندا وي نەيت و ئەف نافى يى گۇتىيە گۇنەكى نزىكى شەكتا شانه‌دەر ئەقە ڈ تىشتەكى سروشتى يە كۆ نافى جەنەكى بناقى نزىكتىرين خال يان گوند بەتى ناف كىن، و ڈ ھەزى گۇتىيە كۆ نافى شانه‌دەر د ژىدەرەن بىانى دا بناقى (shanidar) هاتىيە و ئەف

وبه رفرههای و بهرهف باشوری قه دچیت ئەقەر ژی یا هاریکاره کو ئەو بکەفتیه بەرامبەر تیشکین روزى و گەزەنگىن روزى بو دەمەکى درېزى بھئىنه دناف شکەفتىچ دا بتايىت ل وەرزى زستانى و ئەگەر تىشکا روزى يا دۇوار ئەپەيت گەزەنگىن وى دى چەنە دناف شکەفتىدا ئەقەر ژ دېتىه هاریکار كو گەرماتى و روناھى دېتىه هاریکار دا بېرەدەوامى ھەبىن دناف شکەفتى دا تا دەگەتە (۵۲۰۵م) و دويىدا بەرتەنگ دېت چەند مروڤ بەرەف دوماهيا شکەفتى قه بچىت ئەقەر ژ بو مەسى لابىكى دروست دەكت کو بەنەكۆكا وى ژ دەرقەه و سەرەرى وى ژ ناف شکەفتى دايە بەللى يانى وى وەكى كومبەتكا چەماندى يە بلەندرىن خاللى تا دەگەتە ئەردى (۱۲۷۰م) و تىدا دەرەزەكە مەزن دروست بوبىه و بوبىه ئەگەرا كەفتىا بەرین مەزن و پاشتى وى دەرزى هەر جەنى مروڤ بەرى خو بەدەتكە شکەفتى يانى وى نزم ترە ژ بلى دەرزى بلەندرىن خال مەھە (۷۹۰م) و ھىدى ھىدى نزم دېت تا دەگەتە دوماهيا شکەفتى تەوا دەگەتە بەرامبەر دەرگەه يى كۈپەتىيەن دەرەنگەكى گشتى (۶۱م) و دېت رىيە لسەر (پەرا خەيلان) دا دبورىت لسەر روبارى زىن مەزن و بدويراتىا (۲۳م) ژ ۋى پرى رى دناف گوندەكى بچووک را دچىت و دېيىزنى گوندى خەيلان پاشى دەرگەه بىخىمەردا دچىت و بەرەدەوام دېت دناف دەشەتكە بەرەنگ و خواروچىچ دا تا دەگەتە گوندى شانەدەر بدويراتىا (۲۶م) ژ پەرا خەيلان، ديسان رىيە كا دى ھەيدى ژ بازىركى حەرىرى دەردەكەتىت و بەرەف چىابىن سېپىلىكى وبو لاپى راستى بەرەف دەقەردا سورچىا و پاشى بەرەدەوام دېت دناف چىادا و نزىكى دەرگەه بىخىمە دەردەكەتىت پاشى دەگەتە شکەفتا شانەدەر دىارە ئەقەر كورتىرىن رىيە، ديسان رىيە كا دى ژى يا ھەى ژ ئامىدىي بەرەف دېرەلوكى وبازان و بلى وشانەدەر، و رىيە كا ترومېيلا لقان دوماهيا هاتىه دروست كرن مروڤى نزىكى شکەفتى دەكتەن و بىريبا چەند پەيسكىن نوى دروستكىرى مروڤ دەگەتە سەشينوارىن شانەدەر.

پەسەنكرنا شکەفتا دۇوپى وەكى قەكولەردى بىتى: دوماهيا شکەفتا مەزن كونەكاكا بچووک ھەيدى وەكى كولانكەكى (راھەوەك) لايەنلىن وى دراستن وجەي پىپا بىن ئەپەيت بەلنداهيا وى (۸۰م) و درېزاھيا وى (۱۰م) و ئەقەر كولانكە دېتتە دناف شکەفتى دا دىيارە سولىكى گرۇوف بېنى چەندى نەدابو لى گوت بو كو كولانكە كا ھەيدى بېرە هاتىه دارىخىستن و ئاخ كەفتىه سەر ئەگەر ئەنخ و بەرە هاتىبانە راکىن دا ئەھوئى شکەفتوكى بىنېت، و لېتىرە قەكولەر رابوبىه بىسەر دانە ئى جەنى و خوشاندى يە و چۈچىيە ئەنجلام دايىنە. كورراتىا ئى شکەفتوكى ژلاپى

شانەدەر شکەفتە كا سروشىتى يە دەگەتە دناف زنجىرەكە دروستۇنَا كسلى و ياكىترولکرىي لسەر گەلبى شانەدەر و ئىتكە ژ بەرەرەھەتىن شکەفتىن كوردستانى، دەرگەه وى بىن سى لابىي و بەرەفەه و پانىي وى نزىكى (۲۵م) ايدە و بىن سى لابىي و پانىا وى پترلى دەھىت چەند مروڤ پېتىچە دناف شکەفتى دا تا دەگەتە (۳۰م) و دويىدا بەرتەنگ دېت چەند مروڤ بەرەف دوماهيا شکەفتى قه بچىت ئەقەر ژ بو مەسى لابىكى دروست دەكت کو بەنەكۆكا وى ژ دەرقەه و سەرەرى وى ژ ناف شکەفتى دايە بەللى يانى وى وەكى كومبەتكا چەماندى يە بلەندرىن خاللى تا دەگەتە ئەردى (۱۲۷۰م) و تىدا دەرەزەكە مەزن دروست بوبىه و بوبىه ئەگەرا كەفتىا بەرین مەزن و پاشتى وى دەرزى هەر جەنى مروڤ بەرى خو بەدەتكە شکەفتى يانى وى نزم ترە ژ بلى دەرزى بلەندرىن خال مەھە (۷۹۰م) و ھىدى ھىدى نزم دېت تا دەگەتە دوماهيا شکەفتى تەوا دەگەتە بەرامبەر دەرگەه يى كۈپەتىيەن دەرەنگەكى گشتى (۶۱م) و دېت رىيە لسەر (پەرا خەيلان) دا دبورىت لسەر روبارى زىن مەزن و بدويراتىا (۲۳م) ژ ۋى پرى رى دناف گوندەكى بچووک را دچىت و دېيىزنى گوندى خەيلان پاشى دەرگەه بىخىمەردا دەردەكەتىت بەرەدەوام دېت دناف دەشەتكە بەرەنگ و خواروچىچ دا تا دەگەتە گوندى شانەدەر بدويراتىا (۲۶م) ژ پەرا خەيلان، ديسان رىيە كا دى ھەيدى ژ بازىركى حەرىرى دەردەكەتىت و بەرەف چىابىن سېپىلىكى وبو لاپى راستى بەرەف دەقەردا سورچىا و پاشى بەرەدەوام دېت دناف چىادا و نزىكى دەرگەه بىخىمە دەردەكەتىت پاشى دەگەتە شکەفتا شانەدەر دىارە ئەقەر كورتىرىن رىيە، ديسان رىيە كا دى ژى يا ھەى ژ ئامىدىي بەرەف دېرەلوكى وبازان و بلى وشانەدەر، و رىيە كا ترومېيلا لقان دوماهيا هاتىه دروست كرن مروڤى نزىكى شکەفتى دەكتەن و بىريبا چەند پەيسكىن نوى دروستكىرى مروڤ دەگەتە سەشينوارىن شانەدەر.

پەسەنكرنا(وەسفكىرنا) شکەفتا وەكى سولىكى دىتى: شکەفتا

شکهفتا(هاودیان) ل قیزه هندهک ئامیرین هویر(میکرولیتی) لسر دهمن بەری بى نافە راست هاتینه دیتن، دیسان ل هەردۇو شکهفتىن (دیان وباستون) کول سالا ۱۹۳۴ از (هنرى فیلد_Henry field) سەرەدانا وان کريي لى چ ئىجامىن بەری دېرىوكى بىدەست نەكەفتىنە و ل بوھارا سالا ۱۹۵۰ از جارەکا دى هنرى فیلد دگەل نۇونەرى موزخاخانى(Peabody) يازانىگەها هارد قورد و نۇونەرى رىقە بەریا گشتىاشينوار خودى ڈى رازى(فوئاد سەفەر) رابون بىسەرەدانەكا دى بور شکەفتىن چىايى بىراوەست و دى سەرەدانى دا شىيان هندهک پرتىن گوسكا بىيىن كۈپەن بىن دى بەرەدىمىن بەری بى نۇى سەرەدىمىن پشتى وى دزقۇنەقە و چ ئاميرىن صوانى نەهانته دیتن و ل سالا ۱۹۵۵ از شاندەكى زانىگەها شىكاغو پشكىنلى شکەفتا يىخال ل باڭورى گۇندى هاودىيان كرن و دوو چىيىن شينوارا دیتن يا ئىكى بۇ سەرەدىمىن زىزى دزقۇنەقە و ياد دووپىن بۇ سەرەدىمىن موستىرى دزقۇنەقە.

ئەقە ڈى دىكۆمەيتە كۆ نە بتىنى شکەفتا شانەدر هاتىيە بىكارئيان بۇ ئاكنجى بونى بەلكى كومەكا دى ياشكەفتا هەنە هەر بۇ وى مەرەمىي هاتىيە بىكارئيان ڈ وان ۱۵ شکەفت بۇن يىن كۈ (رالف سولىكى) دەست تىشانكىرىن وەكى نۇونەرى زانىگەها (مهشىغان)، دىيارە ل بەراهىي ۋەكولىن ل شەفتا شانەدر هاتىيە كرن و هندهك (چاڭكىن شروقەكرنى) اىزى هاتىيە وەركەتن و ل دوماهىي بىيار دا ۋەكولىتا ل ۋى شکەفتى بىكت ڙېر وان سالو خەتىن تىدا هەن دگەل وان چىيىن ئاكنجى بونى ئەپىن ھەين.

دېرىوكا ۋەكولىتا چىيىن شينوارى ل شکەفتا شانەدر دەچوار وەرزىن جودا دا ۋەكولىن ل شکەفتا شانەدر هاتىيە كرن ل سالىن ۱۹۵۱-۱۹۵۲ (۱۹۵۶-۱۹۵۷) و (۱۹۶۰-۱۹۶۱) و كوراتىا ۋەكولىنا گەھشىتى (۱۴)م و ڈىچوار چىينا پىنك دەت ڈى سەرەي بۇ خوارى و ب(ABCD) هاتە ناق كرن.

يى راوستايە لسىر ۋان بەرە، دیسان قەبارەكىچ مەزنى خوى دناف شکەفتى دا ھەيد و بەرنگى بەفرى دەيتە بەر چاپىن مەزۇنى، و ئەگەرى مەزۇبۇنا وان بەرە دزقۇنەقە بۇ ھەبۇنا شەھەكا زىيدە دناف شکەفتى دا، دیسان ئە و دەمىن درېز ئەقە پېچەچىپى ڈى بودروستبۇنا وان بەرە پاشى توشى قەبارەكى مەزنى خوى بويىنە دگەل كومەكا رەگەزىن دى و ل دوماهىي سووتراتىا وان زىدەتر لى ھاتىه.

ئەقە پارچا مە بەحس لى كرى يا ب شە تەرە ڈى يارچا مەزنە شکەفتى بۇ نەرەيەكى ئەگەر مەرۇف دەستت بەر بونى بکەتە شکەفتى دى ھەست بەر بونى كەتن و دلپىپەن ئاشى تا نەنە ڈى دەيتە خووار و دەيتە كوم كىن ل جەھەكى بچووك و چىنەكى خویىزى دروست بوبىءە، ولسر ئەردەي ۋى شکەفتى هندهك هەستىكىن گىاندارا ھەنە لى يا دىبارە كۆ د نۇى نە و دكۆم كەرەن دناف ئىكى جە دا دەيىارە ئىكى ڈى گاندارىن گوشت خور رابوبىه بخوارنا گوشتى وەستىكى ل وېرى بچە هەنلەيە دىسان رەنگ ئىكى ڈى گاندارا لويىرى مرىيە و ئەقە ڈى پېتشى بشروقەكرنى ھەيە ڈ لايى ئەنتروبولوجيا ۋە، سەرەدەي و ئەنسى چەندى كۆ ژيان گەلەكە بېزەممەتە دناف شکەفتى دا باتىيە ئەنجام دانى كارىن روزانە ڙېر وى چەندى كۆ بارودوخى سروشى لەپىن مەرۇفي سەنوردار دەكت، ئەگەر ۋەكولىن بېھىنە كرن رەنگ هندهك ئەنجامىن باش بەدەتە بەر دەستى مە.

پەسەنكرنا هندهك شکەفتىن ل دەرسەرەپەن شانەدر: شکەفتا شانەدر دەركەھىتە دەقەرەكى كودىيىزنى (ھەيىن وەكى سەتوننى چەماندى نە ب قەبارىن جودا درېز اھىا هندهك ژوانا (۰۴)م، سەتكىمايت و سەتكىمايت ڈ ئەگەرا حەلاندىن كاربۇناتا دگەل ماددى كالسىومى ئەقەزى دېتە ئەگەرا ڈ دەست دانى گازا دوو ئۆكسىدى كاربۇنى و لېكادانەميان ئۆكسىدى كالسىومى دروست دېت، و دناف ئەقە شکەفتا دا شەش دروستبۇنىن دىرسىتى هەنە بەرنگەكى سەتوننى دروست بويىنە ب تىرىن جودا درېز بگەر ڈ (۱۴)م و بانى شکەفتا دا وەكى

**روشا کریکاران ل ده فهرا ئامېدیي و ئەو خزمەتىین بو
دەپىنە كىن**

رایورت : رهگاند گوهرزی

سنهندیکا کریکاران ریکاراوه کا جیهانی، سهه بهخو و دیموکرات خوازه، ژلایی کریکارانقه هاتیه
دامه زراندن و کاردکهت ژبو داکوکیرن ژمافن کریکاران و ریکخستنا کاری وان. دیسان ئهه بخو ب ریقه دیهه
بیتی جوداهیا ئولی و مهزهه بی و رهگهه زی و بیرو باوههان، ژبو ئیک ریزی و پشتئانیکرنا وان دایگه هنه
ئارمانجین خوه. ل قەزا تائیدیي لجنا سنهندیکی ب هەممۇ بشکىن خوھقە کار دکەت ژبو خزمەتكىنا تەخا
کریکاران ب رەنگە کى گشىتى و ریکخستنا کارى وەلانیان ل دەقەرى. مە بفەر دىت میکانزىما کارى و چالاکىين
وان دەقى راپورتىدا دىyar بکەين.

جهی مه دکه قیته سه ر ئاقاهیئی
فه رمانگه ها ئاگر قه مراندن ب تتنی
مه غورفه ک یا ههی و هکو پیندیشی
ههه می پیداویستین سهندیکایی تیدا
نینه، لهوما کاری مه گله ک جاران
ئالوزی دکه قیتی و گازنده بو مه
دهین. ل دور کیمیا نه سریا وان و
نه بوناچ ترومیلین تاییهت دبیزیت:
نه سریامه یا کیمه و مه ج ترومیلین
تاییهت نینن ژبه ر فی چهندی زور
جاران کیمسی دکه قنه کاری مه و
حالاکینه مه.

صلاح مستهفا سليم ئەندامى
لىزنا سەندىكى و سەرۆكى سەندىكى
قەگوھاستنى لقا ئامىدىن ل دور
رهوشما هاتن و چۈونى و يىگىرىا

مافين وان و ديسان دفیت ئەۋۇڙى
پەيردۇا ياسايىن سەندىكى بىكەن و
دەگەل گوھرىن و ڏيوارى بچن ڏيو
ئاسىتكىن و گرنتىكىندا ڇيانا خو،
ئەقەزى دى پت رى خوشکەر بىت
بو وان چونكى دى گرىدانەكا مەزن
چىتىت و دى نىكتىيەكا موڭوم
ئاقاڭان.

جیهاد مزه‌فهار، ثئندامی لیژنا
سه‌ندیکی و سه‌روکنی کریکارین
خرزم‌نگوزاری ل قهزا ئامیدیین ل
دور ریکخستتا کاری سه‌ندیکایی و
رینماپین وان بو وهلاتیان دبیژیت:
به‌ری هر تشتەکی جەڙنا کریکارین
جیهانی تایبەت جەڙنا کریکارین
کوردستانی بیروز دکەم. کاری مه
ب رەنگەکی باش دھیتە ب ریقەبرن
و ریکخستدان بق ھیچ جەھەکی کاری وەک
ناھیتەدان و موتیل و سه‌رتراشخانە و
چوانکارین ئافەرتا و ھولیت شەھیانا
و سه‌یرانگەھە یان ھېھن موبایلا و
وینەگرفوتو و ۋىديو و تومارگەھە
کاسیت و سیدى..... هتد، ڙلایى
فەرمانگەها ساخله میا ئامیدیین و
فەرمانگەها رەوشەنیبرى و ھونەردى
ل ئامیدیین بىتى پەسەندىا مە وەکو
سەندیکا داخازىن خودانىن جەھىن
تایبەت ل بن رینماپین تەندروستى
کارى خوھ ئەنجام بدهن ل ڙىز
چاھىزىيا سەندیکاييان بن. ديسان
ل دور جەھى سەندیکایي دبیژیت:

یعقوب یوسف، سه روکی
لیژنا سهندیکی ل قهزا ئامیدیی ل
دور جهڙنا جیهانیا کریکاران ل
کوردستانی و هشیاری و پنگریا
کریکاران ب وان یاسایین بو هاتینه
دهستینیشانکرن دبیژیت: گلهک
بیره و دری و جهڙنین جودا جودا
بینن جیهانی هنه، لى دفیت بزانین
پیروزترین جهڙن (۵/۱)ه، ل همه
کریکارین جیهانی ب گشتی و
کوردستانی ب تایه‌تی پیروزبیت.
دفیت ئهم پتر خو زه‌همه‌ت بدھین
دا ریکین دروست و یاسایی
نیشا کریکاری خو بدھین. دھه‌می
بیاڻاندا کار بکهین ڙبو هشیاری
و ره و شه نیبرکرنا وان و داسنکرنا

کاردهکت بھیته دھریخستن و یا ژھەمیا گرنتر نه بیوونا باوہری و متمانه ب خو یه، هەروهسا دبیژیت: بھشی رستن و چینی ۋا جها بخوڤە دىگریت کارگەھ دەرینگەھ دوکانین جلوپەرگا، پیلاقا، كەمالیاتا، دوکانین بالا...ھەت. ل دوماهى ب گەشىبىنى ۋە دبیژیت: مە لېرە بۇ داھاتى خولىن ب ھېزىكىدا ئاستى ھزرى و سازدانى وورک شوپا بۇ ئافرهتان ۋەكەين ژبۇ بلندكىن و بەرفەھەكتا ئاستى رەوشەنبىرى و شارەزاکىدا وان ل سەر پىشەيا وان ل سەر ئاستى پارىزىگەھى قەزا ئامىدىي.

د. فۇزى توفيق رېقەبەرى ساخلهمیا قەزا ئامىدىي ل دور پويىتەدان و پېڭىريا سەندىكىا كرييکاران ب بوارى تەندروستى و گرييدانا وان دگەل دەزگەھىن مىرى دبیژیت: پىش دەم فەرمانەك ژلائى رىزدار پارىزىكارى دەھوكى بومە هاتىھ كو دھارىكارىي دگەل سەندىكايىي بکەين بۇ ھنارتتا ھەمى كرييکارا تا سەندىكىا وان رەزامەندىي نەدەتى و ھەمى بەلگەنامىت وى تەمام نەبن ئەم دەستوپىرى يان پليتا ساخلهمىن نادەينى ئەقە ژى بۇ ھندى يە دا گرييدانەك دناف ھەمى دەزگەھاندا چىتىپت بۇ بەرژەوەندى گشتى.

revend_guherzi@yahoo.com

لېزنا سەندىكى و سەروكى سەندىكى كرييكارىن رستن و چىنلى ل قەزا ئامىدىي وەكۇ ئافرهتەك چالاك و خودان ئيرادەيەكا ب ھېز دناف سەندىكىا و رېكخراواندا دبیژیت: ئەز وەكۇ ئەنداما سەندىكىا كرييكاران بھشى رستن و چىنلى خوه سەرفەراز دبىئم وەك ئافرهتەك دناف ۋى سەندىكايىدا كاردىكەم دابشىم خزمەتا ۋى تەخا زەحەتكىش بکەم، ديسان دبیژیت: ئەم شىيانە تارادەيەكى هارىكاريا كرييكاران بکەين ب تايىيەت ئافرهتى ب ۋەكىدا خولىن جورا و جور مينا (دروارى، سالۇنى (ئارايىشكەھ)، وورك شوپا...ھەت، و باورەنامە وەركىرتىنە ئارمانچ ئە و بۇويە داپېر بشىن هارىكاريا خىزانى خوه بکەن ژلائى مادى و مورالى ۋە. ئارمانجا بھشى رستن و چىنلى ل سەندىكايىا كرييكاران چىي؟ دېقىت داکوكىي ل سەر مافى كرييكاران بکەين و بەشدارى پلانىن بەرھەم ئيانى دا بکەين و زىدەكىدا موجى كرييكاران و چاقىدىرىكىدا بھايى سەرمایەدارى ب ستوبىن خۇفە گرتىدا قەيرانَا ئابورى بىي بى دەرامەتا و دايىنكرنا پىداویستىن وان و چاڭ كرنا بوارى ڇياني رەوشەنبىرەكىدا وان دبوارى زانسى و سەندىكى دا. هەروەسال سەر رىزىا بەشداريا ئافرهتى دسەندىكايىدا دبیژیت: سالا ٢٠٠٠ سەر ژمیرى و لىكولىن هاتىھ كرنا ل سەر ئاستەنگىن دەقەنە درىكا ئافرهتىدا كو رىزىا ٤٠٪ ل جىهانى بەشدارى سەندىكى كرييكاران بۇويەن و نۇينراتىا وان ل بەرامبەرى پىنگەھا بىريارادانى دسەندىكايىدا زورا لاوازە دئاستەكى هەرى نزىم دايە ئەقە ژى قەدگەرىت بۇ بەرپرساتىا خىزانى ئەوا دەكەۋىتە دستوپىرى وى دا و نەبۇونا زانىاريان ل سەر سەندىكايى و بوجۇونەكا نىكەتىف ل سەر سەندىكايى و بالادەستىا رەگەزى نىز و ترس ژ خودانى كارى ل دەمى ل جىيەكى

شوفىران ب راسپاردىن سەندىكايى و بھايى نەفران دبیژیت: ھەمى شوفىرىن تەكسىي ل بن رىنمايمىن سەندىكايى نەفران باردىكەن و هاتن چۈونى دەكەن، ديسا پېنگىرى ب سرایا راودەستاندا ترومېيلان دەكەن ل وى جەي بۇ ھاتىھ دەست نىشانىكىن، بەلى خودانىن ترومېيلان تايىيەت ھەر كەسەك ب كەيفا خو چاوا دېرژەوەندى وا دايە وەسا رەفتارى دگەل نەقەرى و هاولاتىنان دەكەن، ئەقە ژى بۇويە جەي گازىدا خەلکى، ژېر نەبۇنا گورەپانىن راودەستاندا ترومېيلا دبیژیت . ل ناھەندا قەزايى و دەروبەران جەھىن تايىيەت بۇ راودەستاندا ترومېيلان نىن ھەر شوفىرەك ب كەيفا خو ل ھەر جەھەكى بىت دراودەستىت و نەفران باردىكەتلى يى یا ژھەمىي فەرتر مە وەكۇ سەندىكىا چ جەھىن تايىيەت نىن شوفىرىن مە ھەتا نوکە نزانىن جەي مە ل كىرى يە ژېر كەن دەن ئەنەن ئەنەن جەي دېرەۋامىا ئاخۇشتى خوددا مە نىن. دېرەۋامىا ئاخۇشتى خوددا بەرپرسى سەندىكىا ۋەگەھاستى دبیژیت: ئەم داخازى ڙ فەرمانگەها هاتن چۈونى و فەرمانگەها گازى دەكىن ھەقكار بن دگەل مە وەكۇ سەندىكىا دەمى چىكىدا پلىتىن پەزىزىنى و پلىتىن سەندىكايى. گولىزار حەجى ئىسلام ئەنداما

رهوشا دارستانان ل دهقەرا ئامىدىي

ئەندازىيارا چاندىنى نارين عملى حەممىد:

سال بۇ سال حکومەت پەزىزلىرى دەتكەن ئەندازىيارا چاندىنى نارين عملى حەممىد دەپارىزىن.

پروفایل:

ئەندازىيارا چاندىنى نارين عملى حەممىد دەرچۈسى كولىغا چاندىنى پىشقا بەرھەمىن روھىكى يە بۇ سالا خاندىنى يا ۲۰۰۱-۲۰۰۲ ل زانىگەن دەھوكى. پىشكەرى دەچەندىن خولىن رېقەبرىنى و زمانى ئىتىگلىزى و كومپىوتەرى دا كەرىنە ل دەھوك و ئامىدىي. پىشكەرى دەكونفرانسى بىستانكارىدا كەرىيە ل ھەولىرى ئەۋى كۆز لايىن حکومەتا كوردىستانى بەقىكارى دەگەل رىيخرابا USAID دا هاتىھە رىيختىن.

دېبىزىت: دەستپىكىي وەكى من گوتى كۆ دېقىت ل ھېقىا وەزارەتى بىن كانى دى چەند پەزىزلىرى دەتكەن مە و هەر كاڭا بۇ مە پەزىزەك بەيتل دەست پېتى ئەم بەكارى چاندىنى رادبىن و پاشان ئاڭدان و خەپارە و پىشىقەبرىدا دەرسانى ئىتىكە زە كارىن مە بىن سەرەرەكى و ئەگەر هاتوو شەلتل ل ھەندەك جەھان حشىك بۇون دووبارە ئەم وان شەتلان دەچىنەن داكو قاڭاتى پەيدا نەيىتو پەزىز جاران ئى ئەم شەتلان يان ل دوماھىدا

دونەم دېبون،لى پىشى سەرھەلدا بىرۇز و ژېر چەند سەددەمەكان ل ھوبى ھىچ كريكارەكى بەردهوام ئەمەيە و ئەقە ئى بۇ مە دېتكە ئارىشە چونكى دېقىت رېقەبرىما مە ل دەھوكى داخازا پەزىزلىرى بۇ مە ل وەزارەتى بەكت و ئەم ل ھېقىا وان بىن حەتا كۆ پەزىزەكى دەدەنە مەھەرەوەسال دوور وان گوھرىنین كۆ ھاتىنە كەن نارين عەلى دېبىزىت: مە گوھرىنەكى باش د پىشىقەبرىدا دەرسانى دا ل سۇنۇرى خو كەرىيە و ئەم شەبايانە چەندىن شەتلەن نۇوى ئى بېجىنەن ب تاسەت نوکە مە جورەكى كاڭىزى بىن گەلەك سەرەكەفتى ل دەقەرى چاندىيە كۆ ب ئەرس لوبىتىنى يابەرناسە و ئەق جورى دارىي ياسەرەكەتىيە بۇ دەقەرە مە و گەلەك حەزال سەر ئافى ھەي .

سېلاڭ: باشە قۇناغىن ھەۋە بىن كارى بۇ سەر چەند لايىنان دابەش دىن و ھۆين چاوانى دىشىن پاراستىنى ئەقە دەرسانى بىن؟ بەرپەرسا ھوبى ب ۋىشىوھى

سەردار ھېتىتى

دەقەرا ئامىدىي ئېتكە ز جوانترىن دەقەرىن كوردىستانى ئەمەن سەرەتكەن خۇقە و ياشىا بىبىتە جەھى حىبەتىا ھەر كەسەكى سەرداشا ئى دەقەرى دەكت و ژ بۇي پەزىزلىرى دان ب ۋى دەقەرى ژ بەر وان كاودانىن نەخوشىن ژ ھەر ئالىيەكىفە ب سەر ئى دەقەرى دا ھاتىن حکومەتا كوردىستانى كار دەكت بۇ دووبارە كەسەك كەندا دەرسانىن ئى دەقەرى د دىدارەكە فەكرى يا سېلاڭ دا ئەندازىيارا چاندىنى (نارين عملى حەممىد) رېقەبەرا ھوبا باخچەوانى و دەرسان و پاوانى ل ئامىدىي بەحسا لايەننى دەرسانى ل دەقەرى دەكت.

سېلاڭ: دەستپىكىي دخوازىن بىزانىن كانى ئەق ھوبە كەنگى هاتىھە زەراندىن و تا نوکە شىياھ بولايەنى كەسەك كەندا دەرسانىن دەقەرى ئەق بىكت؟

«ئەق ھوبە ل سالا ۱۹۷۱ هاتىھە زەراندىن و ل وى دەمى ژ بۇي بېرەكىدا ھەر كارەكى كارمەندىن ئەقەرمى و نافەرمى ھەبۇون وانە كريكار ب شىوھەكى بەردهوام كار دىكرو گەر پېنۋەتىيە كەندا دەندەك كريكارىن نە بەردهوام ژى ئىنەن و ئەو ب ۋىشىوھى بەحسا روبەرى دەرسانى دەكت و دېبىزىت: تا سالا ۱۹۸۳ روبەرى دەرساندا دەستكىردىن ۲۴۶۲ دونەمەن عەردى بۇون و روبەرى دەرساندا سەرەتكەن ژى ۹۸۲۰ دونەم بۇن و پاوهن ژى ۵۰۰

مالتایی دهین کو سهرب رینکه به ریا
مهقیه و داخرا مه ژی ئوه کو
نه مامگه هەک ل دەقەری ژی هەبیت
و دېت نەھیتە ژ بىرکەن ئەگەر مه
ل دەقەری تەسویبا عەردی هەبیت
دی شىتىن كارىن باش ئەنجام دەين
چونكى نوكە گەلەك جاران دگەل
هاولاتيان توشى ئاريشا جەي دىين
و ئەم نەشىتىن دارستانىن نۇي ئاقا
بکەين.

سیلاق: تايىەتمەندىي ئەف ساله يا
بارانى كو رىزەكاباش ل دەقەری
بارىيە هوين چاوان دېين؟

بەلى ئەف ساله رىزەكاباش ژ
بارانى ل دەقەری بارىيە كو دېيتە
پتر ژ ۹۰۰ مەلەن بارىتى و ئەقەر ژى
بو وان دارىن مە نەجا چاندى گەلەك
باشه و لدور پرسىيارەكادىتە كانى
داخرا وان چەر ژ حکومەتى و ب
تايىەت وەزارەتا چاندى و زىدەرين
ئاقى ئارىن عەلى دېبىزىت: دخازىن
كانى حکومەتا كوردىستانى چاوان
گرنگى دەته لايەنى باخچە قانىي
وەسان ژى بەدەته لايەنى باخچە قانىي
ژ بەر هەبۇنا چەندىن رەزىن فيقى
و هەبۇنا ئاقەكاباش ياش چاندىن و
ل دور وان كارىن قان دوو سالىن
بورى ئەنجام داي ژى دېبىزىت: مە ل
سالا بورى پتر ژ ۷۰۰ شەتىن نوى
ژ دارا ئۆرس لوپنانى چاندىن دگەل
دروستكىرنا مەلەن گەرادۇنى و هەلەن
ئاكىرى و دگەل كەزانخ و ئاقەدانى و
پىشەپىدا دارستانى و دروستكىرنا
ديوارىن بەرى.

هەرودسا بو دروستكىرنا هەر رەزەكى
يان پەرۋەتكى نوكە سەرداشا مە دەھىتە
كىن و ئەم پىشىتى كو رەزامەندىي
نىشان دەين ل سەر دروست كرنا
وی پەرۋەتكى خەلک ل وى دەمى
دەست دەته ئاقاڭىنى و ئەگەر هاتوو
مە رەزامەندىي نىشان نەدا رىنکى
نادەين ئەو ئېك دار ژى بىرەن.
نوكە بىرینا دارا تەر ب هەر شىوەكى
قەدەخەيە و هەر كەسەكى بخوازىت

داران ژى بېرىت دېيت كارەكى باش
يان پەرۋەتكى ل بەر بىت ل وى جەي
ئاقا بەكت و ئەم دەمەكى دىارى كرى
بو دەست نىشان دەكەين.

سیلاق: سروشىتى دەقەری بو
چاندىن چ جورە دارەكى يى باشه و
حەتا نوكە ھەوھەوھە دار ل سۇورى
خۇ چاندىنە و بو داهاتى ھەوھەوھە
بەرە؟

ئارىن عەلى بەرپرسا هوبى
دارستان و باخچە قانىي و پاوانى
ل ئامىدىي دېبىزىت: دەقەردا مە ب
سروشىتى خۇ گەلەكاجوانە و ژ بەر
عەرددەكى باش دەقەردا مە بوجاندىن
دارا باھىقى و كاڭ بەھمى جورىن
خۇقە و زەيتۈن و فستەق و كەھىشكايى
باشه و ئەو دارىن مە تا نوكە چاندى
پتريما وان كاڭن ب تايىەت ئەق جورى
نۇي يى كو مە ل سەرە ئامازە دايى
و ئەگەر ئەف ساله بومە پەرۋەتكەن
دەلى وان عەردىن خالى يىن كو دناف
دارستانان دا ماينەقە دى پەركەين و
ئەگەر بىزىن كوشتل كانى ل كىقە
بو مە دەھىن پتريما وان ل نەمامگەها

پايىزى يان ژى ل دەستپىكا بەھارى
دېھىن. ل دور پاراستانا دارستانىن
مە ل دەقەری ئەندازىا نارىن دېبىزىت:
ھەر سەرپىچىيەكى كو دەھىتە كىن بۇ
سەردارستانان ئەم رازى نابىن و ب
ھەڭكارى دگەل پوليسىن دارستانى و
پىشەپىدا رىنگەھە ئەم ل بەرسىن
و آن زىدەگاڭىان دراۋەستىن.

ھەرودسا بو پاراستانا داروباران
ژى نوكە ئەم شولەكى دەكەين
كۆ ئەۋۇزى ھەلەن ئاگرىنە ل ھەر
جەھەكى دارستان ھەبىت ئەم وان
ھەلەن دروست دەكەين ھەرودسا ئەم
دەردورا دارستانىن دەستتىرىد ژى
سېمە دەكەين داڭقا تىك نەدەن ژ ئالىەكى
دېقەن ئارىن عەلى دېبىزىت: ھەر سال
بازىرۇقانى ئامىدىي كو جەپ سوپاسىتى
گۈرۈدەرى دەكەن دەزمەتە ھوبى مە دا
ژ بۇي پاقۇرۇكىن رەخخورۇپىن جادان ژ
گىلىي داڭو ژ مەترسيا ئاڭگەر بەرپۇنى
رەزكەر بىبىن.

سیلاق: لايمەن دېتىن حکومەتى
چاوان ھارىيکارىا ھەوھە دەكەن بو
پاراستانا دارستانىن ژ ناقۇجۇنى چونكى
سۇورى كارى ھەوھە دەكەن؟

بەرپرسا هوبى دارستان ئامىدىي
دېبىزىت: بەلى راستە مە سۇورى دەكى
بەر فەرەھە بىن ھەى كۆ ژ بەرى كەر
تا سەرگەلى ب خۇقە دەگىرىتلى ئى ئەن
بەر نەبۇنا تەسویبا عەردى تا نوكە
نزاڭىن ب دروستى چەندە و ژ بۇي
ھارىيکارىا لايمەن دېتىن دەقەر ژى ھەر
ھەموو لايمەن پەيوەدىن دار دگەل
مەدا دەھارىيکارىن ب تايىەتى بازىرۇقانى
و پوليسىن دارستانى و پىشەپىدا
زىنگەھىن و ئاگىرە مراندىن.

سیلاق: دا بىزىن كانى ژ لاي
حکومەتى قە چەند گەنگى ب قى
لايمەن ئىيىنى دەھىتە دان و دەھمان
دەم دا خەلکى دەقەر چەندى
ھارىيکارە دگەل ھەوھە؟

ئارىن عەلى دېبىزىت: حکومەت نەھا
زىدە گەنگىن دەته قى لايمەن ھەم
وەك جوانكارى و ھەم ژى بولايەنى
پاقۇرۇڭىرتىا ھەۋاى و تورىزمىي و
خەلکى مە ھەر چەند رەۋەشەنىيىدا
وان زىدەتلى دەھىت پېتىر ھارىيکارىن
دگەل مەدا و نوكە ب راستى خەلکى
گەھشىتىي راستىيەكى كۆ ژىنگەھە ئىيىنە

سەلوا گولى:

ھىش ئەز ئاشق نەبومە ل بەندا شاھ سوارەكى ھەستى من بخەملىنىت

.٢٠٠٨

**سیلا夫. تە چەند بشکدارى
ھەنە دى دئاهەنگ و قىستەۋالا
دا ل كوردىستانى و دەرقەي
كوردىستانى؟**

سەلوا گولى: ئەز د وارى
بشقىداربۇنى گەلەك بەختە وەرم،
من نم بەشقىدارى ھەيە دېرائىا
كۈرىت من يان شەقىت من ل
سەرائىسەرى ئەوروپا دورىست
دېن / شەقە ئەلەستى، يەھرى
داوى لى ئىنسىتىتىيا ستوكھولمى
بىسیلا夫: دەسىپىكا تە يَا تورە
فانى كەنگى بو و ئىكەم ھورزانما
تە كېش بۇ؟
سەلوا گولى: ئەف پرسە ئەز
بو من زورە ئەز باوەر ناكم
ھەج جارىكى بكارم بەرسفا ۋى
پرسى بدم.

سیلا夫: تو رولى كچى

ژى عەرەبى،

١. سەقەرا خەونىت خەما
من ئەز بەرھەمى من يى پېشى.

ماموستا مۇيد تەيىب ل سپېرىز
چاپ كروچاپا دن ل ئەلمانىا ب
لاتىنىي چاپ بۇ/ دسالا ٢٠٠٢ دا.

٢. سۆرە بىرینا شەقە من ئەز

چاپخانا ھەوار ب ھارىكاريا
يىكەتبا نېسىسىرىن دھوكى چاپ
بو، لى مخابن چاپا وى قەت ب

دللى من نەبۇ/ئەو ژى ب ئارامى
چاپ بويىه.. يە ك ژ خەلەتتىن
ھەرى مەزن سال ل سەر نەھاتىيە

نېسىن و گەلەك خەلەتتىن دن/
لى ئەز دزاڭم دسالا ٢٠٠٧ چاپ
بويىه ل دھوكى.

٣. شەق شاھىدە/ ژ چاپخانا
ئاقىستا ل ئىستەنبولى ھەر ل
پېرى بەلاق بۇ ب لاتىنى سالا

سەلوا گولى ب ژنەكا
ۋېرەك و خۇدانما نازكىرىن
قەھىنۇكا ھەلبەستىن ب
ئازادىيا ژىنى، ئەقىنە وەلات
غۇربەتى، ئەقىنەتى، دەھىتە
ناسكىن و ناف و دەنگىا خو
وەرگەرتىيە ل ھەمو پارچىن
كوردستانى و ل دەرەقەي
وەلاتى، دەمەك بۇ ئەم
ژەنگى خاندنا ھەلبەستىن
ۋى بى بەھەربىبۇين، لەوا مە
ب فەردىت سەلوا خانى بىكەينە
مېھقانە كا جان سقكا كوقارا
سېلاڻ و وى ژى گەلەك ب
دل خوشى قە ئەف مېھقانداريا
مە قەبول كر و چەندىن
نېرىن و دېتتىن خول دور
ژيان و ھەلبەسفانىا خو
خوندەقانان كرن دىيارى.

مسعود للاوهند/زادو

**سیلا夫: تە بۇ سالا ٢٠١٠ ج
بەرھەم ل بەرددەست كرييە و
ب چ نافە و دى كەنگى كەفيتە
بەرددەست خوندە قانان؟**

سەلوا گولى: سالا ٢٠١٠ بۇ
من پىتىگافە كە ل پىتىگافىت من زىدە
دكى، بەرھەمى نو، دوو ديوان
دېرەھەقىن بۇ چابى/يەك لاتىنىي
و يَا دن ژى ئارامىيە/پروپلىتىما من
ژى ھەرنافە، ئەز گەلەك گرنگىي
دەم نافى پەرتوكى. و ئەو نافى
من دەزرا خودا دانايى ناگونجىت
ل ناف ملەتى مە..

**سیلا夫: تە چەند بەرھەم ھەنە
و بىت كېش سالانە؟**

سەلوا گولى: من سى
بەرھەميت كوردى ھەنە و يەك

دنقىسىنا ھوزانى دا چەوا دىبىنى
بەرأمبەر زەلامى؟

سەلوا گولى: ھەكەر مروۋ
مەلەقان بىت د كولتۇرى خوھدا
و شارەزابت دزمانى خوھدا...
ھوزان ب خوھ ھوزانە، نە ژىنى
دىناست و نە ژى زەلامى دىناست.
لى دمىنت ھەست...چ پېتەقىت
ھەستى ژىنى گەلەك ژىن زەلامى
پتە و نازك تە و ھەستىيار تە
ئەقە راستىيەكا زانستىيە

**سىلاڭ: سەلوا گولى ژيانا
خوھ چەوا دەربازدكت ؟**

سەلوا گولى: جارا كەنى ژ
كولىقانكا چيا دەردەكت
جارا گىرى ژ بىرىنیت كۈور
دودرت
جارا خواندىن ژ دوورپۇنا
وەلات دلهزىت
جارا سەفەر وەك كۆتۈرال
وارى خوھ دىگەرت
جارا خەوتىن ژ كولو دەردا
درەقت
جارا ژى ل ئەقىنەكى دىگەرت،
دا ھەلبەستەكى ل ناڭ پەرتوكا
زىدە بىكت

**سىلاڭ: سەلوا ئەقىنى چەوا
دېبىنت ؟**

سەلوا گولى: گەلەك جورىت
ئەقىنى ھەنە
ئەقىنا وەلات مروۋى ژار
دكت.

يا زارووکان مروۋى كال
دكت، يى دايىك و بابان وەك
پەر پەريكا مروۋى شاد دكت.
يامىزىان ھېش ئاز ئاشق نەبومە
ل بەندى شاھ سوارەكى ھەستى
من بخەملىنە.

**سىلاڭ: كىش ھوزان بۇ فى
سەرددەمى يا باشە ب دېتتا تە ؟**

سەلوا گولى: دېتن بى نەقىت
كەكى من ئەم ل سەرددەمى
مودىرىنىزىمى دېن دېنى ھەلبەستا
مە ژى بىگۈنچە ل گەل جەرخى
ئەم تىدا دېزىن.

باب و ب ژارى مەزن بومە ھەر
دلىسوز بومە بو مەلتى خوھ و
زمانى خوھ
نە ژى ھەر راست گومە ل
گەل پىنۇسى خوھ
سپاس بو تە كەكى من و ھەر
ھەبى.

**سىلاڭ: ل دوماھىكى ھەكەر
تو چەندەكى ل سەر ژيانا خوھ
بىزى بۇمە؟**

سەلوا گولى: ژيانا من دىيارە.
ئەز ژى وەك ھەركەچە كا گۈندى
ل دەقەرا بادىنان ل بەر دوکىلى
توب و تەيارا مەزن بۇمە، بى

شیلان ھەزار :

من دەرگەھى (شىن TV و كورەك TV) قوتا بەلى كەس نەبوو هارىكاريا من بکەت.

ھونەرمەندادەنگ خوشائىچى (شیلان ھەزار) ل سالا ۱۹۸۲ ل بازىرىرى گەۋەرى ڇدايىك بويىه و ل سالا ۱۹۹۲ دەھىتە كوردىستان باشور و ل بازىرىرى ڇاخۇ ئاڭچى دېپىت و دەست ب كارى ھونەرى دىگەل ھونەرمەند (زەمان محمد). و داكو بىتر ھونەرمەندادەنگ خوش شیلان ھەزارى بىناسىين مە خۇ ئىزىك كربىيە و دەرفەت دايىھە ئەم قىن ھەقپەيقىنى دىگەلدا سازبەكەين :

و دەنگى وي ڏى ھەيە لى خۆه نەكىر
ھونەرمەند بەلى كەس ل مالباتا مە
ستران نەبىستانىن و بەلى مامى من
تەمبۇر ڇەنە و من دىگەل ستران دىگۇتن
گىتنە

ئا: مىستەفا عبدالرەممۇن ئەرمەدى

سېلاف : شیلان كىيە؟

ب : ئاقى من بىن دروست شیلان رسول سليمانە و ئاسناقى من (شیلان ھەزاره) و ئەزىز خەلکا كوردىستان باكورم و ز بازىرىرى گەۋەرى و ئەقە شازىدە سالە ئەز ل ئاخا كوردىستانى ول زاخۇ ژيان دىكم شیلان ئەوه .

سېلاف : كەنگى تو ھاتىيە كوردىستانى؟

ب : ل سالا ۱۹۹۲ ژ كوردىستان خود دەركەفتىمە و ئەم بى لايى ئىرانى چوين و پاشى ئەم ھاتىيە كوردىستان باشور و ئەقە ۱۶ سالە ئەم ل زاخۇ ژيان دىكم .

سېلاف : كى پىشتەقانى تە بويىه ڇ بۇ ستaran گوتنى؟

ب: بىراستى ئەز سوپىاس دارا مالباتا خود مە و ب تايىتى بابى خود ، مالباتا من پىشتەقان بونە ڇېپۇ من و ڇېپۇ ستaran گوتنى و كەسى رىبىا من نەگرت ، و دەمى من ستaran دىگۇتن ل دېستانى و داھوەتا دەنگى من بىن خوش بودەمى بابى من گۈره ل دەنگى من بويى ، گوت ئەز پىشتەقانى تەمە و تو يَا سەرپەستى و بابى من بۇ پىشتەقان و ئەز پالدامە ستaranى و بۇ من ڙى مەرەق چىبى ڇېپۇ ستaran گوتنى و من كارى خۆبىن ھونەرى دەوام كر .

سېلاف : تە كەنگى دەست ب ستaranى كىيە؟

ب: دەمى ئەز ل دېستانى و هىز زارقىك من ستaran دلورانىن و ل وى دەمى من ستaranىن ھونەرمەندى مەزىن شەقان پەرەدرو شەھرىقاندا كوردى دىگۇتن ، ڇەنگى وەرە ئەز ستaran دېستىرم .

سېلاف : ئىكى ژ مالباتا وە ستaran

و ھونەرمەندىن باش مە ھەنە دەقى
واريدا دىشغولنىلى ھەنەكىن دى ھەنە
بەرۋۇقاژى ستران و ھونەردا كوردان و
فلكلورى كوردان خراب كرييە و من
نەقىت ناقى كەسى بىيىم ئەقە ژ ئالىيەكى
و ژ ئالىيەكى دن تلۋىزىونىن كوردى ھەر
سترانەكە ھېيت دىئىنە خوارى و لىزىنە كا
سەنگاندىن نىنە ئەقە شاشىيە چونكە
ھەنەك ستران كەلەك نەجوان و خرابىن
و د ئاست دا نىنەن كو بىيىنە خوارى ل
سەر شاشان، وزئالىيەكى دن تا رادەكى
بىزاقەك ھونەررى ھەيە و ھونەرمەندىن
باش و دەنگىن خوش ھەنە و ئەم دىشىن
بىيىن پىشىقە چۈن ھەيە.

**سیلاڭ : سیدىيا تە پېيىش و ئازاپىن
کىنە؟**

ب: سیدىيا من ۲۰۰۶ پېيىش و ئازاپىن
من بەلى ھەنەك ژىيەن كەكى شەقان
كۆ بەرنىاسەب (توفان شاھ)، و كەكى
زەمان ژى گەلەك ھارىكاريا من كرييە.
**سیلاڭ : تە ل قىرەر گوت ژ
ئازاپىن مەن ئايىا تو ئامىرەكى موزىكى
دەنەنى؟**

ب : بەلى ئەز تەمبورى ليىخىم
واباغلىەمى بىاشى دىزانم .

**سیلاڭ : فيريونا تە يا موزىكى
و ھو ئەم دېيىزىن كۈلانكىيە يان رانسىتىه
مەبەست تو نوتا موزىكى دازانى؟**

ب : ب خۇدى تام نەبوبىيە رانسىتى
بەلى باشە تا رادەكى من شارەزايى د
نوتا موزىكى دا ھەيە و ئىنىشە اللە چەند
و يېقىتىر بېچىت دى باشتىرىت .

**سیلاڭ : تو چاوان سترانا
ھەلبىزىرى؟**

ب : ئەز گەلەك ھىزرا خۇە
دەكەم و ژېقۇ ھەلبىزاردىن سترانى من
سروشىتكە تايىت ھەيە و ئەز ھەز
ژ سترانا (رەزىيل) خەموكى دەكەم
و سروشىتى من ھوسا دخوازىت بەس
پا ھەنەك جاران مەرۆف دەھەستى خودە
بىتى نەفكەر بەلکو مەرۆف ھەزرا خۇە
بکەت ژېقۇ دەرقە و گوھدار و خەملەكى
خۇە چونكە ھونەرمەندى ھەمى جورىن
گوھدارا ھەنە، ھەنەك ھەز ژ فلكلورى
دەكەن و ھەنەك ھەز كۈچك و دىيوانا
و ھەنەك ھەز سترانا ئەقىنى و ھەنەك
ھەز شورەشكىرى دەكەن، يانى پىندقىھ
ھونەرمەندى ھەمى جورىن سترانا
ھەبن، و ژېقۇ ھەلبىزاردىن سترانى ئەز
و كەكى (زەمان) پىنگە دەلبىزىرىن ،
و ئەگەر پېيىن سترانى و موزىكا وى
باشىتى خەلک ژى دى ھەزى كەت .

ب : نەخىر ئۇ و گەيدان نىنە .

سیلاڭ : باندورا دەنكى كېيان

ھونەرمەندى ل سەر شىللانى ھەيە؟
ب: باندورا ھونەرمەندى مەزىن
شەقان پەرەپەر شەھرىقانان كوردى
ژ بچىكاتى ل سەر من و سروشىتى
من ھەبو و ئەگەرى سەركىي قاچاگى
و دەرەپەرەپەر يە سترانىن شەقان پەرەپەر
و شەھرىقانان كوردى بۇون و ئەز رىزى
ل ھەمى ھونەرمەندان دىگرم ول جەم
من جىوازى نىنە و ئەز گوھداريا ھەمى
ھونەرمەندان دەكەم .

سیلاڭ : تە چ ل بەر دەست ھەيە؟

ب : من بەرەمەك ئامادەكىرىي
و من دىقىت ب زوپەتىن دەم ئەق كولە ژ
دلى من بىت دەرى و ئەز وى بەرەمەي
بەلاقىكم و ئەقە ژ ۲۰۰۸ و دەرە من
ئامادە و خلاس كرييە و سەددەم ھەندەك
ئىش ل (امەعىدا) مەندا پەيدا بۇون و من
بەرەمەي خۇ پاشادارا و ئەقە دوو سالە
بەرەمەي من نەھاتىيە خوارى ئىنىشە
الله بۇ ۲۰۱۰ دى ھەيتە خوارى بۇ
ھەزىكەرین دەنكى من .

سیلاڭ : كىي ھارىكاريا تە كريي؟

ب خۇدى كەس نىنە و ئەز چوم
كەنالى (قىن TV و كورەك TV). من
دەرگەھى وان قوتا بەلى كەس نەبۇو
ھارىكاريا من بەكت و نەھات كەن و
ئەوان گوت مە پېيىش و ئازاۋاز نە دايىنە تە
مە پىچىنابىت، و ئەقە راستە يە و ئەقە
گوتىن من، و ھەن دىلا ھەمۇان ئاقا بە
ھەرجىي بىشىت ھارىكارىي ژەمرا بەكت
مەمنۇن دېم .

سیلاڭ : تە چ بەرەم ھەنە؟

نۇكە دوو بەرەم من ھەنە ئىك
ل سالا ۲۰۰۶ من بۇ ماھىك ئىتىيە و
ھاتىيە خوارى ويا دووچى بۇ سالا ۲۰۱۰
بەرەمەي من ئامادەيە بەلى نەھاتىيە
خوارى بەلى دروستە و مە كلىپ ژى
ھەنە ل سەر ھەلکەفتىن نەتەۋەي و
نەھەرەن ھەلەپەرەن ئەقەن ئەقەن
دېيدارىن ھونەرى ژى ل تلۋىزىونا
زاگرس و تلۋىزىونا كوردىستانى
و گەلەكىن دى ژى . بەرەمەن مە ل
تىلەتلىقىنن كوردى گەلەك ھەنە و يانى
خەباتا مە ھەيە .

**سیلاڭ : تو چاوان ھونەر و سترانا
كوردى دېيىن؟**

ب : ھونەر و سترانا كوردى ل جەم
من تىشىك پىرۇز و (مقدىسە). ھەنە
ھونەرمەند ھەنە كەلەك زەممەتى
دەكىشىن ژېقۇ پىشىختى ھونەردا كوردى
دېقىت نىنە .

**سیلاڭ : شىللان ھەز ژ ج جورە
ستران دەكت؟**

ب خۇدى ئەز گەلەك ھەز سترانا

غەرېيىن دەكەم كەلەك ھەز سترانا

**سیلاڭ : تو خۇ دانى غەرېب ل
كوردىستانى؟**

ب : بخۇدى نزا (دېبىت)

**سیلاڭ : خونەدانە غەرېب
كوردىستانا باشور مالباتا ھەمۇو**

ھونەرمەند و كوردانە .

ب : سوپاپاس دەكەم و گەلەك مەمنۇن

ھونەرمەندان دەكت .

سیلاڭ : تە كلىپ ھەنە؟

ب : بەلى من بىيىچە كلىپ ھەنە .

**سیلاڭ : شىللان گەيدانان ستران
و ھونەردا كوردىستانا باشور و باکور**

چاوان دېيىت؟

ب : كەرەدانانو ھەر كوردىستانا باشور
و باکور ھەر ھونەرمەندىكى سروشىتكە
تايىتەت ھەيە و ھونەرمەندىن باشور
گەلەك ھەز (تەقلیدى) دەكت. (تەقلیدى)
(ھونەرمەندىن ترکان دەكتىن بۇ نۇمنە
(ئىبو يان معصوم قىرمىزى) ستران
گوئىتە، بوجى ھونەرمەندىن مە ھەر
ب وى ستايىلى و وى دەنكى وى ب
زمانى وى ھونەرمەندى سترانا دېيىن
و ھەگەر بىزقىرىن كوردىستانا مە ھەمى
خوشى و ئەخوشى كوردىستانا مەما
ھاتىيە كەن دەپروكە مە يا (اصلى)
دەجهى كوردان دايىه .

**سیلاڭ : مەبەستا تە باکورە يان
باشور**

ب : نە من گوت باشور يانى بوجى
ئەو سترانى دېيىن ئەز تەمام ل
دەۋىف خۇ بۇ خۇ دېيىن كەنلەن كەنلەن
و جەنلى ئەصللى كوردىستان باشوره يانى
زەنگىتى د وى واريدا ھەيە و گەلەك
ھەنەرمەند مەرىتە و ھەن (تەحسىن تاها و
ئەرەدەوان زاخولى) بەرەمەن وان ھەر
ژيان دەكت و ئەم ھەر ل سەر شۇپا
وان دەشەشىن گەلۇ بوجى سترانەك وان
ناھىيە دەۋبارە كەن بۇ ھونەرمەندى پىر
دى خەلک ھەزى كەتن بوجى ئەز دى
چىن سترانىن (ئىبو يانى و مەعوصومى)
بىيىن ئەز خەلەتىيە ل دەف ھونەرمەندىن
كوردىستان باشور ھەيە و ئەقە كىيماسىيە
ئەز دېيىن ئەقە شاشىيە ژېقۇ ھونەرمەندى
و سەنگا وى دېيىت خوارى و ھەن دى
نەخىر گەيدانەك و ھەن دىنە سترانىن
ھەقىدوو دېيىن ئەقە باشە بەلى
پەيوهندى نىنە .

**سیلاڭ : ئانگۇ ئۇ و گەيدانان شىللان
دېقىت نىنە .**

قوناغیین وهرارا بزاقین نهتهوی د هوزانا کوردى دا

نالیکند

1973 - 1891

خالہ کا یمنجی و دویواہی

- ۱- بی تقاضی، خوفووشی، خیانهات... هدف.

۲- زیردهستی و داگیر کرنا کوردهستانی .

۳- پاشکهفتا جفاکی، ظابوری و دهربدین جفاکی.

۴- هوز په رستی، ههژار، دژمانناهیتی، ناوچه په رستی.

۵- نهبونا سهرهکردایهتی بین.

۶- بـ بناغین دانانا دولهـتا کوردهستانی. نالـبهـنـدا لـ دـوـیـفـ

شـیـانـ وـ زـانـیـنـاـ خـوـهـ دـهـسـتـ نـیـشـانـاـ چـهـنـدـ بنـاغـهـبـینـ گـرـنـگـ وـ

سـهـرـهـکـیـ دـکـاتـ بـوـقـیـ مـهـبـهـستـیـ:

۷- نـایـدـیـوـلـوـزـیـهـ وـ نـاخـشـهـ وـ پـلـانـیـنـ سـیـاسـیـ.

۸- رـیـخـسـتـنـ.

۹- لـهـشـکـرـهـ هـیـزـوـ شـورـشـ.

۱۰- ئـابـورـیـهـ کـاـ نـوـیـ وـ بـ هـیـزـ.

۱۱- دـبـلـوـمـاسـیـتـ وـ رـاـگـهـاـنـدـنـ.

۱۲- ژـ بـلـیـ قـانـ بـنـاغـینـ گـشـتـیـ وـ سـهـرـهـکـیـ (نـالـبـهـنـدـ)ـ یـ چـهـنـدـنـدـینـ

خـالـلـینـ دـیـ دـهـسـتـ نـیـشـانـ کـرـیـنـهـ. دـبـنـهـ هـوـکـارـیـنـ یـارـمـهـتـیـ دـهـرـ

ژـ بـوـ دـانـانـاـ دـوـلـهـتاـ کـورـدـیـ:

۱۳- بـهـ لـاـقـرـکـرـنـاـ خـانـدـنـ وـ نـقـیـشـنـ وـ زـانـسـتـ وـ زـانـیـارـیـ وـ

گـنـگـ بـانـ بـ دـهـ وـ شـهـنـدـهـ زـنـابـانـ.

د. کامیان نژادواردی

ئەمەند ئەمین نالبەند، ژ هۆزانچانىن پى بەرھەم و، پىشيان و، ل دورىين سالا(١٠٩٣) دەست ب داناندا هۆزانى كىرىه. ھەر چەندە بەرھەمى وى پى بايەت و بەرقرەھە يەنخاسىمە دىبايىچىنىشىمانى، نەتەۋايەتى بەرگىرى و بەرخۇدەنلى دالىن را وەستانانە مەدى زىنەتەل سەر كوردى پەروەربىيا وى و ھەزرا نەتەۋايەتى بىت.

نالهندو کوردایه‌تی و دهوله‌تا کوردی

خاسیته کا هوزانا نالبندی ٿئو و لسر هر دوو لاين چاک و خراب ڀيin کوردا ڀيin راوه ستایه، ڙ لایه ڪيڪه ڪيم و ڪاسي و لاوازى ديار ڪرينه ڙ ڀيin ڪهڻ و ديرقوكى بن چ لسر دهمي وى بن. پاشي ربيا و درست بو دانانا ڊوله تا ڪوردي دانائيه. من دوهختن خوهدا به رسقا ٿئان پرسين ڦيرى دايه:-
 (2) دئي چاوان ڊوله تا ڪوردي ڪوردستانى درست بيت؟

بناغه بین فی دهوله تی چه؟

بوجی ههتا نوکه کورد نشیانیه بگههنه ٹی ئارمانجی و،
وان دهوله تا نته وهی نینه؟ لهورا دی ل قیره تهنيا وهکو خال
بکورتى باسلى كم: ب دىتتا (نالىهندى) ئەگەرین سەرەتكى
ھەتا نەھو کورد نەبوينە خودان دهوله تا سەربخۇ ئەقىنە:-

١- سىكارى.

رابن سه‌ر خوه پینکه دل ساخ و موکوم
شـهـرمـهـ چـاـفـ زـلـ لـ بـنـ تـهـ حقـيـ وـ بـهـريـ (بـكـ بـ ۳ـ لـ ۱۲۵ـ)
کـورـدـ وـهـکـ شـانـهـ يـهـ کـاـ هـنـگـيـنـیـ نـهـ دـقـيـتـ ژـيـنـکـهـ نـهـ بنـ وـ
ماـفـينـ وـانـ بـيـنـ نـهـتـهـوـهـيـ يـهـکـنـ دـقـيـتـ دـهـنـکـهـ دـلـهـکـ بـنـ:-
نـيـ وـهـکـ تـبـلـهـکـ تـهـ ئـيشـلاـهـشـهـمـيـ
هـرـ وـهـکـ لـهـ بـهـ تـيـروـ شـيـروـ خـنـجـهـرـيـ (بـكـ بـ ۳ـ لـ ۱۲۵ـ)

نـالـبـهـنـدـهـکـيـ وـهـلـاتـپـاـ رـيـزـ کـورـدـسـتـانـهـ کـاـ جـوـانـ وـلـ جـهـهـکـيـ
ئـيـسـتـرـاتـيـجـيـ بـ جـهـيـ دـلـ چـوـنـ وـتـمـاـيـ گـهـلـهـکـ مـلـهـتـيـنـ بـيـانـيـ
درـانـيـ:-

کـورـدـسـتـانـ يـاـ لـهـرـ شـوـيـاـ
بـارـيـ خـوـ بـدـهـ تـالـباـ
گـوـلـاـ گـوشـالـ نـاـثـ چـيـاـ
چـافـ لـيـ دـزـلـنـ غالـباـ
کـهـسـ نـهـ رـاـبـوـ سـهـ پـيـاـ

خـوـزـيـ هـهـفـ کـوـيـقاـمـبـاـ (بـكـ بـ ۳ـ لـ ۱۵۹ـ)
مـاـخـابـهـ وـ شـهـرـمـهـ زـارـيـ يـهـ کـورـدـسـتـانـ کـهـتـيـهـ ژـيـرـ دـهـسـتـيـ
داـگـيـرـ کـهـرـانـ. بـقـيـ کـورـدـ هـهـسـتـ بـقـيـ شـرـمـ وـ بـنـدـهـسـتـيـ
بـقـيـ شـهـرـمـ وـ بـنـدـهـسـتـيـ بـيـ نـاـكـهـنـ؟ بـقـيـ کـورـدـ دـورـ تـهـ ماـشـاـ
ناـكـهـنـ؟ تـهـنـيـ چـاـفـ لـ نـاـنـ رـوـزـانـهـ يـهـ؟:-

جهـنـ کـورـدـاـ کـادـتـهـ دـهـسـتـيـ بـيـانـ
خـوـسـارـهـتـياـ خـوـ ئـيـكـيـ قـهـتـ نـهـزـانـ
(جوـهـيـ) بـوـنـهـ حـوـكـمـتـ ئـهـ وـ نـهـ بـونـ چـوـ
بـهـرـيـ کـورـدـاـ هـهـرـيـ لـ ئـهـوـکـهـ وـ دـوـنـانـيـ (بـكـ بـ ۳ـ لـ ۱۱۶ـ)

بـياـهـرـاـ نـالـبـهـنـدـيـ سـهـرـوـکـ وـ پـيـشـهـوـاـيـيـنـ سـيـاسـيـ وـ لـهـشـكـريـ
بـيـنـ کـورـدـ نـهـ لـ نـاـسـتـيـ بـيـوـيـسـتـيـ بـهـرـيـسـيـارـيـ يـاـ نـهـتـهـوـهـيـيـ
نـهـ ئـهـگـهـرـ چـ ئـهـکـهـرـ چـ کـيـماـسـيـ لـ کـورـدـسـتـانـيـ نـيـنـ وـهـکـوـ
وـهـلـاتـکـ پـرـهـيـزـ:-

کـورـدـسـتـانـ توـ نـوـ بـوـکـيـ
ئـهـزـ چـ زـاـفـاـ نـاـيـنـ؟
نـهـيـاـ بـ عـهـيـ وـ چـورـيـکـيـ
قـيـثـ مـهـدـحـيـتـ تـهـ بـخـوـيـنـ
بوـ رـهـقـانـيـ نـيـزـيـكـيـ...
وـهـيـ ئـهـزـ بوـ تـهـ نـهـمـيـنـ (بـكـ بـ ۳ـ لـ ۱۵۷ـ)

نـالـبـهـنـدـ بـراـقاـ نـهـتـهـواـيـهـ
نـالـبـهـنـدـ قـوـنـاغـاـ ئـيـتـيـيـكـيـ، هـشـيـارـ بـوـنـاـ نـهـتـهـوـهـيـ باـشـ باـسـ
کـرـيـنـهـ، پـاشـيـ لـسـهـ قـوـنـاغـاـ وـهـرـاـ هـزـرـاـ نـهـتـهـواـيـهـتـيـ
بـياـشـيـ رـاـوـهـسـتـاـيـهـ وـ بـدـرـسـتـيـ کـورـدـاـيـهـ فـامـ کـرـيـهـ. ژـهـيـ
بنـگـهـيـ خـوـرـسـتـيـ بـهـرـهـ قـوـنـاغـاـ بـزاـفـيـنـ نـهـتـهـواـيـهـتـيـ چـوـيـهـ.
قـيـاـيـهـ ئـهـفـ هـزـرـوـ بـيـرـوـ دـيـنـ وـ پـروـژـيـنـ وـيـ بـيـنـ نـهـتـهـواـيـهـتـيـ
بـجـهـ بـيـنـ. دـمـهـيـداـنـاـ شـورـشـ وـ خـبـاتـاـ چـهـکـارـيـ وـ سـيـاسـيـ
داـ.

مهـ دـيـتـ ئـهـ وـ خـوهـ بـهـ پـرـسـيـارـ دـيـيـنـتـ بـهـ رـامـيـهـ سـهـرـوـدـريـاـ
کـورـدوـ کـورـدـسـتـانـ. ئـهـ وـ پـيـقـيـاتـيـ بـيـنـ ژـيـانـاـ گـيـانـيـ وـ مـادـديـ
يـاـ گـلـيـ کـورـدـ دـوـيـ قـوـنـاغـاـ دـيـرـوـکـيـ دـاـ وـهـکـ دـيـارـ دـيـهـ کـاـ
بـاـبـهـتـيـ دـيـيـنـتـ...
نـالـبـهـنـدـ هـهـسـتـاـ نـهـتـهـواـيـهـتـيـ دـگـلـ سـيـاسـهـتـيـ گـرـيـ دـايـهـ وـ

داـخـاـزـاـ دـاـنـاـنـاـ دـهـولـهـتـاـ نـهـتـهـوـهـيـ دـكـهـتـ... دـيـيـاـقـيـ پـرـاـكتـيـزـهـ کـرـنـاـ
هـزـرـيـنـ خـوـهـ دـاـنـگـ لـ تـيـكـوـشـهـ رـانـ دـكـهـتـ بـوـ رـيـقـهـ بـرـنـاـ گـلـيـ
کـورـدـ وـ هـيـزاـ خـوـهـيـ نـهـرـازـيـ بـوـونـيـ دـيـارـ بـكـهـنـ:-

هـلـونـ ئـهـ گـلـيـ زـيـخـاـ
جاـباـ نـهـرـازـيـ بـدـهـ

ـ ۲ـ شـارـهـزاـ بـوـونـ دـيـرـوـکـيـ دـاـ وـ مـفاـ وـهـرـگـرـتـنـ ژـ سـهـرـ
بـهـرـينـ دـيـرـوـکـيـ.
ـ ۳ـ رـيـزـ گـرـتـنـ (دـهـمـيـ) وـ خـهـيـاتـ وـ شـورـهـشـ وـ بـهـرـخـوـهـدانـ

وـ يـهـکـبـوـونـ.
ـ ۴ـ پـهـيـداـ بـوـونـاـ سـهـرـوـکـ وـ رـيـبـهـرـيـنـ لـ ئـاستـيـ
بـهـرـيـسـيـارـيـ.

ـ ۵ـ ئـازـاـدـيـ يـاـ بـيـرـوـبـاـوـهـرـانـ وـ هـلـبـزـاـرـتـنـ وـ گـرـنـگـيـ دـانـ بـ
رـاـيـاـ گـشـتـيـ يـاـ مـلـلتـيـ.

ـ ۶ـ دـهـدـستـ بـهـرـدانـ ژـ خـيـانـهـتـيـ...هـتـ.

ـ ۷ـ يـهـکـگـرـنـاـ مـلـهـتـيـ وـ بـهـلـاـقـكـرـنـاـ بـيـرـوـبـاـوـهـرـيـنـ نـهـتـهـواـيـهـتـيـ

وـ نـيـشـتـمـانـيـ.
ـ ۹ـ گـرـنـگـيـ دـانـ بـ زـمانـيـ کـورـدـيـ وـ ئـهـفـ زـمانـهـ بـيـتـهـ بـنـاغـهـ

بـوـ دـوـلـهـتـيـ.
ـ ۱۰ـ نـهـهـيلـانـاـ گـشتـ كـيمـ وـ کـاسـيـنـ جـقاـكـاـ کـورـدـهـوارـيـ.

ئـهـقـانـ هـهـمـوـ خـالـانـ نـمـونـيـنـ زـورـ هـهـنـ. لـيـ ئـهـمـ نـهـزـارـيـنـ

بـكـورـتـيـ باـسـ بـكـيـنـ چـونـکـوـ نـالـبـهـنـدـيـ پـتـرـ ژـ (۵۱/۰۰۰ـ) دـيـرـيـنـ
نـالـبـهـنـدـوـ کـورـدـ وـ کـورـدـيـنـ
گـهـلـهـکـ چـارـاـ دـهـزـانـقـانـ دـاـ ئـهـ وـ جـهـيـ هـقـزـانـقـانـ بـوـ خـوهـ دـيـارـ

دـكـهـتـ دـيـيـتـهـ بـيـوـهـرـهـکـ بـقـوـرـدـ پـهـرـوـهـرـيـ يـاـ وـيـ.
(نـالـبـهـنـدـ) خـوهـ

بـ (جـهـيـ شـانـازـيـ يـاـ کـورـدـسـتـانـيـ) دـزانـيـتـ:-
ئـهـزـ بـ تـبـعـيـ خـوهـقـيـرـمـ نـهـعـلـهـبـهـنـدـيـ نـيـسـبـهـتـهـ

لـيـ بـ شـعـرـاـ خـوهـغـهـنـيمـهـ فـخـراـ کـورـدـسـتـانـ ئـهـزـ (بـكـ بـ ۳ـ لـ ۱۲۱ـ)

ژـهـيـ جـهـ وـ پـاـيـهـ بـهـرـ بـلـنـ (نـالـبـهـنـدـ) خـوهـ دـيـيـنـتـ هـوـزـانـقـانـهـکـ
دـلـسـوـزـ وـ بـهـرـدـهـقـكـيـ گـلـيـ کـورـدـوـ، خـزـمـهـتـ کـارـيـ کـورـدـيـنـيـ بـيـ

ئـهـزـ شـاعـرـيـ کـورـدـيـ بـيـنـ مـلـيـنـ وـ ئـهـمـيـنـ (بـكـ بـ ۲ـ لـ ۳۹۰ـ)
بوـ کـورـدـاـ گـلـهـکـ ئـهـلـيـ فـهـخـرـ وـ ئـهـمـيـنـ (بـكـ بـ ۲ـ لـ ۳۹۰ـ)
نـالـبـهـنـدـ کـورـدـانـ بـ هـزـرـوـبـيـرـوـ باـوـهـرـ دـيـتـاـ خـوهـ يـاـ نـهـتـهـوـهـيـ

هـشـيـارـ دـكـهـتـ. وـانـ بـهـرـهـوـ يـهـکـتـيـ وـ يـهـکـگـرـتـيـ بـيـتـهـ. چـونـکـوـ
بارـيـ کـورـدـيـنـيـ بـيـنـ لـسـهـ کـورـدـاـ نـهـلـيـهـ

ئـهـقـانـ شـعـرـاـ کـوهـيـ کـورـدـاـ نـهـلـيـهـ
نـالـبـهـنـدـيـ تـاـگـلـيـ (کـورـدـ) دـاـ بـيـتـ:-
ئـهـزـ ئـهـمـهـدـمـ بـ نـاقـيـ مـوـخـلـسـ

بوـ کـورـدـاـ ئـهـزـ خـوـشـ رـيـنـجـهـرـمـ
وـهـکـ شـيرـاـزـيـنـ فـارـسـيـ

بوـ وـهـهـمـيـ ئـهـزـ رـيـهـرـمـ (بـكـ بـ ۵ـ لـ ۲۲۴ـ)

يـانـ دـيـيـزـيـتـ:-
موـخـلـسـ ئـهـزـ شـاعـرـ ئـهـزـ

لـ نـاـفـ کـورـدـ فـاـخـرـ ئـهـزـ
لـ هـرـ شـوـلـاـ مـاهـرـ ئـهـزـ (بـكـ بـ ۵ـ لـ ۲۲۴ـ)

نـالـبـهـنـدـ هـزـرـانـ بـ هـوـيـهـکـيـ هـشـيـارـيـيـاـ نـيـشـتـمـانـيـ نـهـتـهـواـيـهـتـيـ
وـ بـهـلـاـقـكـرـنـاـ هـزـرـاـ نـهـتـهـواـيـهـتـيـ دـزانـيـتـ، وـهـکـ چـهـکـهـکـيـ بـکـارـ

دـيـيـنـتـ:-
ئـهـزـ شـاعـرـ لـ نـاـفـ کـورـدـانـ

بـ شـعـرـاـ مـنـ سـهـقـاـ دـاـ وـانـ (۱ـ)
ئـهـفـ هـقـزـانـقـانـهـ تـهـقـاـيـاـ کـورـدـانـ هـانـ دـدـهـتـ بـهـرـگـرـيـ وـ

بـهـرـخـوـهـهـيـ تـاـكـوـ بـسـهـ بـيـلـانـنـ دـزـمـانـ دـاـ سـهـرـ بـكـهـنـ. نـاـيـيـتـ

کـورـدـ لـسـهـ مـاـفـيـنـ خـوهـيـنـ رـهـواـ وـ نـهـتـهـوـهـيـ بـيـدـهـنـگـ بـيـنـ:-
ئـهـزـ ژـ حـقـيـيـ کـورـدـاـ دـزـانـمـ رـاـسـتـهـ رـىـ

بـهـلـکـهـ دـوـرـمـنـ وـانـ نـهـ ئـيـخـيـهـ گـرـيـ

نیاسى بزاقا رزگار كرنا ملەت و وەلاتى خوه نەكەت نە دىن
ھەيە نە دىنيا:-
ئەحمدەق وەختى وەتنەن چوو
دین بخز نالدەت سەقا
ھەر تو بىزە فايدە نادەت
بو مرۆڤى ھەرد خەو (بىك ب ۲ ل ۱۱)
يان دېيىتكى-
دین و ملەت ئىك قىاسە
ھەر دوكا بىگرن ب جووت (بىك ب ۲ ل ۱۱)
نەبەس ئەقە نالبەندى رولى خراپى ھەندەك شىيخ و ئاغا
مەلا لىسر شورشان باس كىرى. ئەوانا ج روڭەكى نىڭەتىق
داشەفەمانا جىڭاكى، ئابورى، سپىاسى و نەھەدى كەن دەتىپ يە
... ئەقىن خوه ب بەر پرس دزانن گۇنەھبارن ل ھەمبەر گەلى
کورد.

ل دۇماھيا قان چەند لاپەران دېيىتم نالبەندى ناسىونالىزەمە كا
تەنام قام كىرىھ و بىناغى وى دانايىه. دەما كولتۇر كوردان
زېن عەرەب و تۈرك و فارسان جۇدا كرى، كەسايەتى يەكە
سەربە خۇ و تايىپەت دايە گەلى كورد. ھەبون ومان وېبر
دەۋامى يە كوردان بىرىتىپا پەيدا بونا مرۆڤان لىسر روى
يىن عەردى دەدەت پال گەلى كورد.
ئەگەر سىاست مەدارو زاناو نېمىسکارىن سوشىالىزم
بىتايىتى (لىتىن) بىناغىن سەرەكى بىن نەتەوەيدىتى بىن بىكتە:
(ازمانەك) ھاوبەش و تاخ و زىيانا ئابورى و كولتۇرەكى
دورۇنى، كە دېيتە رۆشىنېرىيەك ھاوبەش(1) نالبەندى
گەلەك باشتىرو بەرفەھەتر ئەف ھەمى رەنگەز بكار ئانىنە.

(۱) ژيو ژين و زىارو بەرھەم و جەھى وى بىن گىنگ
دناش كوردان دا تەماشە بىك:-

- بەر پەرەكى ۋەشارتى ژ ژىنا نالبەند، گ مائى،
وەشاندىن كوقارا سەرەلەدان، دەھوك، ۱۹۹۴، ۵.۶.
- باغى كوردان سەرچەمى دیوانا ئەحمدەدى نالبەند،
كۆمكىن و تويىزەندىن، گ مائى، (ب) ۱) چاپا ئىكى، چاپخانا
خەبات، دەھوك، ۱۹۹۷، ۱۱.۰.
- جىڭىسى ئەحمدەدى نالبەند ل شىعىرى نوبىن كوردى
دا. كاميران بەرۋارى ماستەر، زانىنگە، صلاح الدین، ۱۹۹۹،
۷۲-۵۱.

(۲) ژيو درېتىز كوردايەتى، نىشتمانى پەرەورى يَا
نالبەندى و ئاقان خالىن گىنگ و نەمونىن وان بىنەرە:-
• بەرخودان و هەزا وەلاتىرا رېزى، نەتەوەمى. سپىاسى
دەھوزانىن ئەحمدەدى نالبەند دا، ل ۱۴۱. كاميران محمدىن ژ
كوقارا زانكۈدا دەھوك. بەر بەند(۶) ھەزمار(۱) ۲۰۰۳.

- جىڭىسى ئەحمدەدى نالبەند لە شىعىرى نوبىن كوردى
دا. ل ۱۰۷ - ۱۳۶.

(۳) بۇ جارەكا دى ل دیوانا نالبەندى و دو ھوزانىت
نەبەلاقىرى ھەزرقان، گوقارا گازى، ژ (۱-۱۲) ۱۹۹۶، ل ۴۹.
(۴) بۇ نەمونىن زورتى بىنەرە:- باغى كوردان ب ۲ ل ۵۶.۰۸.۹۷.۱۱۹.۱۲۲.۲۵۸.۲۵۹

(۵) دەپى بىياقى دا تەماشە بىك باغى كوردان ب ۳ ل ۱۰.
۱۱.۱۶.۳۱۸۲۸۴.۷۲.۲۰۰۲.۱۶۴.۲۶۱.۱۲۰.۱۷۳.۹۱.۴۵.۴۸.

(۶) القومىتە و الاممىتە و الپرولىتارىيە فصل من كتاب-
الماركسىيە فى القرن العشرين، فيدوبيفت، د. نجاح الساعاتى
المتبعة العلم، دمشق ۱۹۸۳ ص ۶.

بەرى خوه بەدن تە ئەرىخا
دا بىزانن دى ج كەن
نەبن وەكى كۈرىخا

شۇلى تازە ب رېقەبىيەن (بىك ب ۳ ل ۱۶۵)

ڇ بۇ داناندا دەولەتى دېتىت خوين بېيت رېتن. دەليقىن
دېرىۋەكى ڇ دەست نەھىنە دان. ژيانا ب ئازادى پىويسىتى ب
قوربانانه:-

خۇنى ب رېشىن وەك ھات فرسەت
دا ھۇن بىزىن خەلکى وە باور (بىك ب ۳ ل ۵۶)

ل وى نەممى نالبەند يەكگەتن و ھىزى ملەتى دەكتە سەر
چاوه بورزگارىي، زانىن و ھىزى لەشكىرى و پېشىكەفتا دارايى
و روشنېرىي دەكتە لايەكى دى ڇ بۇ مسوگەر كرنا سەركەفتا
شورەشى:-

عىلمە حۆكم عار ھ شىر

ھەر چ كەسى ئەو ھەنە

بۇن مەلیك و خورت م میر

ئەھلى جەباخانە نە

پاشى دېيىتىت:-

(عار) و (تفاق) و (قەلەم)

(رەسم) و (حساب) و (رەقام)

(عەسكەرى) و (ملک) و (حەشم)

چاک تو بىزان ئەقەنە نە (بىك ب ۳ ل ۲۵۸)

ئەرى چ شورشە دى سەرەكەفتى ئەگەر ئابورى يَا وەلات
پېش نەكەقتى؟ ئەگەر ئابورى لىن دەستى دېمنى بىت:-

ملک و پەزو ئاش و مىش

وان تو نەئىنایا پېش

قېيت تو بىي چۈچىق ۋەكىش

مېر وەسا دەتازەنە (بىك ب ۳ ل ۲۶۰)

يان دېيىتىت:-

بەرى خو بىي رەزۋىباغ دەشت و زۆزان

ھەمى خەلکى چەرەندىن پۇي وەسانى

ل شۇينا وان ب چەرە سەرشۇر و بىسى

دەدەستى دۈرۈمنى دا ملک و كانى(۱) (بىك ب ۳ ل ۱۱۷)

راستە نالبەند ب ھەزارى و دەرەبەرەر ھەزارى، لىن خودانى
دەلەكى مەزن و مەزى يەكى پەر دەولەمەندە. خودانى كەسايەتى
يەكا بهىزە، ھەزقانەكى كوردايەر ھەزقانەكى دەنەنە. خودانى كەسايەتى
درستا كوردايەتى و دەولەتا سەر ب خويا كوردىستانى يە.
بىباورا وى ھەرەدەما كورد پېكەت ڇ دل راپىن دى ب ساناهى
سەرەقەن:-

من عەقىدا ھەى ب كوردا ب زېرىكى

من ب حۆكمى وان يەقىنە ئەپ ژىنا رەزىل (بىك ب ۳ ل ۳۲)

پاشى دېيىتىت:-

ھلۇ سەر خۇ عەزىزى من درەنگە

تو بۇي مەستەعەمەر و دەولەت بۇ ئېلۋ (بىك ب ۳ ل ۸۱)

* * *

بەس خۇ مت كەن عەبىيە ئەپ ژىنا رەزىل

دانەھىت سەر وە ڇ خەلکى مەتەك(۲) (بىك ب ۳ ل ۳۲)

دەن و دەولەت

بىباورا نالبەندى مرۆڤى وەلات داگىر كرى. دىنى وى ڇ

يى ڇ خوه و بىن مقايىي!!

تاعەتى وى قەبۇل نىنە!! ئەرى ئەۋى خوه سەرا وەلات و

مال و ملک و شەرەفا خوه نەدەتە كوشتن ل يىن دەنەنە

شەرمەزارە؟. ب ئائىكى يە كادى ئەو موسىلانى يان خودى

ھونەرمەندى لاؤ "شەرقان بۇ سىلاۋ:

سەبکى من وەكى سەبکى ھونەرمەند كازویە

ھونەرمەندى لاؤ "شەرقان" خودانى دەنگەكى تايىيەتمەندى چىابىيە ب دەنگ و ستراندا خوه جەھى خوه دناف جەركى گورەپانا ھونەرا كوردىدا قەكىرىيە. شەرقان ل سالا ۱۹۸۴ ل بازىرىي وانى، گوندى پاچانى ژ دايىك بۇويە و دېبىزىت من ل زارو كىنبا خوه حەزىزكىرىيە بىم ھونەرمەند و جەھى خوه دناف شاشىن تەلەفزىيونىنن كوردىدا بىكم و كوردىستان ئازاد بىبىنم و شەرقان دېبىزىت ئەز دخوازم ئالىكارىيا ھونەرمەندى نۇو بەنى كىن داكو پىتىر ئەم ھونەرمەندى گەنجى كوردىستان باكور بىنماسىن مە ب پىدەقى زانى ۋىھىيە يېقىنى دەتكەن ئەنجام بىدەين ..

پ / وەچ ھېقى ھەيە ؟

شەرقان / ھېقىيا من وەكى ھونەرمەندەك ئەوھە كۆپىش بىڭىم و داخوازا من ئەوھە كۆ ئالىكارىيا ھەمۇو ھونەرمەندىن خزمەتا ھونەرى كوردى دەكەن بەھى كىرن داكو بىكارن پىش بىڭىن.

پ / داوى پەيغا وە چىيە ؟

شەرقان / سوپاس ژ بو كوردىستان باشور، سوپاس ژ بو سەرۈك بارزانى و سەرۈكەتىيا حۆكمەتا ھەرىپىي، زور سوپاسيا وە دەكەم ژ بو ۋىھىيە يېقىنى، و زور سوپاس ژ بو تىپا ھونەربىيا بارزان كۆ ئەم گەھانىدەن كوردىستان باشور.

پ / وە ئەقىنى كىرىء ؟

شەرقان / بەلى ھونەرمەندەك دەقى هەر ئەقىندا بىبى! جارەك ئەز توشى ئەقىنىي بۇومە، لى ئەم نەگەھەشتىن ھەف. ئەقىنى نەبە ھونەرمەندى خوھش نىيە.

پ / چما ھون نەگەھەشتىن ھەف ؟

شەرقان / (ب كەنى ۋە) نەھىيە، نە زىيى مە بچووك بۇو و بىرائى من ژ من مەزىتىر بۇو.

پ / نەها وى كىچى شوو كىرىء ؟ دلى تە دەۋىقرايە ؟

شەرقان / بەلى وى شوو كر، نە دلى من د دوفرا نەمایە.

دىدار: كامى گوھەرزى

پ - وە چەند ئەلبوم ھەن ؟

شەرقان / من دوو ئەلبوم ھەن، ئىك ۲۰۰۷ كاسىيتا من ب ناڭى (سەمى) بەلاقى كىرىيە ول سالا ۲۰۱۰ ئەلبوما من ياب ناڭى "من بەھىستى تو پوشمانى" يە، و من سى كلىپ بەرھەف كىرىيە و من دوو ژ وانا دايىنە تەلەفزىيونان، لى ئىك ژ وان ب ناڭى "جان جان ئەز قوربان" ھىشتىا من بەلاقى نەكىرىيە.

پ / تو حەز ژ دەنگى كىژ ھونەرمەندان دەكى ؟

شەرقان / ئەز حەز ژ دەنگى ھەمۇو ھونەرمەندىن كوردى دەكەم، ئەز حەز ژ دەنگى ھونەرمەند "كازو" دەكەم ژ بەركو سەبکى دەنگى من ب سەبکى دەنگى وى دەچە، من حەز دەكە ئەز گوھداريا دەنگى وى بىكم و وەكى وى بىم ھونەرمەند.

پ / ژ ئالىي پەيغەب و ئاوازانە كى ئالىكارىيا وە دەكە ؟

شەرقان / ئەز ب خوه پەيغەب و ئاوازان چىدىكەم.

پ / ژ بلى كارىن ھونەرى ئەن دەكى ؟

شەرقان / ئەز ب تىنى خەباتا ھونەرى دەكەم و ئەن دەكى ئەن دەن نىنە و ئەز ھەلبەستا چىدىكەم، ئەقە شەش سالە من دەست ب كارى ھونەرى كىرىيە، ھەكە خودى حەز بىك ئەم بىبىن ھونەرمەندىن سەرەتكەنلىقى و ل كوردىستان باشور ژى دى ھەمۇ كەس مە ناس بىكەن.

پ / تو دەبارە خوه ب كارى ھونەرى دەكى ؟

شەرقان / بەلى ئەز ب ئىمكانييەتىن خوه ۋىيانا خوه و ھونەرا خوه ب رىدېم.

دیدارا ئىكى

شىلان عابدلىمناف

ھەر دىدىرا ئىكى دا بۇمە ئىخسيرا چاقىن نەو ئەھەست ب مەن
نەبۇ.

ب گۈزىن و يەقىن خويىن نازك، ئەدل ئەن سناند دافىن ئەفينا
ئەزى خو دەن نالاند و . . .

ھىندى. ھىندى بەرەق جىهانا عەشقانە فە دېرم ھەنا ب (مەي)
يا ئەفيناڭ سەرخوش بولىم
ل وى دەن من درازى دل و جان و چاقىت من يىت ھەبۇين
دا حەز ئەبىدەن

ز ئەپقە غەربىبا كەسىن ناكەن
گەر ز چاقىن من ونبىاي وەكى باعچەكا بن گۈل و ئابلوپەكى بن
رەنگ و كەسىكى بن ھەست و دل بۆم
ل وى دەن من درازى چەندا ب نە داخبارم
گەر ز زۇرىپىا مەمن، خەمە دلن زىن ئارى بە
ئابوپە جانقىدايا عەشقى.

يان خەجوى ز بەرسىابەندى خو د چىاپىن سېيانى دا ھافىئىيە
نۇچ دېزىي بە دلبەرەكى وەكى من
ئو تۈزىن ئەز دەھىشقا نە دا ياكوشىمە
بۇنە سەيرەنەبىت من ھەنە حەز ئەكىرى
سەركىشنى خوين شريپا
ئو ب خو ئى تۈزىن چەندى سەرنە راکىشى
ئە ب چ شىپوھ وەسف بىكەم و
ئو ب ھەمنى شىپا جوانى ھەست و ئاخفنى و
روپىشىتى نە، دى بىرەن(مېر بەدرخان).

٩ نىسانا ٢٠١٠ دەھوک

دارا سترانا کوردى بەرهف نەمانى يا دچىت

دەمدى رەمەزان نەزەدى

دېتن. مە دەنگىن رەسەن ژ دەست دايىنه و ئەم ب ھىقى نە ھندەكان بىيىن شوينا وان بىرىن و شۇون رىكا وان و تەرزى وان يى سترانا رەسەن بچن، لى ھىقىن مە روز بۇ روزى زوها دىن و ئەز دىيىن چاره دەندى دايىھ كۆ سترانىيىز قەگەرتەقە كائىنەن رەسەنن كەلەپورى سترانا کوردى پشتى گەلەك ژ ھونەرمەندىن گەنج نەشىايىنە تىشىتەكى باش و ب مقا ژ بۇ رىزگاركىندا موزىكا کوردى پىش كىش بىكەن و ئەف يەكە ژى بۇ ئەگەرى ھندى مەندىھك بکەۋىتە سترانى و زەوقا خەلکى ژى بەيتە تىكدان.

بەلى ئەقرو ئەم گوھداريا ھندەك سترانا دىكەين دىبى رامان و پەيەف و ئاواز و ژ ساناهىتىرىن مەرجىن سترانا رەسەن دىبى بەھرن، و ئەم دكارىن سترانىن ۋى سەرددەمى سالولخەدەين كۆ ھەر ئاخۇتنە ل سەر پاشەرۇزا ستران و موزىكا کوردى قۇناغەكى خرابىتەر ژى ئەقرو ب خۇقە نەبىنىت. سترانا کوردى ل دەھكىن حەفتىيان و ھەشتىيان سەرە سىمايىن وى درون و ئاشكەرا بۇون چ ژ ئالىن پىكمەتىي ۋە يان پارچىن موزىكى و دەمى گوھدارى سترانەك دېھىست پى دەھسیا دى كەنگى پارچا وى يا يەكى ب دووماھى ھىت و يا دويۇشا دەست پى كەت،

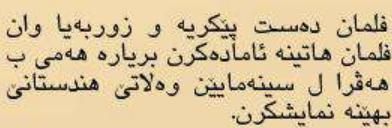
نوجہیں
ہونے رکھیں

ب: پیدا ٿامندي

**فایسنی بوزا د هندهک فلخان دا کار ین
تیدا دهیته کرن**

ل دهستپنگی بریار ئە و بۇ چەند
ئەكتەرهكىن بولىودى رولى دنالا ئى
فلمى دا بىكىن، يەلى تا نوکە ج دان
وسناتىن دەربارەي هەلبازارتا قان
ئەكتەران نەھاتىه كرن. شىام يەنكال ئىنكە
ژىدرەھىتەرىن بولىودى ل يەركە فلمەكى
ل سەر ژيانا بوزاي دروست بىكەت ھەر
ۋىز زارو كىنبا وى و تارما وى و ياش
پاتنىك كارى بەرھەم ئىننانى دى بۇ ۋى
پروزى سىنەمایى كەت و ھەتا نوکە ج
ناقەك بۇ ئەۋى فلمى نەھاتىه دەست
بىشان كرن. دىسان ھاتىه راگەھاندىن
كۆ كارى وينەكىنى بۇ فلمەكى دى ھەر
سەباردت بوزاي ب ناڭ و نىشانى ((بۇزا
بنىياتەرەرى بوزىسىمە)) ژىدرەھىتانا پىن
نالىن ئى ھاتىه دەست پىكىرن. ھەزىيە
بىزىن كۆ كارى وينەكىنى بۇ ھەرسى

زیانناها نه هریکا "باراک دوباما" ل
بمرچاپین وو ده هیته نمایشکرن

ڇيانتاما سه روکي ئه ميريڪا " باراڪ
ئوباما " ڙ لايي دهر هيئه ره کي ئيندو نيسى
قهه دئ هنته جنڪن و دردهم سه، هر دانما

ه دی سیب پیرن و ددهمی سارهداز
وی دا بو ودلاتی وان دی هیته
نیشادان. دامین داماترا دهرهینه ری
ناقداری ئیندونیسی ل بەرە فلمه کی
ل سر زیانا باراک نوبامای دروست
بکەت و ل دەمی هەیقا خزیرانا ئەق
ساله سەرەدانان ئیندونیسیا بکەت ل بەر
چاقین وی بوبەتە نمايشکەن. ھە والگریا
فرانس پریس بەلەنگریکە کو ئەق فلمی
دەنتە جنکرن سەرەدمی زاروکننا وی

و گهایه تبا وی یا سیاسی ل جاکارتا پایتختی نیندویسیا دی هیته به رههم نینان دفی بواری دا دهرهنه ری بو ئازاشسا فرانس پرنس گوتیه " ٹئف فلمه ل سهربنهماین په رته کا پر داهاتی یه یا ب نافی " ئوباما زاروکی مینتنگ دهیته به رههم نینان و تیدا ئامارزی ب سه ردهمی ژیانا وی یا زاروکینی دکهت. مینتنگ ئافی دهقه رهکی یه ل بازاری جاکارتا دنقاپهرا سالین ۱۹۶۷

نه زیریان بروهی د فلمن نوی ین نودی
نالیسی دا به شدار دیست

بروکی دهست. نهاده ای فلمی نوی می بودی تالین. دهه هفدهمین ری ناقداری ئەمریکی دا رولی گیتیرت. کاری وینه کرنی بو ئەشی فلمی بیریاره ل وەرزی هاشنی بەھیتە دەست پېتىگەن ب ناخشى نېش شەق ل پاریسیس كور تىدا سەرەرای رول كىرانا ناقىغىرى دەنافا ئەشى فلمى دا هەرئىنچىڭ ڙ كالا بروونى خاننا ئىنكى ياخىدا فەرەنسا و هەغۇزىنە تىكلا ساركوزى سەرۆك كومارى فەرەنسا و ماریون كوتىيار ئەكتەرى خودان شىيان و وەركىرى خەلاتى ئۆسکار. هەزىيە بىزىن كەنۇتىرىن بەرەھەمى بروکى دەھەمەنى دى ل سىينە ماينىن ئەمرىكىدا بەھىتە تا نماشىگەن. ئەش ئەكتەرى ئەمرىكى ل سالا (٢٠٠٢) يى ب رىيکا روپىكىرانا وى دەلمى سىينە ماينى يى ب ناخشى پىانىست و ڙ دەرھەيتان ((رۇمن پولانىسکى)) وەك وەركىرى خەلاتى ئۆسکار ب باشتىرىن ئەكتەر هاتە دەست نىشانىگەن.

جیسیکا بیال دفلمه کنی رومانسی دا
کا، دکوبت

هولکتیریا news (all) بـ لـ اـ فـ کـ رـ کـ هـ کـ وـ سـ تـ رـ وـ ئـ کـ تـ رـ نـ اـ دـ اـ رـ ئـ مـ رـ يـ کـ جـ يـ سـ کـ اـ بـ يـ الـ دـ گـ لـ ئـ کـ تـ هـ رـ ئـ نـ اـ دـ اـ رـ بـ رـ يـ تـ اـ نـ لـ وـ لـ کـ ئـ قـ اـ نـ اـ غـ يـ دـ وـ وـ مـ اـ هـ يـ بـ يـ دـ اـ نـ اـ وـ سـ اـ نـ دـ نـ چـ دـ کـ وـ دـ فـ لـ مـ کـ فـ يـ دـ اـ لـ دـ بـ کـ هـ کـ وـ ئـ کـ تـ هـ رـ هـ مـ ئـ نـ اـ بـ رـ هـ مـ رـ يـ هـ ئـ نـ هـ رـ ئـ تـ اـ لـ اـ رـ اـ فـ يـ لـ دـ دـ هـ يـ هـ رـ ئـ نـ هـ مـ ئـ نـ اـ بـ رـ هـ مـ سـ يـ مـ اـ يـ لـ (لـ بـ يـ هـ يـ قـ اـ فـ) بـ اـ تـ رـ يـ سـ اـ رـ يـ گـ ئـ وـ ئـ کـ قـ فـ لـ مـ دـ ئـ کـ اـ رـ دـ هـ رـ يـ تـ اـ نـ لـ وـ لـ کـ ئـ قـ اـ نـ اـ غـ يـ

ڙي: من ج مهرهم پي نينن ب تني کو
تامي ڏزيانا خو يا هه‌ڦيزيني وه‌گريت
و دگهـل مـير و زـاروـكـين خـور زـور دـورـير
بيـن ڙـچـاـقـكـينـ كـاـمـيرـاـ سـهـبارـهـتـ كـارـيـنـ
خـوـيـنـ نـوـكـهـ لـبـهـرـدـهـستـ وـ كـارـتـنـداـ
دـكـهـتـ رـاـگـهـهـانـدـ کـوـ نـوـكـهـ يـاـ ثـامـادـهـکـارـيـانـ
دـكـهـتـ بوـ ٿـويـهـرـنـتـهـ کـاـ زـارـوـكـانـ بـلـىـ
دـيـ ئـهـوـيـ ڙـيـ پـاشـ ئـيـخـيـتـ هـجـهـتـاـ کـوـ
زارـوـكـيـ خـوـيـ دـورـيـ ڙـيـ پـهـيـدـادـهـکـهـ
ئـهـ وـ ڙـيـ پـشـتـيـ چـهـنـدـ هـيـثـهـكـيـنـ دـيـ
سـهـرـدـرـايـ فـيـ چـهـنـدـيـ بـيـنـكـهـيـ فـهـرمـيـ
پـيـ فـيـسـتـهـقـالـاـ مـيوـزـيـكـيـ رـوـزـهـلـاتـ
نـاـقـهـرـاستـ MEMA ٽـاـشـكـهـرـاـ کـرـيـهـ کـوـ
خـلـاتـيـ باـشـتـرـيـنـ سـتـرـانـيـڙـاـ ڙـنـ بـوـ سـالـاـ
ڙـيـ (ـ٢ـ٠ـ٩ـ) دـيـ بـيـشـكـشـيـ شـيرـيـنـيـ کـهـنـ.

لوـبـانـيـهـ ٽـبـيـتـهـ شـاهـ جـوـانـاـ وـهـلـاتـيـ

نهـمـيـكـاـ

بوـ ئـيـكـمـ جـارـ دـ مـيـزـيـيـ دـاـ ڪـچـهـ کـاـ
بـ رـهـسـهـنـيـ خـوـ لوـبـانـيـ يـا~ بـ نـاـقـيـ
رـيـما~ فـهـقـيـ يـا~ نـوـكـهـ ڙـيـ وـيـ (ـ٢ـ٤ـ) سـالـ
لـ باـزـيـرـيـ لـاسـ فـيـكـاسـ ٽـبـيـتـهـ شـاهـ جـوـانـاـ
وـهـلـاتـيـ ئـهـمـريـكـاـ وـ شـياـ قـيـ نـاسـنـاـقـيـ لـ
سـهـرـانـسـهـرـيـ وـيـلـاـيـتـيـنـ ئـيـكـگـرـتـيـ بـيـنـ
ئـهـمـريـكـيـ بـ دـهـسـتـ خـوـفـهـ بـيـنـتـ. ئـهـقـ
ڪـچـهـ شـياـ قـيـ نـاسـنـاـقـيـ بـ دـهـسـتـ خـوـفـهـ
بـيـنـتـ پـشـتـيـ کـوـ هـنـدـهـکـ سـالـوـخـتـ لـ
دـهـسـتـ ڙـ کـارـ بـهـرـدـاـنـاـ خـوـ بـوـ هـونـهـرـيـ
سـتـرـانـ گـوـتـنـيـ بـهـرـدـهـتـ. سـتـرـانـيـ ٽـبـيـتـهـ
پـروـگـرامـيـ ٽـاـخـرـ منـ يـعـلـمـ نـاـ کـرـيـ دـهـمـيـ
دـهـسـتـ ڙـ کـارـ بـهـرـدـاـنـاـ خـوـ بـوـ هـونـهـرـيـ
سـتـرـانـ گـوـتـنـيـ دـيـارـ کـرـ وـ گـوـتـ: ٽـهـزـ
حـزـ دـکـهـ بـ تـنـ خـوـ تـهـرـخـانـ بـکـهـ
بوـ کـارـيـنـ خـوـيـنـ خـيـزـانـيـ کـوـ دـنـاـقـاـقـيـ
پـروـگـرامـيـ دـاـ چـهـنـدـيـنـ نـهـيـنـنـ خـوـ بـيـنـ
کـهـسـاـيـهـتـيـ وـ هـونـهـرـيـ دـاـنـهـ دـيـارـکـرـنـ وـ
زـورـ دـوـپـاتـيـ لـ هـنـدـيـ کـرـ کـوـ بـرـيـارـ دـاـيـهـ
دـزـيـ (ـ٤ـ٠ـ) سـالـيـ دـاـ دـهـسـتـ ڙـ هـونـهـرـيـ
سـتـرـانـ گـوـتـنـيـ بـهـرـدـهـتـ وـ دـيـ خـوـ بـوـ
کـارـيـنـ خـيـزـانـيـ بـهـرـهـفـ کـهـ، وـ گـوـتـيـ

رومـانـسـيـ بـيـ بـ نـاـقـيـ ((فـيـفـالـدـيـ)) کـهـنـ
وـ هـرـوـهـسـاـ سـيـنـارـيـوـياـ ئـهـقـيـ فـلـمـيـ
ڙـ لاـيـ سـيـنـارـيـوـسـاـ سـتـرـانـ (ـكـيـقـنـ لـانـدـ وـ تـيـ
جـاـيـ سـكـوـتـ) ٽـهـاـتـيـهـ نـقـيـسـيـنـ وـ ئـهـقـ
فـلـمـهـ بـهـحـسـيـ وـيـ چـهـنـدـيـ دـکـهـ کـوـ
ئـهـقـنـيـ يـاـ قـهـدـهـغـهـيـ بـ تـايـيـهـتـ دـنـاـقـهـهـ
چـيـكـهـرـيـنـ مـيوـزـيـكـيـ وـ رـهـبـهـنـاـ وـ مـيوـزـيـكـ
ژـهـنـيـ ٽـيـتـالـيـ ٽـهـتـونـيـوـ فـيـفـالـدـيـ. ئـهـ وـ ڙـيـ
داـ رـاـگـهـهـانـدـنـ کـوـ دـيـمهـنـيـنـ ٽـيـكـيـ بـيـنـ
نـهـاـيـشـكـرـنـاـ ئـهـقـنـيـ فـلـمـيـ دـيـ لـ فـيـسـتـقـالـاـ
فـلـمـيـ کـانـ بـيـتـ کـوـ لـ پـايـرـاـ بـهـيـتـ دـيـ لـ
سـيـنـهـمـاـيـيـنـ ئـهـمـريـكـيـ هـيـتـهـ نـيـشـادـانـ.

شـيرـنـ عـبـدـالـوـهـابـ دـيـ دـهـسـتـاـزـ هـونـهـرـيـ
سـتـرـانـ گـوـتـنـيـ بـهـرـدـهـتـ

سـتـرـانـيـ ٽـبـيـتـهـ دـهـنـگـخـوـشاـ عـهـرـبـ يـا~

تیپا به لافه یا هونه ری ل ده فهرا نهیلی تیپه کا ئیکانه يه و
خو ب خەمۇرا كلتورى دە فهەری دە تە زانىن

دا هه بن و يا ڙ مه هه هه مه هه ڦالا
ب هئين و خودان شيان. لدور کاري
ري ٺې به ريا تيبي ڙي کاني ب تهني بو
بريفه برنيته يان ڙي ب کار و ئه رکين
خو ڀين هونه رى ڙي رادبن به پرسى
تيبي دې ٻڌيت: هه هه ڦالهه کي د ئاليه کي
دا شيانين هه هي و هه هه مه مو ڙ بوی
هزمه تا هونه رى دهه رى کار دکه ن.

و ڙ بوی مه به ستا هاریکاریا مه ڙی
ل دهست پیکنی ئم چهند خامخورین
هونه ری بولین کو ب شیوه کنی
خوبه خشانه مه کاری خو درک لئ پشتی
مه دهستیری ڙ و هزاره تی و هرگرتی
ریغه به ریا گشتی یا روشنہ نبیری و
هونه ری ل دھوکنی میزانیه کا مه هانه
ددنه مه کو ئه و ڙی نه ل ئاستی پیدفیه
و ب تتنی کوژمی وی دیتیه (٤٠٠٠)
دینارین عیراقی و کریا مه ڙی یا ئاقاهی
ڙ لاین لقا ۱۸ یا پارتی ٿه ل دهه ری
دهته مه زاختن.

سیلاق: هوین شیانه ئەندام و حمز
 ژى کرین ھونەرى ل دەردۇرا خو
 خىرقە بىكەن و تە باسى ئاقاھى كىلى بىي
 ب كىرييە و ئەقە ژى نايىتە ئاستەنگ؟
 لدور ھېبۇنا ئەندام و حمز ژى
 كىرین كارى ھونەرى ل سۇنورى دەقەرە
 نەپيل و وەركىتا وان و حەزا وان بول
 ئاش رېزىن تىپا بەلاقە ياخونەرى بەكر
 دېيىتىل: دەست پىكى ب تەننى ئەم ۱۶
 ھەقال بوبىن و مە ھەممۇ كارىن خو د
 مەشاندىنلى ژى بار ئەرك و كارى وان
 د وى رولى بەرچاڭى ھەقالان د كەنالىن
 راگەھەنەندى دا و د ئاھەنگىن جەماوەرى
 ژى مە رولى خو ھەبۇو نوکە ئەمېن
 بوبىنە ٧٠ ئەندام و ئەقە ژى گاۋەكاكا ژ
 ھەزېيە و ھەممۇ ھەقال ژى ھونەرمەند
 و حەزېيە كارى ھونەرىن.

لدور ئاڭاهىي تىپى ئى ئەو دىبىزىت:
چ پىنەقىد نەا ئەمەن ل سەرددەمكى
پىشىكتى دا دېزىن و شىۋى ئىيان
كىرىنى يى هاتىيە كەھارتىن و دېلىت وەك
سەرددەم ھەر تىشتەك بېھىتە كىن لى ئە
بەر نەبۇنا پارەكى پىدىشى دى ل ئىزىد
ئاڭاهىيىن ب كىرى دا بەرددەوامىي دەھىنە
خەباتا خو ياخونەرى.

سیلاش: تیپا به لاهه نهاد ناشی خو بی
ههی دنناها هونه رهی دهقه رهی دا به لی
تیایا هونه مرمه ندین خودان شیان ههود ل
ههه بیزی، تیپا و دگر تنه؟

بەگر مسەتەفا گەلەك ب شىوھىپى
بەرسقًا مە دەت: ج پېنھەقىد ئە و تىپا
خودان ٧٠ ئەندامىن ھونەرمەند و
ھونەر دوست بىت دى ھونەرمەندىن
خودان شىيان ژى د ناقا رېزىن وى

سہردار ہیئتہ

دھقہرا نہیلی ب ہونہری خو و پاراستنا وی ہونہری دناف دلی ہھر تاکہ کی ٹھی دھقہری دا یا بہنساہ و گھلے ک دھنگیز و حہیران بیڑ و کھسائین مہزاں یین کو خزمہ تا پاراستنا فلکلوری دھقہری کری ل نہیل رابوونہ و شیانہ فلکلور و ناسناما نہ توہی بپاریزین ول ٹان دیماہیان و ب هیز و شیان و کہدا ہن خمخورین گنج تیپا بلاقہ یا ہونہری ل دھقہرا نہیل دھیتہ دامہ زر اندن و بیزافی دکھت و دراری

بندنه هوبه ری زده باری.
سیالاف: دا بزانین کانی تیبا بلاffe
يا هونه ری کهنگی هاتیه دادمه زراندن
و مهستا هوه ڙ دامه زراندا فی تیبا
هونه ری چیه؟

لدور به رسقданا ٿي پرسناري
به ڪر مسته فا به پرسن اي تيبي دبئي ٿي:
ل مهها ٨ يا سالا بورى ب شيوهه کي
فهرمي مه دهستيريا کاري ڙ و هزاره تا
رهوشنه نميري و لاوان و هرگئي لى به رى
کو وان دهستيريا فهرمي ڙي ههبيت پتر
ڙ شهشه مههان ب ناهي تيبي بالا ٿه وان
كارو چالاكى ل سهه ئاستي ددهه رى
هه بوروون و لدور وى يهکي کاني مهه استا
وان چيءه ڙ دامه زارندنا ٿي تيبي به ڪر
مسته فا ب ٿي شيوهه دبئي ٿي: مهه استا
مه ڙ دامه زارندنا تيبي بلا ٿه يا هونهه رى
ساخکرن و ڦئاندا ڪلتور و فلکلوري
كورديه ل دهه فرا نهيلي چونکي دهه فرا
نهيل کانهه کا هونهه ريه و ڙ هه موو
پشکن هونهه رى پينک دهيت و مه گلهه
خه مخود ڙي دهه مهه دان دا هنه.

سیلاخ: مه زانی کو مه بستا و هی سرکنی چیه لی دقیت بهتی به ره چاکرکن
کانی پوچی ب ناقی ئینگ گوند ل ده قه ری
هه وه تیپ دانا و هوین دخوازن ل سه ر
ئاستی ده قه را تنهیل کار بکهن و کی د
شی کاری دا هاریکاریا هه وه دکت؟
دیکن: مه تهدا بسته: داشتی

بدر مسنه دیزیریت ل ناشی وی یا
دیاره کو تیپه کا به لاقه یه نهک مه بست
پن ناشی گوندی بلا قهیه و ئەف تیپه دی
ھەمی دەھرا نهیل ب خوچه گریت و
کاری ھوتەری ب ستوپی خوچه گریت

ئەندامىن خوھەيە و دى شىين پىنگاچىن
ھەرە بلند بەھاقيزىن.
سیلاڭ: تىپا ھەوە ژ چەند پشكان
پىك دەھىت و لايەنلى فلكلورى ھىن
چاوانى گۈنگىي دەنى؟
بەكىر مىستەغا ب دروستى بولە
نادەتە دىار كىن كانى تىپا وان ژ چەند
پشكان پىك دەھىتلى دېبىزىت ژ بەر
نەبۇنا كەلۋەلىن پىدىشى ئەم نەشىن ب
باشى كارىن خوئەنjam بىدەن و لدور
گۈنگى دانا وان بولايەنلى فلكلورى ئەو
دېبىزىت: مە گۈنگىكە كا گەلەك دايە لايەنلى
كلىتوري يى دەقەرى ب تايىھە ستران
و شەھىانا.

پەرلەمانى كوردستانى بلند بکەين دا كو
روژا ۲/۱۶ يا ھەر سالەكى بېيتە روژا
جل و بەرگىن كوردى ل سەرانسەرى
كوردستانى.
سیلاڭ: هوين ژ جوداھىيەكى دنابىھە را
تىپا خو يىن دېتىر دا دېيىن و دى شىن
بنە خۇدان ناڭ د ئەسمانى ھونەرى
كوردى دا؟
تىپا مە ب تەنى تىپا ئىكائىيە ل
دەقەرا نەھىلى و ئەم حەز دكەين مل ب
ملن تېيىن دېتىر يىن دەقەرەي خزمەتا
ھونەرى كوردى بکەين و لدور ب
ناڭ و دەنگىيا تىپى ژى بەرپرسى تىپى
دېبىزىت: مە باودەرييەكاكەلەك باش ب

سیلاڭ: نەما تىپا ھەوە يا بەلاقە مژىلى
چ كارەكىيە و تا نوكە ھەوە كونفراسىنى
خو گىزايى؟
ل دەست پىكى بەكىر دخوازىت
ل پرسىيارا دووپى دەست پىنگەت
و دېبىزىت: تىپا مە ب تەنى كېمىت ژ
سالەكى هاتىيە دامەزراذن و تا نوكە
مە كونفرانسەك نەكىزانە و ل سەر
كار و ئەركىن خو ژى ئەو دېبىزىت:
نەما ئەم يىن مژىلى كارىيە بول خو
ئامادەكىنى بول روژا جل و بەرگان ئەوا
كۆ دى ل دريم سىتى ل دەھوكى بىرېقە
چىت و ھەر بولەمان مەبەست ژى
ياداشتەك هاتىيە نەقىسىن و مە ل بەره بول

ڈین و ڈین... راستی و شاشی

ختم کا دعفہ

د. ناشتی عبدالحکیم

نائما و قهقهه به هرچهندہ ل وی ناستی نینه
به لی نایت داییاب بشکتیں و لی ب خورن
و ژ پاشقه بیهنه و هک جاران، چونکی ئەو
خو دیبیت مەزىن هرچهندە د چاقین
داییابان دا هیشتا زاروکه، بیرا من هاتە
پى كەنینەكى دى بو هەوه خویندەنان
شەگىرم: جارەكى رۆژنامەنىسىكى گوھ
لى بۇو كو دەقەرەك دەولەتا روسيا يا
ناقدارە ب مروققىن دانعومر كو زىن كەلەكاكا
ژ وان يى ژ سەد سالان بۇورى. وى
رۆژنامەنىسى كاغەز و قەلمەننەلگىرن
و قەستا وى دەقەرى كر دا باپەتكى ل
سەر ب نېشىت. ل دەمەكى بەرى خو
دایي پېرەمەرىكى پشت كفان يى ژوپىھ
دەھىت و خرىقىتنا وى يى دەكتە كرى!!
رۆژنامەنىشىس ما حىيەتى و هەر زوى
بەرهەف وى قە چوو و گوتى: تە خىزە
مام تو د كرى؟ پېرەمەرى بەرسف دا
و گوتى: بايى من ئەز يى قوتايىم!!! ئەۋ
سەرھاتىيە دوو رامانان د گەھىت: ئىك
راستە ئەو دەقەر يى ناقدارە ب مروققىن
دانعومر مادەم بايى قى پېرەمەرى هىشتا
يى سالخە و داشت كورى خوب قوتىت. يا
دوووي ژى ئەوه كو گەلەك جاران دايیاب
و ناخاسىم باب نازانىت رەفتارەكى راست
و درست دەگەل كوب و كچىن خو بکەت
دەمى مەزىن دىن و ب ئاوايەكى شاش
و لهنگ لى دىنېرىت و رەفتارى دەگەل
دەكت كو نەدويرە گەلەك جاران دەستى
خو يان تۈپىزى ب كارىبىت و ئەۋە ژى
كىريارەكا سەقەتە مەلاتىن پىشكەقىتى يىن
ژى رابۇورىن ئەۋە دەمەكى درېزە.

ردنگی دی بی قیانی قیانا که سه کن نیز
و نیکا می یه کو نهدویره ب گههیه راده هی
شهیدابونی. رامانا شهیدابونی ئه وه
که سی شهیدا دیت دناف یارا یاری خو
دا د بهوژیت ((د حلیلت)) و دیتیه همه می
وی اوی. ل چان کاودانان مروف تووشی
خهون و خهیال و خههیماری و سه و داسه ری

نانی خو بدنه وان يان زینا خو گوری وان
بکن. ئۇ ئەقىنيدا ناقىھەرا كچ و كوربان يان
زەلام و زىنان دا پەيدا دىيت ئە و زى دوو
رەنگىن: عەشق ((عاشقىيۇن)) كو خودان
ھەزىز دەكت ئە و بىن ھەفلا/ھە فالى خو ج
نائىنىت و داخازا وى ھەرددەم يارا/يارى
وى يە و هيقى و ئۇمىدىن وى دېتن و
ئاخشىن و دەستكىن و ھەمبىزكىن وى
يە. ئە و ئەقىنيدا ناقىھەرا دايىباب و زاروکىن
وان دا تىشتەكە سروشىتى بىن دنالق مەزىزى
مە ھەمييان دا چاندى و ئەم ھەمى بىن ل
سەر رابوپىن. ھەكەر ئەق قىنە نەبىت
كەس سەرگىزى و گرفتارى و ئارىشەپىن
ب خودانكىن و سەنجىزكىن چ زاروکان
رانتاپىت. ئەق ئەقىنە وەك كىتروستىنا
((قوس قزح)) گەلەك رەنگان دەدەت. ئەقىنە
زاروکى بى پەلوڙانك ((شىرىخور)) يَا جودا يە
ژ ئەقىنە زاروکى پەياورك ((ب سەر پىان
كەقى)) و ئە و زى يَا جودا يە ژ زاروکى
گەشىتىيە ژىنى خوينىنگەھى و ئەقە ژى
يَا جودا يە ژ قىنە زاروکى كەقىنە قوروناغا
سىنلىپىن و هوسا هەتا ئە و كور يان كچ
سەربىخۇ دېيت و مالەكە دى ئاڭا دەكت.
گەلەك كارەكى بىتىۋى يە دايىباب بىزانلى
ھەر قۇوناغەكى چ رەنگى ئەقىنە بىدەن
زاروکىن خو. ھەكۆ زاروک مەزن دېيت
وى ئەقىت دايىباب ھەر ب چاقى زاروکىي
لى بىنلىن و ئە و رەفتارا دەمەكى دەكل
دەك وەك خو ب مېنەت ((نەخاسىم ل
سىنلىپىان)). ب مخابنى قە دېيىش كۈپىردا
مە بايان ھەند فەم نىنە بىزانلى كۆ بايىنى
تىشتەكە دېيت بەرددەم بەھىتە كۆھارتىن
و فاقارتىن ل دويش بايىن سال و مەھان.
زاروکى ساقا يىن بىندىقى خزمەتكىنى
و سەخىزىزكىنى يە، بەلى ل دەستپىنكا
ژىنى قوتا باخانى بىن بىندىقى شىرتەتكارى و
راستەتكەرنى يە، زىنەبارى فيزكىندا وى
ل سەر ھەندەك بەرپرسى و بارگەننىن
ژىنانى. ل ژىنى سىنلىپى مەرۇۋ بى د خودا

ئەقىنى پېيچە كا كورت و سادىدە
 ھەرچەندە ياخىن بىر رامان و بەيا، ئەقىنى
 كەلەك رەنكىن و نە ب تىنى بو وى ھەستا
 دلىن نىزەك و مىئەكان پېيچە كىرى دەدت
 دەھىتە كوتىن. دىيت مروۋەك حەز ڙ خو
 بىكت، يان حەز ڙ خودى بىكت، يان حەز
 ڙ كارەكى بىكت، يان حەز ڙ فەلسەفەكى
 يان دۆزۈكى بىكت هەتا وى رادەدى كول
 جەم وى ئىدى ژېلى نەفسا خو يان خودى
 خو يان كارى خو يان فەلسەفا خو يان
 دۇزا خو ھەرتىشتەك و بىنكى جىگارى مينا
 ھەقىن!! ئەقىنى دارەكاكەزەن و كەلەك
 چەقان ڙ خو دەدت، وەك: زىدە ھەزىرىن
 دەكسەكى دا، خوشى دىتن ب نىزىكىوون
 و ئاخفتىن دەگەل كەسەكى و شەپىزە و
 بارگاران بۇون دەمىن ئە و كەس ڙ مروۋى
 دوپىر دەكھېت، شىت و شەيدابۇون ژېھر
 كەسەكى، هناف سۆتن ژېھر قىتىا ئىنکى،
 خو گورىكىن و بۇون قوربانى ئىنکى. ل
 پېتريا جاران دەمىن كەسەكى نىز و ئىنكا
 مى دەكەقە دەريا ئەقىنى حەز دەكەن تىز ڙ
 ئاقا كانىا وى قەخون و ۋەلابى سىكىسى ۋە
 ڙى خو تىزىكەن. بەلىن هنەدك جاران قىتىا
 مروۋى هنەد ياخىن بەقاز و بۇزىنە كومروۋى
 نەقىت دەست بىكتە ۋېندرار/ۋېندرار خو
 و دېتىن دناف وى لوى دا ب ھەلىت بى
 دەستقەداندا لهشى وى لوى، چونكى ئەق
 كەسە ھەزىرىكەن تاما خوشائىنى
 نامىنېت پېشى ھەردوو لهش كەھىشتە
 ئىنک و كويارا سىكىسى ب جەئىنا و وەك
 سماقا بشاقتىلى ھات!!!
 من نىازە ل دور دوو رەنگىن ئەقىنى
 ب ئاخقۇم، رەنگىن ئىنکى ئەقىنى دنافەرا كور
 و كچان دا يان ڏىن و مىران دا يە، و رەنگى
 دووچى ئەقىنى دنافەرا دايىباب و زاروکىن
 وان دا يە. ھەلبەت دايىباين سروشتى و
 ساخلەم كەس ڙ زاروکىن خو خوشتر
 نەقىت و كەلەك جاران د بەرهەن پارىزى

هوسا دی جڭاڭ كەقىتە دناف خەلەكەڭ
گىتى يانە سەر و نە بن دا و هندى ئۇن
خو بىكتە گولەكە حەفت رەنگى كۈيىھە
وى دەننەن زەلامى بىسوژن ژبۇ سەرنج
راكىشان و تومك پىي وەركىتا وى دى
زەلام پىرى وى شىكىتى و وەك دۇيەلەنک
تەماشەكتە.

ئەقىنى دنابېرلا زىن و مىران دارەنگەكى
گەلەكى گىنگە ژەقىانى. ئەق ۋىيانە دەمى
ل سەر بىناتى خوشى و مفای راۋەستىت
ئەنجامى وى مىن و بىن ئاخىرنە. ئەو
ئەقىنا دناف كەلەخى ھەقىنەدا دوو مروقان
دا پەيدا دىيت دەمى نيازەكە ساڭلەم و
پاقزى ئەقىتە دى ھەر رۆزەكى ژ روڙان
كەقىتە ئاقكۈكە مەننى (سەكەراتى) و دى
مەرىت ھەرچەندە ھەقىنە دىيت كاروانى
خو دەربازىكەت. ئەق ۋى ئەقىنەدا چونكى رندى
و قەشەنگى و سېھىياتى و سامان و زىزى
و پارە و زەنگىنى ھەمىي يارىن گافى نە و
نامىنەن وەك خۇ و تېتى دەننەت مەعدەنلى
مروقى و هەزىز و رەفتارىن وى نە كۆ
نامىن ھەنرى خودان بىن ساخ بىت.

ئەقىنى دنابېرلا دوو ھەقىنەدا
كارەكى پىرۇزە ل دويف پېتىرا ئايىن و
جڭاڭىن جىھانى. ئەق ژېلى ھەزرا پەنائى
فەيلەسۈف و ۋەكولەرىن جڭاڭى و زانىن
دەرەپەن، ھەرچەندە دناف ھەنگە ئايىن
دا ((وەك ئىسلامى و جويان)) ھەر
زەلامەك دەكارىت ھەتا چار ئىنان ۋى
بىنەت وەك ھەقىنە دىللىنى و ئەقىنى
يا خو دنابېرلا وان دا لېتكەبكتە. پېتىرا
زانىن نە مۇسلمان دىگەل ھەنرى نە كۆ د
شىاندا نىنە زەلامەك دلى خۇ و ئەقىنە خۇ
دنابېرلا پىرى ژەنەكى دا پارقىبكەت، ژېلى
كۆ نىازا وى خوشى و لەزەتىن سېكىسى
و لەشى بىن. ئەق زانايە دىيىن كۆ كەسى
ژ دل ئەقىنەدار ھەمى دەم و ھېزىن خۇ
تەرخان دىكت ژبۇ داشادى و كامەرانى يان
كەسى بەرامبەر و چ دەم و ھېزىن يەدەك
نامىن بىن ئەقىنەكەدى. ل دويف ھەزرا ئان
ئەقىنى و ھەقىنەنى ژىك د جودانە و دېتىت
دوو ھەقىنە دەگەلىك بىن ئەقىنى و
كۆمەكاكەپەندىيان دىگەل ھەقىدوو ھەبىت،
وەك پەيەندىيەن سېكىسى و جڭاڭى و
ئابورى و سەخېتىرى زاروكان.

و پەريشانى و شەپەزدىيى و گرفتارى و
پۆسىدەبۇون و تىڭىزىن و بوغومىنى دېتىت
و ھېقى و داخازىن وى ھەر ئەو كەسە.
ئىنبا ب عەشق و شەيدابۇون مەروقى د
ئىخىتە دناف كەسەكى گەلەك تەنگ دا
و خۇ دېبىنت وەك كەسەكى مەلولىد و
گوھشى و سەرىن دېتىن دېتىن دى بەزەدىن
و نەدويرە دەق ژ خوارنى و كارى و
ھەقان و دەركەقىتى بەردەت و ب تىن ل
كۆزىركەكى دەرد و كەقانىن خۇ بجوپىت و
فەجويت. بەلى ل ئەقىنە سەرسوشتى مەروق
ب ھېزىز و فەرەن و زەقەر دەقەقىت و ئارام
و داشاد و كامېران و بەختىار دېتىت.
جوداھىيەكە دى دنابېرلا ۋىيانى و عشقى
دا ئەوه كۆ د عشقى دا مەروق ھەر دەم
داخازا ۋىكەرا گەشىتتا خۇ و يارا/يارى خۇ
دەكت كۆل ئەقىنە ئەقىنەدا خۇ بەزەدىن
و هەنل سەر مەروقى زال نايىت. دىسان
مەروقى عاشق زويتر ل عەشقا خۇ لېڭە
دېت و بەردىكە بازلىكى خۇ ژېرى دەكت،
ئانکو عەشق ھەرچەندە يان ھار و دژوارە،
بەلى ژېكى درېز ئابەت وەك ئەقىنى و
زويتر گىغانى خۇ ژ دەست دەدت و بىن ئاخ
دېت. ھەنگە جاران عەشق دېتە تېكەك
يان تورەك كۆ لايەك يان ھەر دەنلىك
كەقە تىدا و بەرپارەكە بازلىكى خۇ بەزەدىن كۆ
خۇ ب ئىخىنە دناف ركەها ھەقىنە دا
و مەرەمەن خۇ بىن سېكىسى ب جە بىن
يان ھەنگە بارگارانى خۇ يان مەزىن ب
ئىخىنە ل سەر پېشتىتا ھەقانى خۇ بىن ئېنى.
بەلى ئەقىنە راست و دروست يان ب ۋى
رەنگى نىنە و ھەرچەندە ھەزىز مەرەمەن
سېكىسى دەگەل ھەنە، لى بىناتەكى قايمى و
مۆكۆم يى ھەي كۆ بىن پېتكەتى ژەزىز و
بېر و ھەزىز خۇن و ھېقى و ئۆمىد و
شىانىن ئىزىزىكى ئىك.

ل دويف ھەزرا زانايىن دەرەپەن
ئەقىنى حالەتكى دلىنى يان دەمى مەروق
كەقى حەز دەكت سەرەنجا لايى دى
راكىشىت و پۇيەتە پى بەدت و خۇ
نېزىك بەكت و بىزاقى بەكت ھارىكاريا وى
بەكت و ب خزمەتى وى راببىت و دلى وى
خوش بەكت. ھەنگە جاران ئەقىنە دوو
كەسان دەگەھىتە رادەيەكى كۆ ھەرئىك
ژ وان خۇ دىي دى را دېبىنت ((وەك

نووچه‌بین زانست

**خەمگىنىا پىشى زارو كېبوونى زەلاقان
زى دەگىتى**

ھەزمارەكىا زانايىن ئەمريكىي دا راگەھاندىن كور باب زى وەكى دايكان بەرئاتافى خەمگىنىا پىشى زارو كېبوونى نە. وان زانايىان دياركىر كو ۱۰-۲۵٪ زى ۲۵٪ زى بايان نەدويىرە توشى شى ئارىشى بىن ژ ئەنجامى كىم نەقىشتى و بەپرسىسىن نوى و هارىكارىكىرنا ژنى ژبو راوهستيان ل بەر سينىگى خەمگىنىا وى. ئەف چەندە هاتە زانىن پىشى كى فەكولىنىك هاتىكىرن ل سەر ۲۸ داي و بايان ژ ۱۶ دەولەتان.

زەقام پىتر ز زنان حەز ز درەوا دەكتە

فەكولىنىكىا بىريتاني دياركىر كور بەرھەقىيا زەلامان بۇ درەوکىنى پىترە ز ياشنان و زەلام كېفتەر ژ زنان هەست بىگونەھى دەكتەن ل دەمى درەوکىنى. دەقىي فەكولىنى دا كو ۳ هزار كەس پاشكىداربۇوين هاتە زانىن كور ھەر زەلاھەك ل بىريتانيا هەروز ۳ درەوان دەكتە، ئانكىو ب تىكرايى ۱۰۹۲ درەوان دىسالى دا، ل دەمەكى كور ژن نەپىتر ژ ۷۲۸ درەوان دىسالى دا دەكتە.

ژلایەكى دى قە دياربۇو كور شيانا ژنان بۇ درەوکىنى پىترە ژ ياشنان هەرچەندە ژمارا درەوين وان كىمىتە.

هزار سالان ئەف گورستانە هاتە دىتن دناف شەكتەكى دا و قەرقۇدىن شەش مەروقان تىدا ھەبۈون دىگەل ھەندەك كەل و پەلين ژ ھەستىن گیانداران چىكىرى و ھەندەك پىرتىن شەكەلا. زانا دىيىن ئەف شەكتە شىپوارەكى يە ل ژۇرورىا ئەفرىقيا كور دەزفەيتە وى سەرددەمى. دىسان گوت: شارستانىيەكى مەزىن ل قىزىھەبۇو كور چەقىن خۇ ۋەدايىنە ھەتا روژئالقا و نافەندا ئورۇپا ل دويچچۇونا زانايىان ل سەر گورستانىي ئاشكرا كى كۆ ھەندەك تىتال ھەبۈون بۇ ۋەشارتا مەروقان ل وى سەرددەمى، بۇ نەموونە داناندا ئامىرىكى سور دىگەل مەروقۇي مەرى كول دويىقەت ھەزا وان ئەف ئامىرى كەل سۇر دى بىتە خۇين بۇ وى مەروقۇي ل زيانا دووئى پىشى دۇنبايىن، دىسان ھەلكىن ئاڭگەكى ب رەخ گۇراقە چىنكى ب ھەزا وان ئەو دويىكىل دى جانى وان ژ گۇنەھا پاقۇز كەت. فەكولەران ئەو چەند ژىن دەزفەيتە زانىن كور چەقىن خۇ دەكتەن ب ۷ سالان تىكرايى (مەعدل) ژىن وان كىمىتە ۲۰٪. ئەقىي فەكولىنى پالپاشتى ل سەر وان پىزائىيان كر ئەوين هاتىنە ل ژۇرورىا ئەفرىقيا قېربۇونە (نەمایىنە).

روبۆتكە زەنك و مىزەكالىك مەھە دەكتە

ل توکيو پاپىتەختى جاپانى ئىكەم مەھەركىن ل سەر دەستى روبۆتكىي هاتەكىن. قان ژن و مىرا كور كارى وان درەستىكىندا روبۆتايە بىريار دابۇو لىك بەھىنە مەھەركىن ل سەر دەستى ئىكەن ژ وان روبۆتايە قان ھەقىزىنان گوت كور روبۆت بۇونە ئەگەر ھەردۇو قىشكىكەن، لەوما وان خوازىت روبۆتكە كارى بەستىنا ژىنما وان راببىت. د رى و رەسماندا روبۆتى داخاز ژ زاقايى كر پوشىيا بويكى ھەلىنىت داكو بكارىت وى ماجى بىكت وەك نىشانەك بۇ دەستىپەكى ھەقىزىنا وان.

زىنى زەقەكىن تەممەت خۇ دەكتە

فەكولىنىكى سۇر دىگەل مەروقۇي مەرى كول دويىقەت ھەزا وان ئەف دەكتە كۆ ئەو ژنا شوى ب زەلامەكى دەكتە ژىنىي وان نىزىكى ئىك بىت پىت دەزفەيت. د ۋە فەكولىنى دا ئاشكرا بوبۇ كور چەند ژىنىي ھەردووا ژىك دويىرېبۇ ژن دى كىمىتە ژيت و هاتە زانىن كور چەند ژىنىي شوى ژ گۇنەھا پاقۇز كەت. فەكولەران ئەو چەند ژىن دەزفەيتە ب زەلامەكى بچويكىر ژخۇ دەكتەن ب ۷ سالان تىكرايى (مەعدل) ژىن وان كىمىتە ۲۰٪. ئەقىي فەكولىنى پالپاشتى ل سەر وان پىزائىيان كر ئەوين هاتىنە توماركىن دەربارەي ۲ مىليون ژنان ل هەندىستانى.

بۇ زانىن بەرى نوكە ھەندەك فەكولىنەتلىكىندا كەن و تىدا دىيار بىبۇ كور چەند ژەلامىن ژنىن بچويكىر ژخۇ دەئىن ژىنىي وان دەزفەيتە.

گورستانەك ل مەغribi هاتە دەكتە
دېرۇقا وى دەزفەيت بۇ ھەزار مەلان
تىمەكى فەكولەرين مەغribi ب سەر گورستانەكى ھەلبۇون ل روژئالقا يىن مەغribi دېرۇقا وى دەزفەيت بۇ بەرى ۵

روزان فدرکیشیت، پاشی روشا نهساخی بهره‌فایشی قه دچیت، یانزی ل کیمینی ددهت و تووشی ژکارکه‌تتا گولچیسک و میلاکا رهش و سهان دیت و گیانی خو ژدهست ددهت.
ریژه‌ها مرنی ب ٹی نهساخی ل دورین ۵۰٪ی به.

دست نیشانکن:
۱- دیتنا نیشانی نهساخی و ئە چیروکا ناساخ بو نوژداری ۋەدگیریت.
۲- پشکنیا خوینی ڈبو ۋەگرتنا ۋایروسی دنالدا و قەدیتنا دژاوه‌ران ئەوین لەشی نهساخی دژی ۋایروسی دئەفرینیت.
خوپاراستن:

۱- ئاگەهدارکرنا ھەقۇھاتیان دەربارەی مەرسیا نهساخی و ریکین ۋەگوھاستنا وی و چاوانیا سەرەدەری کرنی دگەل نهساخی.
۲- ڙنابېرنا کرنی و مشک و جردا ب ریکا دەرمائىن ڙەھراوی.
۳- لەز گەهاندنا هەر نهساخەکى گومان لى كىرى بو نەخوشخانەكا نیزىك كول و پېرى دى ھەيتە ۋەدرکرن و كەس و كارین وى دى زېرەقانى لى ھەيتەکرن داكو بین توшибووبى زىرى بەھەنە ۋەدرکرن و رەوانەکرن يو خەستەخانى.
۴- ئە و كەسىن بندەدارى نهساخى دېتىت دەشیار بن و ئىكسەر دەست نەكەنە وى و ۋەریز و جلک و كەل و پەل و پیساتىن وى.
۵- پېدىتى يە تەرش و كەوالى سەربرىنى بەھەنە پشکنین ڙلابى نوژدارى بەيتەرى قه و ئە و تەرش و كەوال بەھەنە سەربرىن ل سەربرخانى، نەكول ھەر جەھەکى دى.
۶- جەھى نهساخى دېتىت بەردەوام بەھەنە تافورىكرن و ھەمى بەرمائى و جلکن پىس بەھەنە سوتون.
۷- تايىت مروش كەنپىيا ب دەستان ب ھەرشىنیت داكو دەست نەپىسېن ب خوینا وان.
۸- دېتىت كارمەندىن خەستەخانى گەلەك دەشیار بن دەمى سەرەدەریي دگەل نهساخەکى دەن.
چارەکرن:

ھەلبەت نەساخ دېتىت بەھەنە نقاندن ل خەستەخانى ل ژۇورەكە ۋەدەر. وەك ھەر نهساخەکا ۋایروسی چ چارەبىن بىنر نىن بۇ ٹی نهساخى، بىلە دەرمائىن تاپر و ۋانکۈز دېتىت بەھەنەدان، ب ھەقرا دگەل خوینى و ئوكسجىنی ھەكەر پېدىتى بىت.

گياندارىن بۇويىنە عەمبارەك بولەگرتنا ۋایروسى. ڈ مروقى بولەگرتنا دەستە ۋەگوھاستن ب ریکا دەستکرن و دەستە دانا نەساخەکى يان ياكەل و پەل و جلکن وى و ھەندەك جاران ب ریکا ھەلما دەقى وى.

نهساخى يەھاتىي نىاسىن بولەگرتنا جار ل دەقرا (قرەم) ل روپىال سالا ۱۹۴۵ يى و پاشى ل سالا ۱۹۵۶ يى يەھاتىي ئاشكارىكن ل دەولەت (كۈنگۈ) ل ئەفرىقيا، لەوا ڈى بىزىن نەساخىن (تايى قەرم-كۈنگۈ ياب خوين بەرپۇون). نەساخى ياب خوين ل ھەندەك دەقەرىن ئاسپا و ئەفرىقيا و ئورۇپا و ل سالا ۱۹۸۰ يەھاتىي تومارىكىن ل ئېراقى و ل ئېرانى.

گياندارىن وەك مشك و جرد و سۇورە و چەكچەكىلە و كىتكىن كويىشى و بالىدە دېنە عەمبارەك بولەگرتنا ۋایروسى و دەمىن كىنى دەكەنە لەشى وان ئە ۋایروس دەستە ۋەگوھاستن دنال لەشى تەرش و كەوالى دى نەساخىن ۋەگوھىزىنى. ھەكەر كىنى بەھەنە ھەرنگارى وان دېت شقان و بىرىقان و سەربرىن تەرش و كەوالى و گوشقىروش و نوژدارىن بەيتىرى و كارمەندىن خەوشخانانە.

ئە ماواھىن دەكەنە دنابېردا توшибوونا مروقى و پەيدابۇن نەساخىن نەساخىي ۷-۳ روژن. ئە نىشان ڈى ئەقەنە: تايىكا گران و ب لەرزك، سەرئىشان، ئىشان زەقلىكىن پشتى و پىبا، دل ڈ خوارنى رەشىبۇون، ئىشان زىكى، ئىنجى و دىلارابۇون، زىكچۇون، وەرمىندا دېمى و ستوى و چاقا، وەرمىن میلاكا رەش و خالخالكى.

پېشىتى بورىينا ۷-۳ روژان قۇوناغا خوين بەرپۇونى دەست پى دەكت و پېنپىن مەزن ل ڈېر پېستى دىيار دىن و خوين ڈ دەقى و دەقى و گوھا دەردىكەقىت، و دېسان دگەل مىزى و دەستتىقىدا سوپىر ڈى دەردىكەقىت. ھەرەسا خوين ڈ بورىين باي و سەھان دەردىكەقىت و بىھەنە نەساخى كورت دېت. ل ھەندەك حالەنان نەساخ نەپەتى و نەھەش دېت. قۇوناغا خوين بەرپۇونى نیزىكى ۷

نوژدارى سىلاف

تاياب خوين بەرپۇون (الحمى النزفية)

نهساخەکا ۋایروسى ياب ھەگر و كۈزەكە بەرنگارى ھەندەك گياندارىن وەك پەز و چىل و گامىش و دەواران دېت و ھەندەك جاران بەرنگارى مروقان ڈى دېت. نەساخى دەستە ۋەگوھاستن بولەگرتنا ب ھارىكاري كەنپىيا (قراد) ئەوين ل سەر خويندا وان دېت، و دەستە ۋەگوھاستن بولەگرتنا بەھەنە دەقەرىن بەرپۇون و گوشت و ۋەرپىز و پېساتىن گياندارىن نەساخ يان ئە و

نهندازیاری تهپاپی یا ئەلمانی مايکل بالاك

قاره‌مانیا ئەوروپا دا قاره‌مانین خولا، پاشان (بالاك) پتر بول جەن سەرنجا هەمى يانەيىن ئەلمانى تاكو يانا (بایر لفەركونن) شىا بىننە دناف رېزىن خودا هەر دگەل وى يانى دا ژى ئاستەكى بەر ز پىشكىش كر و ل سالا (٢٠٠٢) ئى شىا يانا خۇ بگەھينىتە مەزن ھەبوو بول ب دەستقە ئىننانا ناسنافى خولا ئەلمانى (بوندس ليگا) كو ئەف يانەي ئىكەم يانە بول سەركەفتى بول خولا ئەلمانى (بوندس ليگا) ناسنافى ئى خولى ب دەست خوقە بىننەت، ھەروهسا (بالاك) شىا يانا خۇ بگەھينىتە قۇناغا ھەشتى د

يارىكەرى هيلا ئاپىن يى هەلبىزارتىن ئەلمانىا و يانا (چىلىسى) ياخىلىزى (مايكل بالاك)، ئىكە ژوان يارىكەرىن ھەر زىرەك و لىھاتى كوشىلىي ھەر دېرىن خۇ يى زاروکىنى دا بىتە جەن سەرسامىا كەلەك يانەيىن مەزن ل ئەلمانىا ب تايىھتى و ل ئەوروپا ب گىشتى.

بالاك كو خودانى درېسى ژمارە (١٢) يە، درېزاھيا وى دېيتە (١٨٩) سەم و كېشا وى دېيتە (٨٠) اكىم، ل (١٩٧٧/٩/٢٦) ئى ل بازىرى (شىمىنېتىزى) ل ئەلمانىا روژھەلات ژ دايىك و بابەكى ئەندازىyar ژ دايىك بۇويە، كول دويىدا روۋانىن وى ئەو ژى كە ئەندازىyar بەلى ئەندازىyar ئەندازىyar بەلكو ئەندازىyar ل ناق یارىگەھىن ئەپاپى دا، كونها ب ئەندازىyar ئەپاپى ياخىلىزى دەھىتە ئاقىگەن.

مايكل بالاك دېرىن (٧) سالىي دا دگەل يانا (بى سى موتور) دەست ب يارىكەنى كەرىي، پاشتى چەند سالا ئەف يارىكەرى بول جەن سەرنجا هەمى راھىنەرین ئەلمانىا كو دەموى چەند سالەكاندا شىيان يارىكەرى كى زىرەك و لىھاتى لى دروست بىكەن، پاشتى ژىن وى گەھىشتى (١٨) سالىي پەيوەندى ب يانا (شىمىنېتىزى) كەر و پاشتى ھەنگى هاتە داخواز كردن بول ناق رېزىن هەلبىزارتىن لاوين ئەلمانىا و ل ويرى دا ئاستەكى بەر ز پىشكىش كر و ھەميان پەستنا وى دەك، ئىكى ژوان كەسان ئەۋىن هەمى دەمما پاشتەۋان و پەستنا وى دەك (فرانز پېڭباور) بول قەسەرى مەزن يى ئەپاپى ياخىلىا و گوت: (بالاك ھەزى نازنافى قەسەرى بچوويك يى ئەپاپى ياخىلىا يە)، ژېر ھەندى ل سالا (١٩٩٧) ئى يانا (كايزەر سلاوتەرن) ھەۋېستە كا سەركەفتى دگەل (بالاك) ئى دا موركەر و (بالاك) ئىكەم گولاخ دگەل ئى يانى دا ل سەر يانا (ھاتزا روستوك) توماركەر و دگەل يانا خودا رولەكى

بهره‌های فکرنا باده‌کن/دلشداد سه‌لام میزی

نه‌ت‌وین ئوروپا (یورو ۲۰۰۸)، هر چنده د هردوو یاریاندا تووشی خوساره‌تی بون و خهونا وی بجه نه‌هات، کو ئه‌هه‌می ده‌ما دیزیت: (خهونا من یا هه‌ره مه‌زن ب دهسته ئینانا ناسنافه‌کی یه دگل هله‌بژارتی ئه‌لمانیا و بس) هه‌رسا د موندیالا (۲۰۰۶) دا دگل هله‌بژارتی ئه‌لمانیا شیان ریزا سیی د جیهانی ب دهست خوچه بینن.

لکن دوماهی (بالاک) چه‌ند ره‌خنه‌یک ثاراسته‌ی (یواکیم لوف) ای راهینه‌ری هله‌بژارتی ئه‌لمانیا کرن کو ج نه‌ما بو دا نشانانه کاپتنی ژ دهست دهت، به‌لئی ئه‌ف کشنه ژلاین چه‌ند مه‌زنه به‌رپرسین قی و‌لاتی هاته چاره‌سه‌رکن کو ئیکی ژ وانا سه‌روکی ئنکه‌تیا ته‌پاپی یا ئه‌لمانی بو (سیو سفاقتیاگر) و د کونگره‌کی روزنامه‌قانی و‌رزشی دا گوت: (بالاک قیسه‌ری ته‌پاپی یا ئه‌لمانی یه و ستوینا سه‌رکه‌فتنت هله‌بژارتی ئه‌لمانیا) یه.

ئاخفتی و گوتی: (ئه‌ز یاریکه‌ره‌کی ئازادم، دی بو وی یانی یاریی که م ئه‌وا من حه‌زل سه‌هه‌بیت و که‌س نه‌شیت ریکا من بگویت).

(بالاک) یه روله‌کی به‌رچاف هه‌بوو دناف ریزین یانا (چیلسی) دا و ئاستی وی روز یو روزی بلندتر لئی دهات هه‌تا کو گه‌هشتی یه وی راده‌ی کو گله‌ک یانه‌بین بناف و ده‌نگ د جیهانی دا ب چاچه‌کی مه‌زن ته‌ماشی وی دکر، و‌کی یانا: (ریال مه‌درید) یا ئیسپانی و (بیتیر میلان) یا ئیتالی و (لوس ئانجلوس گالاکسی) یا ئه‌مریکی و قان یانه‌یان برازین مه‌زن دکرن بو فه‌گو‌هاستا وی بو ناف ریزین خودا لئی ئاخفتا وی هه‌می ده‌ما ئه‌و بو دا دیزیت: (یانا چیلسی) به‌هه‌شتنا منه چ جاران من نه‌فیت ئه‌ز یه‌هه‌شتنی ژ دهست بددم).

بالاک دناف ریزین هله‌بژارتی ئه‌لمانی بو کاپن و تا نه‌شیانه هله‌بژارتی خو بگه‌هینته یاریا دوماهی یا موندیالا (۲۰۰۲) ی و کاسا

یاریا دوماهی د قاره‌مانیا ئه‌وروبا دا قاره‌مانین خولا و ریزا دووی ب دهست خوچه ئینا پشتی خوساره‌ت بوبوین دگل یانا (ریال مه‌درید) یا ئیسپانی.

ستیرا ده‌پاپی یا ئه‌لمانی (بالاک) روز بو روزی ل ئه‌سمانی ته‌پاپی یا ئه‌لمانیا که‌شکر تاکو گه‌هشتیه وی راده‌ی یانا ئیکه‌م ل و‌لاتی ئه‌لمانیا (بایرن میونخ) شیا ب هه‌قیه‌سته‌کی ب بهای (۱۵) ملیون بوروبا (بالاک) بیهه‌ت دناف ریزین خودا کود ماوی (۴) سالاندا یانا (بایرن میونخ) ب زیره‌کیا (بالاک) (۲) کاسین ئه‌لمانیا و (۲) ناسنافین (بوندس لیگا) ب دهسته ئیان پاشان گه‌شاتیا یه‌ستیراهه ئه‌لمانیا تیپه‌راندو کیشوده‌ری ئه‌وروبا هه‌می گه‌گرت پشتی یانا (چیلسی) یا ئیکلیزی ب پیدانانه موه‌جیه‌کی به‌رن، ئیکا هند کر ئیدی (بالاک) دناف ریزین یانا (بایرن میونخ) دا نه‌مینیت و برهف یانا (چیلسی) بچیت پشتی دگل مه‌زن و په‌رپرسین یانا خو

باشترين ۱۰ يارىگە‌هين ته‌پاپي د جيھانى دا

هر یانه‌یه‌کا ته‌پاپي د جيھانى دا يارىگە‌هه‌کا تاييه‌ت هه‌هه‌یه بو ب رېقه‌برنا يارىي خو و هنده‌ک یانه‌یا ژى هه‌قىشكى دگل یانه‌یه‌کا دى ئىك يارىگە یا هه‌ی و هر يارىگە‌هه‌ک ژى ژ يارىگە‌هه‌کا دى يارىگە‌هه‌ک ژى هنده‌ک يارىگە‌هه‌ک ژى جوانترن، ژ بو ديار كرنا باشترين يارىگە د جيھانى دا ئىك ته‌پاپي يارىگە‌هه‌ک یانه‌یه‌ت نافين (۱۰) باشترين يارىگە‌هه‌ک ته‌پاپي د جيھانى دا بلاف كرينه، كو ژلاین چه‌ند شاره‌زا و بسپورين ئىك ته‌پاپي يارىگە‌هه‌ک یانه‌یه‌ت ئه‌ز يارىگە‌هه‌ک ب ريز هاتىنه دهست نىشانىكىن كو ژ و‌لاتين ئىسپانيا و ئه‌لمانىا و ئىنكلتەرا دوو يارىگە‌هه‌کا پىك هاتىنه... ئه‌و ژى ئه‌قىنه:

ر	داشقىن يارىيىكىمدا	پەغە	وەلات
۱	فيلا ادا پارك	بوروسيا دورتموند	ده‌لمانىا
۲	ساقىئەتكۈزۈنۈرلۈپو	وپال مەدرىد	نيسپانيا
۳	جووزلىك مېھرۇ - سەفسىرو	ليفيتير میلان و مەدى سى میلان	نيتاھىما
۴	دەنخىيەن دود	ليقەريل	ئىنگلەز
۵	بىشىكەماش دەنەنۇ	بىشىكەماش	قوركىما
۶	دەنەنۇز دەرىدا	بېيرن میونخ	ده‌لمانىا
۷	تۈس دەنەنۈس بۇ مېھرۇغا	بۇقاچىنۇرۇز	دەرجمەتىز
۸	دەنەمۇ سەنادىيەم	دېنامو بوجارست	رومانىا
۹	نوكاھپ - كەھپ فۇ	بەرسەتوفا	نيسپانيا
۱۰	گرافن	فولەند	ئىنگلەز

ڙن و ئازادى

ب/جیہان کوئہ مارکی

ثازارین وی بکهنه جاروبارا نه خوشی
و کاره ساتین زه لامان ژ قوربانین شهرا
و تیزوری. لی زوله کا دووی ژ ژنان یا
خوینده واره و خودان باوه رنامه یه و
دیست و هکو وی ئاخفتني نه بیت ئه و ما
گوتی پتريا ژنان گه هشتینه پله کا بلند یا
خواندنی و نه شویکریه، یان دره نگی
شویکریه دژیانا خودا و یا شویکری
کاری وی کارتیکرن ل سهر ملا وی
کریه پتريا جاران. دایکینی و زاروک
بیون ئارمانجا ژنی یه و هکو مه گوتی
هه گهر نی ژنی قیا گه ریزا خو تیز
که دیست ژ گله ک تستان بیته خوار
ژ وان زاقن خو. ب هزار من دکتوره و
ماموسنا هه گهر یا شویکری بیت یان
نه حسیدیا ده مین کابانی دیهت چنکو
وی تیزکرنا تمام یا هه ی بو دایکینی،
ئانکو ئه و ژنان ئازادی ب دهست خوفه
بیست دی پشککی ژناسناما خو ژ
دهست دهت و دی هزر که د چاک
دی بشیوه که دیتر به ریخودتی، ئه قچا
دی هه ول دهت ب زقیریه سروشتنی
خو یی به ری. ئه قا ب ژنی قه هاتیه فه
نیساندن ژ رهفتارین نیگه تیف نه گرنگه
ب ژنی روشنی بن، به لکو چاکی نه،
بو نمونه وی ژی تمامیا عاقلی هه یه
و هکو زه لامان. هنده که لایعنی فلسه فی
و هزی هه بیوینه کارتیکرن کا گرنگ
کریه سه ربلندکرنا جهی ژنی و
و دکهه قیا وی دگه ل زه لامی ژم ج
فه لیه سوفا نایینین هه گهر ژنی جهی
خو د په رتوکین وی دا نه کربیت ژ
مارکس (انجار) کو ژن دیت قوربانیا
چاکی و ناقنی وی د په رتوکا خو دا
کره (نفسی خیزانی) هه تا باری وی بی
چاکی. هه گهر ئه م ل راستی ب گه رین
ل به رامبه ری مه دوو ژیده رهه نه بی
ئیکن په رتوکین فلسه فی و خاندینین
ئایینی دیین کو ژن یا تمامه ب عاقلی و
یا دووی دگه ل ژنی بژیت و چافنیریا
رهفتارین وی بکهین د بیافین کاری دا و
مالی دا راستی بو مه دیار بیت بشیوه کی
کوکیر و روهن. ول دوماهنی ئه ز دیین
بلا ژن ئازادی بیو خو بکه دهه تارمانچ و
ب سانه هی خو نه دهه بیه دهسته لاتا
چاکی چهنداب هیز بیت سه ره رای ئه
چهندی کو مه چ جا گولی نه بیویه ژنی
دهست ژ داب و نه ریتین خو به رداي و
پاشه روزه هر دی بو ئازادیا وی بیت.

ڏڻ يا بهرهه ڦ نه بيوو ڀه روزه ڪي
قورباني ٻدهت سه خمه راتي ٺازادي،
چڪو ٺهه پشكه ڪ نه بيوو چ ٿئكمين و
باشترين تشت ٺهقين سروشتي و ڙيانى
بوچي ڪريں. دفعت خو ب دانيت ڪه سه ڪا
رازي دپتريا قوناغين ڙيانا خودا و ئه و
ڏي قوناغا دايڪيني و دوو گيانى و ٺهه
چهند لدهف ڙنی گرنگترین مه رهه د
ڙيانى دا و ئه و ٻدانيت ٺارمانجه ڪا پيروز
خو بو ٺاماده ڪهت بو ڦي قوناغي، ئه و
هزار د هبيونا خو رکت و گيانى خو
مي تاييهت ب و ڦي ٿه يان دي ميئه ب
پهروهه ڦهه ڪرنا زارو ڪين خو ٿه و پينگريي
ب ٿئركين مالي ڪهت، يان ب چوونا

بھری بُنیاتی ل ڈاکا کرنا جھاکا

خالہ کا دووی

هه که بحسنی هندی هاتبا کرن ڙی، ئو
گونته هه کا مهزن بمو و به رسق ئه و بمو
و هک ناخفتنا مهزا دبیت: (ادای، هر
ساره ک ب رزقی خوده دهیت)。 ئان
ڙی: (ئه و سه ری خودی دا، رزقی وی
ڙی دکل فریدکهت)。 و ان هزارا هندی
نه دکر کا چهند زیان و زده ره دی گھنیت
وی دایکا هند چپویک دین و خودان
دکت هه تا کو مهزن دین، کا چهند
ئیشیت جفاکی دی پهیدا بن ڙ نگهرا
هندی. ئه و همی د قاموسا ڙیانا وان دا
نه بمو، يا فه رئه و بمو، گله لک چپویک
هه بین، دا گله لک کور هه بین. گله لک جارا
ڙنکی هه تا ۱۰ چپویک بیت بموین، هر
جاره کی دقيبا وی هزارا هندی کربا کو
يلکي جارا پاشتر چپویکي وی کور
بیت. هر چهندہ ٿي تشتی:-
۱. فهر و جوداهی ٿیخسته دنافه را
ڙنک و میرکا دا (نیز و میتا دا) ثانکو
نقشی ندر سره دهست کر.
۲. ئه و ڙ قالبی هندی در ڀختن
کو تو خیبا دان، ثانکو هه ڙمارا زارو کا
تھددید یکهن، و ٿئی ڙی بی گومانه:-
۳. ڪاره کی مهزن، بھری هه میا ل
سہر له شخوه شیا (اساخله میا) ڙنکی
هه بمو، ل سہر سه روپه ری نه فسی بی
هه می خله لکن مالی دکر، ل سہر تاشاندنا
چپویکا دکر و ل دویماهی، ل سہر
ساخله میا جفاکی ب رهندگی کشتی
دکر، ڙ بار کو ودکی ئه دزانین ئه و
دهليله و دراڻ و زهوق و تاقه تال سہر
راکرن و تاشاندنا گله لک زارو کا تیتے
به لاثکرن، ٿېريڻا وی ودکی وی نایت
ٿئوا ل سہر هه ڙماره کا کیم ڙ زارو کا
تیتے به لافکرن و چیتن، (ٺائاکرنا
مرڻو ٿکی ساخلم، ٺائاکرنا جفاکه کا
ساخله مه).
ديسا يا فه رئه بیڙین، کو پلانکرنا
ڙيانی نه بتني ڪنجاخوه ل سہر ڙيانا
چپویکي دکت پشتی کو ڙ دایکا خوه
دبیت، لئي کاري خوه ل سہر ڙيانا
مرڻو ٿکي دکهت، هيستا مرقوف د رزکي
دایکا خوهدا لهورا ڙي من ٿيشارت
دادي، بھری بچمه د قويينا خا ٿيکي دا ڙ
ڙيانا چپویکي.

د ژیانا مه مرؤفت رۆزهه لات دا
هه ر وخته هه ر شتەك ب ریکا تەقازای
و قەزا و قەدرى و رزق و نەصىبى
چىبۈرۈيە ب يەللىكى هەتا نوكە ژى چىپىت.
ژیانەكى رۇتىنى بىن لانە، ژیانەكى ب
ھەشىا قەدرى قە هەللايە، و ئەقە ژى
قە دىگەرىتە هەندەك ئەگەرىت خوردىستى
و جىوگرافى و جىولوجى و سىياسى.
بىت كۈملەتى مە تىدا ژیايى و دېرىت.
ئەز نابىئىم د بىنرا ژیانا مە يا پلانكىرى
نېنە، لى ھەمى وەختا گاودانىت ژیانا
دەستەسەردى ل سەر ژیانا مە كىرىيە و
ئەم ئىخستىنە د خزمەتا خوددا، نەكۈ
مە ئەو بۇ خزمەتا خوه تەسخىر كىرىنە.
بەلكى ئەم داشىن بىتىن، كۆ ژیانا مە يا
د خزمەتا وان گاودانىدا، پلانكىندا ژیانا
مە ژى وەكى شتەكى رۇتىنى و فترى
چىبۈرۈيە، كۆ چاوا ئەو كاودان دخوازان،
چالا تېيعەتا ژیانا مە دخوازىت، مە
ژیانا خوه وەسا بىرېچە بىرېيە (وەسا
پلەن كىرىيە). هەك ئەم قە كەرىنە ژیانا
كۆرددەوارىي، يال سەر دەورى باب و
باپىرا ژى، دى بىننەن كۆ ژیانەكى سادە
بۇو، دوپىر ژەتكۈلۈجىيا نوكە ئەم تىدا
دېرىن، لى ل سەر ھەندى ژى، ژیانەكى
پلانكىرى بۇو. وان كاروبارىت ژیانا
خوه ل سەر دەميت سالىن پارقەدەكتەن،
ل دوييف سەقا و تېيعەتى جەھى خوه.
بەهارا چاندىندا خوه دىكىر و ھاقىينا بەرهەمى
خوه دەلاند و د چوونە زۇم و زۇزاندا،
پەزى خوه دېرىه چەرى و رېچالى خوه
دروست دىكىر، باھىزدا د بۇو وەختى
داۋەتتا و ژەن قەگۈھارازتنى و زېستانا
دەمىن بىنهقەداندا لەش و هەزرا بۇو، روح
و وجىانى ژى ل دەق وان، حەقى خوه
ھەبۇو، ب كەيىف چىرۇك و چىقانۇك
د شەقىت رېستانا درىز دا دىگۇتن، ئەو
بىنهقەداندا وان يا نەفسى ولەشى بۇو.
وان دزانى كۆ ژىنلىغان داناندا مالەكى
يە، دا كۆ نەفسى وان زىنە بىتت، ژەر
مەسىلا میراتى و بىناتى، ژە بەر پىتىقىا
وان بۇ دەستى ھارىكىارىي د رەقىي و
بىستانى و كاروانا دا، وان جەز دىك كۆ
كەلەك زارۇك ھەبىن، نەخاسىمە نەفسى
نېر و هەتا نوكە ژى ئەقەتىتە بىن ھەي.
قى پىتىشا وان، ئەو ئىخستە د خزمەتا
خوددا، بىن كۆ هەزرا ھەندى بىكەن، كا دى
جاوا ئەو بچوپىك ھېتە ب خودانكىن،
جاوا دى تېر خارن و لىباس من، دىست

جمهوری اسلامی

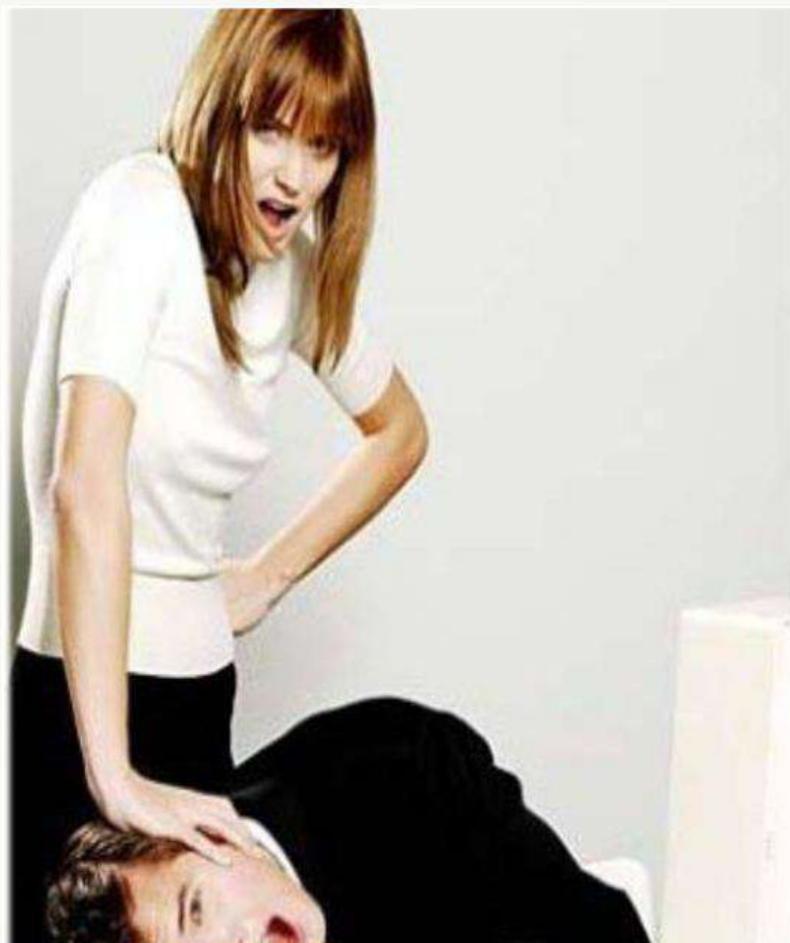
هر چهندہ د خله کا بُوری دا من
قویناغتی ریانا زاروکی ب وی تریزی
هه و دیتی پارفے کربوون، لئی دیسا
باری دست ب هر قویناغتی کی بکم،
من دفیت گرنگی بدھمے بہر قویناغتے کا
فر د ریانا بچویکی دا، ئو ری ڈ بھری
دھسپیکا هه قبہندیا ڈومیریبا دایک و بابا
دھسپیکتھکت، ئانکو ڈھنے لبرارتھا ه فالی
ژینی (چ ڏن بیت چ رہلام)، دھسپیکتھکت.
ئھ فحاله گھنکه یا گرنگی ڙبھر کو (تا
و تبعه تیت) ه فالی ژینی (ای) کو د بیتے
بابی پاشه روزی، ئان دایکا پاشه روزی،
رولہ کی مہنزاں یا د ریانا بچویکی دا
ھه ی، چنکو ئو بچویکی یا ری هر شستی
دی د زکی وی دایکی دا (مالجویکی) دا
چینیت، ڙخوینا وی ڦھڑیت، ب پیش و
خوشنی و نہ خوشبیت وی ھے سینت و
ژیک ٹافیرکت و دکھلدا ڙیت، پاشی دی
د ناف دھستیت و ان دایک و بابا دا مہنزاں
بیت، ٹھخلافی خوہ ڙ وان و ھرگریت، و
ئه و دی بُو وی بنه نمونیت بلند.
پلانکرنا ڏن و میرا بُو ریانا نوی،
ثارمانجیت وان ڙ ٿئی هه قبہندی، حه ز
و پلانکت وان بُو ئینانا زاروکا، هژمارا
وان زاروکیت وان دفیت ھین، دھلیقیت
کو ئه و تیدا د بھهف بُو ئینانا وان
زاروکا و بھرهھیا وان بُو پیشواریا
وان و تاشادن و خودانکرنا وان. ئھ ف
تشته هه می کاره کی مہنزاں ل سہر
پاشه روزا بچویکی دکن و کھساتیا وی
د نہ خشیت.

زسرهاتیت جفاکی

ب: نارین دوسکی

بیکئنانا ههقزینی ودک پیروزی تو خیب شکاندینه ژبه رکو نیزیکترین که س د ژیانی دا ههقزینه و ل پله یا ئیکی دهین، چونکو هەمی نهینی، ژیان و قیان و لهش تیکەلی هەف دین لەورا ژی ئەقى هەقزینی راگرتن پى دېت داکو سەرکەقتن و خۆشى دناف دا هەبیت.

بەرهەقکن، نارین دوسکی: سەرھاتیا ئەمیری نابین دەمى مرۆققى گۆھلى دېبیت و روندک چاقین مرۆققى پردىکەن، زىدەبارى كو ئەو سەرۋەری رۆژانە ب لهشى و ئاقچقەتىن زقى دەبیت ئىشاندن، ئەمیرى بى كو پىر ژ دە سالا نابین بۇي و دگەل ھندى بابى حەفت زارويایه و مۆچەكى هەيقانە وەردگریت ژ پېشمەرگاتىي، ئاقېرى يى نابین ھەر و ژبه رگوتىنن هەقزينا خۆ دگەل خەم و ڈانىن خۆ و خەونا ب خۆشىي ۋە دېبىت ژبەرکو پشتى نابین بۇي چ دېزگەرن ل دەف هەقزينا خۆ نەمايە، ئەمیر رۆژەكى دگەل هەقزينا خۆ د رونىت داکو بكارىت جارەكى دى دلى وى ب خۆ راکىشىت، لى هەقزينا وى يَا دل رەق چىا خۆ كوتىرول بکەت و دېبىزىتى: دىارە كورە تو ژ من ترسى تە بەيلم، پشت راست بە ناجم، بەس ژ ئەقرقۇق وېڭە نابىت ب چ رىيکا مائىن خۆ د من و زارويىن من بکەي، چونكە تە هەمى زارو ب من ۋە كرنا بەلا، پاشى دگەل قان گوتنا ئەمیر ب دلەكى شەستى و دامايى ۋە دېبىزىتى بس بىن پېتىقى دلۇقانىا تەمە و بۈچ تو ھند ب دەنگى بلند و زقى گازى من دكەي، پاشى هەقزينا وى دېبىزىتى نى تە هەتكا مە بر دناف خەلکى دا مادى بۇتە چ كەم، تە ئەز ھىلامە بى مىر، دويىدا ئەمیرى نابين ب ھىفيەكى دى رادھەيلەت كو هەقزينا

ساخەلەميا وي لاواز تر لى ھاتىه، بەلى ئەمیرى بىتى هەقالەك هەيد ئەۋۇزى زارويىكە وى دېبىي دوازدە سالىي دا رۆژانە دگەل بابى خۆ درونىت و دەنگ و باسين ژيانى بۇ ۋەركىرىت و بەرددەوام وى پسيارى ل خۇ دكەت و دېبىزىت خودىيۇ ما گونتەها من چىيە ئەقە ب سەرەي من ھاتى، پەريشان و بى سەميان بويم، خودىيۇ تو ۋى زاروکا نازك و پر دلوقان بى من بەيلى و ل من بکەيە خودان و سەميان و دلى هەقزينا من ژى نەرم بکەي.

وى رېتكى بىدەتى ل سەر نېقىنە هەقزينا خۇ خەمین خۇ ب رەققىت، لى هەقزينا وى دېقىندا داژى دېبىزتە هەقزىنى خۇ، خۇ نىزىكى من نەكەي ما چ دەتەمایە، ئەمیرى بەلگاز نىزانتى دى چكەت، رېك ل بەر دېرزەنە و بىتى دناف خەمین خۇدا دېزت ودک پەپىكەكى بىتى و ژارو هەميا بى دور كرى و خوارىنин وى ژى وەك بىن بىيانى لى ھاتىنە، هەرۋەسا داخازىتىن خۆ ژى وەك خەونا لى ھاتىنە و ب چ ناچن، لى ژبەرکو ئەمیر بىن بىزار بۇي نەها كەقىتە د مال و رەۋشا

شانوکارا خودان شیان پهروین محمد دل گوشا سنیله دبیته میثان

سنیله

پهروین: کهسی ژ ههژی ئهوه کو بشیت نیرینین شاشین جفاکی بو لایه نین جودا بیین زیانی بگوهوریت

گافین ئاقاکرنا ههر کهسه کی ل زاروکنینی دهست پیدکهن و پاشان بهره ف سنیله بونی دچیت و تا دگه هیته ژیه کی گونجای بو ژیانی و ئاقاکرنا ژینه کا به خته و مرول دهقه را ئامیدین گله ک سنیلین خودان شیان هنه ل سه ر ئاستنی دهقه ری و کوچارا سیلافل ژی ب فه دیت گوشه کا تابیه ت ب سنیلان ۋە، قەکەت و هەر جارى سنیله ک ببیته میثان.

سیلافل: کاری رول گیران د
شانویي داچ زیان گەھاندینه خواندندا
تە؟

پهروین: شانوگەری و هەر بیاھە کی دیتری ھونھەری چ زیان نىنە بۇ خواندندا من، بەلكو دېنە ئەگەری پەيدا بونا كەساتىه کا رەوشنېئىر د هەر بیاھە کی دا و ھەستا مروقى سقك دكەت ب تابیهت ئەگەر خیزانما مروقى ياخاریكار بیت و ئەو دېئزیت کو وى ل بەرە د پاشەرۇژى دا ببیته ئەندازىار.

جهى سوپاسيا منه.
سیلافل: خەون و ھېقىن تە چنە
و تو چەندىا بەرھەقى بەرددوامىنى
بەدەيە ۋى كارى؟
پهروین: خەونا من ئەوه کو ئەز
و هەر كەسەك د هەر وارەكى دا
بىشىن ب باشتىرىن شىتە گەل و
وەلاتى خۇ بىرېتە بىھىن و ب راستى
كارى ئەكتەرىي كارەكى خوش
بالكىشە بومىن، لى نە ئارمانجا
منا سەرەكى، لەورا چىدبىت نە يَا
بەرددوام بەم.

سیلافل: نوکە تو مژۇلىي چ
كارەكى و ئىتكەم شانوگەریا تە
پشکدارى تىدا كىرى كىچ بۇو؟
پهروین: نوکە ئەز مژۇلى خواندندا
پەرتوكامە و كارى كومبىوتەری و
ئىتكەمین شانویا من پشکدارى تىدا
كىرى ژى شانوگەریا (باھارە) كو
دگەل گروپا دېرەلۆكى دا بۇو.
سیلافل: جفاک چەندى ھارىكارە
دگەل تە؟

پهروین: كەسی ژ ههژى ئەوه کو
بىشىت نيرىنین شاشىن جفاکى بو
لایه نین جودا بیین زیانى بگوهورىت
ب وى شىۋاھى كۈركە كەنەن كەنەن
كارداھەقىيە كا نەرىتى نە ل سەر
جفاکى هەبىت نە ل سەر نېرىتىان و
نېرىتىان جفاکى ژى دەقى وارى دا نە
گەھشىتىھە رادەكى كۆب ھارىكارى
يان دەلاتى بەھىتە ل قەلەم دان و ئەز
دېئزىم: گىرى و ئاستەنگ گله کەنەن
و پشتەقان و ھارىكارى د كىم نىنە.

خوناھ لەزگىن

سیلافل: ل دەست پىكى دخوازىن
بىزانىن كانى پهروین كىيە و كەنگى
ھاتىھ سەر دۇنیا يى؟

پهروین: ئەز پهروین مەھمەد
سەبرى ل سالا ۱۹۹۵ ل بازىرىدى
ئەسقەھان ل ئىرانى ژايىك بومە
و نوکە من قۇناغا ۹ بىنەرتى ب
دوماھى ئىنلەيە.

سیلافل: دەستىپىكا تە دناف كارى
شانوين دا بۇ كەنگى ۋەرگەرىت؟
پهروین: دەستىپىكا كارى من

دناف شانوين دا بۇ سالا ۲۰۰۴
قەدگەرىت و بەرى نە ئەندامام تىپا
دېرەلۆك ياخونەری بوم، لى نوکە
ئەندامام چ تىپەكى ئىنلەيە.

سیلافل: چاوا رولى تە
دناف گروپى شانويني دا دەھىت
ھەلسەنگاندەن؟

پهروین: ياخونەر دىيارە كو گروپ
ب واتايىا كومەكە مروقاھە كو ھەر
ھەمۇ بۇ ئىتكە ئارماناج كار دكەن
و ۋەز بەر وى ئارماناجى ژى گروپ
دەھىتە پىك ئىتىنان و سروشىتە ژى كو
خەمۇرترىن كەسىن گروپى و ئەو
ئەندامىن ب باشتىرىن ئاوا ئەركىن
خۇ بەجە دەئىن رولەكى بەرچاڭ
و ھەلسەنگاندەن كا باشتىر بۇ دەھىت
دانان.

سیلافل: پشتەقان و ھارىكارىن
تە كىنە و تو ب تەنلى چەند شىياتى
خۇ بەرھەق بکەي؟

پهروین: پشتەقانىن من دايىك
و باب و ماموساتىيەن من بۇون و
ئەكتەرى نە كارەكە كو مروقى ب
تىنى شىانا ھندى ھەبىت پىشىقە بېرىت
و پېدىقى ب شارەزايە كا باش ھەبى
و ئەو كەسى شارەزايە ژى ل نك
ماموساتا (عەلى تەمەر فارس) د كىم نىنە.

بەرھەقىكىنا بادەكى، تۈرىن دىئەشى

كچەكا پولەكا سەرتايى مىشىل ئوباما توشى ئارىشەكى كر

بەدەين قىن چارەبىكەين.
رېشەبىرى قوتاپخانى گوتىي:
ناف نېسىنىن قوتاپيانى چ پەيوەندى
ب باردوخى دايىك و بابان قە نىنە.

دىسان كچىن گوتبوينى دەيكى من
ج بەلكە نىنەن، مىشىل ئوباما دېرسقى
دا گوتىي: دېلىت ئەم قىن چارەبىكەين و
ئەم ھەمى دېلىت ل كونڭىرىسى ھەول

كچەكى كول پولەكا سەرتايى
دەدمى سەرەدانى خانما ئىكى يى
ئەمرىكى بو ئىك ڙ قوتاپخانىن و آشنتۇن
توشى كىشەيەكى كر.

ل دويىف دەنگۇ باسەكى بى بى سى
قى كچى گوتە مىشىل ئوبامايى: دەيكى
من يى گوتىي كو باراڭ ئوبامايى بىيار
دا يەممى وان كوچەرىت بەلگىيا
ياسايى نىنە ڙ ئەمرىكى دەرىيختىت.

ميشىل ئوبامايى ڙى دېرسقى
دا گوتىي: دېلىت ھەول بەيىتە دان كو
بەلگىيا ياسايى بى كوچەران بەيىتە
دابىن كرن.

قى كچى پاشى دىاركىر كو دەيكى
وى كوچەرەكەنە ياسايىه.
ميشىل ئوباما كو دەكل خانما ئىكى
يا مەكسىك سەرەدانى قوتاپخانى
كربوو د بېرسق دا گوتىي: ئەقە
باپەتكە دېلىت ڙى پشت راست بىن
و دېلىت ھەول بەدەين بەلگىيا پىدىقى
بو مانا وى دابىن بکەن.

زەلامەكى هندى ڙ درېزبونا زىي خو بىزار بۇو ، خو كوتى!!؟

زەلامەكى ۱۰۰ سالى يى هندى ل
دەمى بىزار بۇويى ڙ درېزبونا زىي
خو و مىن قىرا نەگەھەشت بىياردا
ئەو بخو خو بىكۈزىت.
ل دويىق وان دەنەگۈباسىن
هندى قى زەلامى سى ھەيقا بەرى
نوكە جەڙنزا ڇۈدەپونا خو ياسەدى
كربۇو، ب گوتىن پوليسان ئەق
زەلامە دەكل كورەكى ل نىزىكى
روبارى ماندوقيا دېشى و دەقەكولىيان
دا دىيار بۇ كورەفتارا خىزانانى وى
دەكل وى ياخىن خاب نەبۇو.
ئەق زەلامە بۇ دەممەكى درېز
بو يى نەساح و گەلەك جاران بىزاقا
خو كوشتنى كريي، بەلى خەلکى وى
گوندى قىرا گەھەشتى يە و رىزگار
كريي، پوليسىن هىزىا دەرىيابى كەلەخى
وى دىيتە و ڙ ئافى دەرىيختىتىه.

مېكيازەكى چاقان بۇ وەرزى ھافىن

بو كارى جوانىيا مېكيازى چاقان، ئەقەزى
ب تىن بۇ وەرزى ھافىن، ئەم دشىن
چەند پىنگاۋەكىت تايىت پاۋىزىن بۇ وى
چەندى كو مېكيازەكى ژىھاتى بۇ چاقان
دەرىيختىن، ل ۋىرى د وەرزى ھافىن دا
قان رەنگان دى مفایى ڙى وەرگىرىن ڙ
وأنا(برونزى)- زەرى تارى، يان ئەۋى
دىيەتە فستەقى) و نوكە قان چەند پىنگاۋەن
ل خوارى بكارىيىن:
ل دەستپىكى ب قەلەمى تايىت دى
ھەلەكى بورىي كىشىن.
پاشى دى سىبىرا سېي بكارىيىن بۇ بن
چاقان، ئەقە ڙى بۇ پىتر جوانى ياخانى.
پاشى خانم د ئازادن كوچ رەنگ بىز
پشت چاقان ب هەلىزىدىن ل دويىق وان
جلكىن ل بەرخو كرین، يان وى رەنگى
حەزى دەكت.
پېشى قان پىنگاۋان دېلىت كارى رەنلى
بەكەن ئەۋەزى دېلىت ب رەنگەكى زراف
و ناراڭ بىت.
د دوماھىكى پىنگاۋ دا دېلىت ماسكارا يى
بدانىن ئەۋەزى ب رېزەيەكَا ئافنجى.

قىٽ ستيرا هونه‌رى يا جيهانى بنياسه ريهانا

ب/پرس نافيدى

ستيررا

ناقدارا ئەمرىكى

يا كوشىايى ددهمهكى

گەلهك كورت دا جەماوەرەكى

باش بو خۇ بەرهەف بىكەت ناقي وى

يى دروست "روбин ريهانا رونالد فينتى"

/ Robyn Rihanna Fenty) (ل(۲۰)

ل سان دىيگو ل وەلاتى ئەمرىكى ڇيانا خۇ دبورىنىت.

بەرى بچىتە دنالا جيهانا هونه‌رى ستاران گوتى دا بو ددهمەكى

نمایشكەرا حل و بەرگان بۇو و د دويىش دا خۇ خشاندە دنالا

گورەپانا ستاران گوتى دا كول دەسىپىكى ل ئاهەنگەكما مەزن ل

چاپانى ب ناقي (life earth) ستاران گوتىن و رىك بو هاتە خوشكەن

و د دويىش دا شىا پېشكەدارىي د ستار ئەكاديميا ئەمرىكى دا بىكەت و بېيتە

خودانجا جەماوەرەكى ب هيىز و زور بەيا خەلکان بىكەتە داخبارىن خۇ. ئىكەم

ئەلبوما خۇ يى ستاران ا سالا (۲۰۰۵) يى بەلاقىرىيە ئەو زى ب ناقي (Music

of the Sun) كو تىدا سەركەفتە كامەزن ب دەست خۇقە ئىناب تايىيەت پېشى

كى ناسنائى "ستار" ل وەلاتى ئەمرىكى ب دەست خۇقە ئىناب تايىيەت پېشى

ناقىرىي پلا دۇوى يى لىستا بىلبو رد يى ئەمرىكى ب مىوزىكى ب دەست خۇقە بىنیت و

دىسان ل وەلاتى بەريتائى دەختىن ئىكى دا پلا ئىكى ب دەست خۇقە ئىناب.

ھەرىسان چەند ستارانەكىن سينگل ڙى بەلاقىرىيە و شىايد سەركەفتە كا باش ب

دەست خۇقە بىنیت ب تايىيەت ستاران (if its loven that you) كو د لىستا ناقدارى دا پلا

(۲۶) وەركەت ئەقە ڙى بىو تاسنافەكى باش بو ريهانايى كوشىايى دەست خەلاتەكىن

باش وەربگىت وەك خەلاتى باشتىرىن ستارانىيىدا نوى. ريهانايى دووەم ئەلبوما خۇ يى ستاران

ب ناقي (girl like me) كو ئۇ ڙى ل سالا (۲۰۰۶) يى پېشى بۇورىينا نىزىكى ھەشت ھەيقان ل

سەر بەلاقىبۇونا ئەلبوما وى يىكى بەلاقىرىبوو ۋەوى ڙى پلا ئىكى ب دەست خۇقە ئىناب د نالا لىستا

بىلبو ردى دا. دىسان سىيەم ئەلبوما خۇ ب ناقي (umbrella) ل سالا (۲۰۰۷) يى بەلاقىرى كوشىيەنەنلى

يى خودان شيان "جاي زى" و بەرەمەنەرەي خودان شيان "تىمبر لاند" و "تىو جاستسن" هونه‌رىمەندى

ستارانىيىز ھارىكارىيا وى كر و بىبو ئەگەردك كوشىيەنەنلى سەركەفتە كامەزن ب دەست خۇقە بىنیت.

سېرترین حاله تىن ژن ئىنانى ل هندەك وەلاتىن جىهانى؟

٤-گزيرتا تاهىتى:

ژن دى گولى دانىته دېر گوھى خو بى راستى دا ئەگەر بۇ خو ل خوشقىيلىكى بىگەرىت، و دانىته د بەر گوھى خو بى چەپى را ئەگەر خوشقىيلىكى بۇ خو دىت.

٥-گزيرتا گاوه(جاوه):

بىك پ رەنگى رەش ددانىت خو رەش دكەت و پىيت زەلامى دشوت درۇزا شەھيانا وان دا ل ناڭ دەھواتى دا ئەفەزى پىشتىست كرنكە بۇ زاۋايى كۈ ژن ھەرددەم دى دەزمەتتا وى دا بىت و خولامىنىا وى كەت.

١-ھەقىزىنبا ھەقىشكەل تىقى: ژ پىستىن و گىرتىرىن تىتالىن بهلاقە ل تېت ل صىنى ئەوه كور دەمى چەندىن برا بىن، بونمۇنە چار برانە د ئىك مال دا ئەگەر برايى مەزن ژنەگ ئىنا ئەف ژنە دى بىتە ژنا ھەر چار برايان.

٢-گزيرتا گرین لاند:

ل هندەك دەقەرەن گزيرتا گرین لاند زاقا ل شەقا دەھواتا خو دېچىتە مالا بىكى و ب پېچى دكىشىتە هەتا دئىنتىه دناف دەھواتى دا.

٣-باسفيك:

ئىك ژ تىتالىن گزيرتا ھاوان ئەوه كۆل دەمى كېكەك دېتىه بىك ھەر ئىك ژ ھەۋالىن وى دى لەويەت جوانىا وى بۇ مشکان كەنە دىيارى.

پىرس ئامىنلىدى

١٠/٢٣ - ٩/٢٤ : تەرازى

رازبىوونا تە ل سەر ھندەك تىستان تە فيرى ھونھى سەرەددەرى كىنى دكەت و دىيابىنى كارى دا تە ئازاد دكەت، خوشىا تە يادىگەل وان كەسان بىن تو بۇ دىنلى.

١١/٢٣ - ١٠/٢٤ : دويپشك

نەھىيە يارى ب ئەقىتا تە بېتىه كۈن چۈنكى بەھاين خو نامىنىت وەك بەرى، ئابورى تە رېگەر بۇ پەروزىن تە بىن داھاتى.

١٢/٢٣ - ١٣/٢٣ : كفان

تو داكاودانكەن دەۋار را دېبۈرلىكەن دەۋام ھەلوسىنى تە بىن سەرەددەرى كىنى بىن هاتىخ كەھارتىن و تە دكەنە كاسەكىن لاواز، خوشىي بۇ خۇزى وى تىشى بې بىن تە هەى.

١٤/٢٣ - ١٥/٢٣ : گىسك

خۇندازداركەن پەت تە لاواز دكەت و تە بەرەف تەمانى قە دېت لە دوما را يوبۇندا تە بۇ سەرخۇزور يادىگەر، نىزىكىوونا تە بۇ وان كەسىن تو ژى تۇرە زور يادىگەر دا ب زەقىن وەكى بەرى.

١٦/٢٣ - ١٧/٢٣ : سوتل

نەھىيە ھندەك بىريارىن خراب كارتىكىنى ل سەر ڈيانا تە بىكەن داكى پەت ب ئازادى بىزى ئەف ژور يادىگەر بۇ تە دەقان ھەيامان دا.

١٨/٢٣ - ١٩/٢٣ : نەھەنگ

ھندەك نەخوشى خوشىي تە قەدىشىن و تاھىلەن تو ھەست بىن بىكى ئەف ژى مەترىسىنى ل سەر ڈيانا تە بىدە دكەت ب تايىت ل داھاتىي تە.

بەرچەنچە

كافر: ١٣/٢٣ - ١٤/٢٣

بىن قىنارىندا دى بەختەور بى، تو دشىنى ب ھەزىزىن خو ڈيانا خو بگوھرى و بەرەف خوشىي قە بىبى.

گە: ١٤/٢٣ - ١٥/٢٣

نەو بىريارىن تو دەدەي دېت بېتىه ب چەپىندا دا تەنەن جەپنى ئىشاندا تە دناف جەڭلىكى دا، دى دووماھىكى ھەندەك ئارىشىن تە هيتن.

جىمك: ١٥/٢٣ - ١٦/٢٣

ھەزىزىن تە بوجەلەزارتىا ھەندەك تىستان زور دېاشن و دېنە رېك بۇتە كۆپسەن تە بېتىه كەن، خو بىن ھېنى نەك ژەندەك كەسان چۈنكى بېدەنى ياب تەھى.

كىفرالە: ١٦/٢٣ - ١٧/٢٣

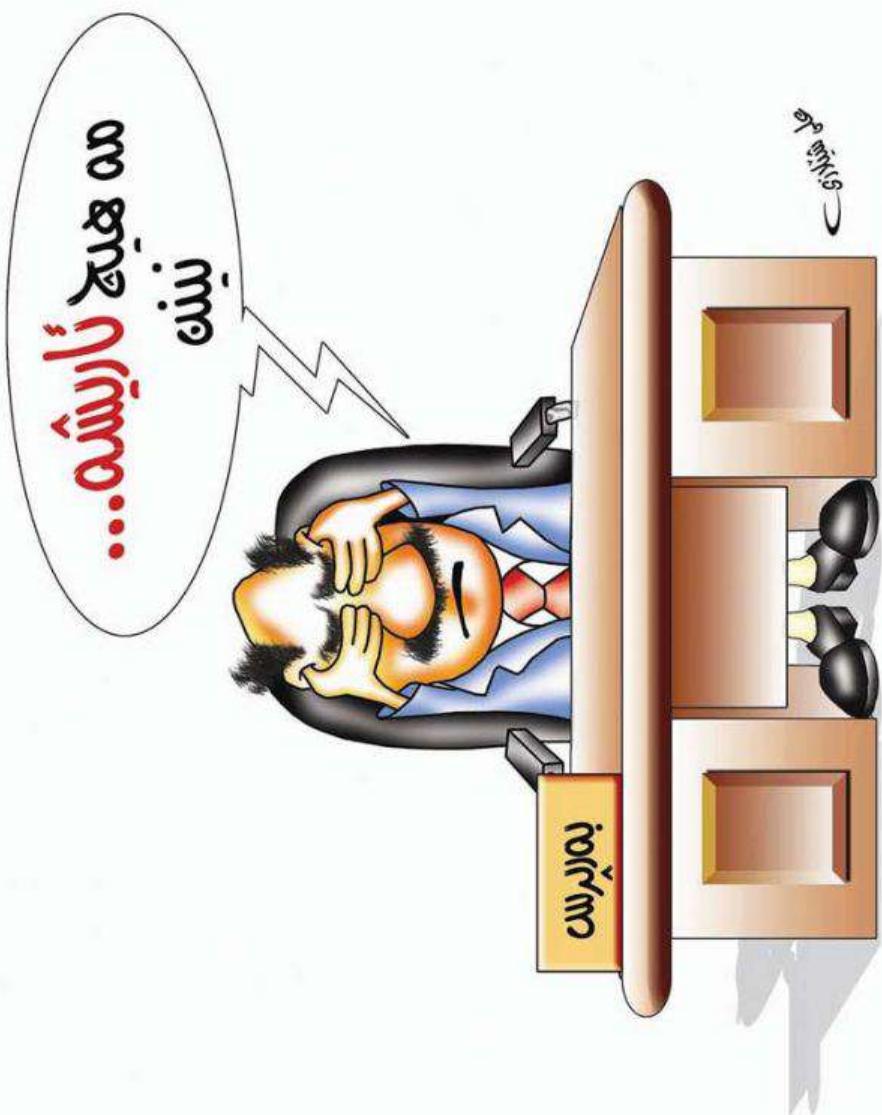
ترىسەكە مەزن دى ژ دلى تە دەركەفيت و دېت بارى ڈيانا تە زور سقك بکەت ئەف ژى دېنە پالپاشتى بۇ سەرەكتىدا، دویربۇونا تە ژەخوشقى تە د ئاززىيەت.

شىز: ١٧/٢٣ - ١٨/٢٣

دەليقەيا ئەقىنىي ل بەرىسىنگى تە ھېدى ھېدى لەقىن دەكمەقىن و ئازاد دېت ئەقە ژى دى تە ژەكسىن بەختەور ئاشاد دكەت، ئەو كەسىن تە سەردا دېنەن دېزىيەكى تە نە.

كەج: ١٨/٢٣ - ١٩/٢٣

بەرىخۇداندا خو بۇ ڈيانى بگوھرى چۈنكى يادىگەر بۇ ھەزىزىن تە كاردەكەت ئەف ژى دى پەشىمانىي ب سەر تە دا ئىنلىت، تە دەمەن كەنچاپى يىن ھەيىن بۇ ھەزىزىن كەنلى.

alireklam@yahoo.com

دولار سه نتھر بازارو ڪٽ فڻا جو بھائی رزان

جو انکارييں ناڻ مالي و ڙنان و ڪهلو په لين لينان گهه هئي و
جوتياري هئي هره ميان ب تني ب دولاره ڪي ب دهست خوشه بينه

ڦاف و نيشان:

ديره لوک: تاخي گولان، نيزيك پرا زي شيلادزي: نيزيك نه خوشخانا ڪه ڦن
ب ريقه بهريا: مجهمه گوهه رزى

موبائل: 07504927205

موبائل: 07504502912